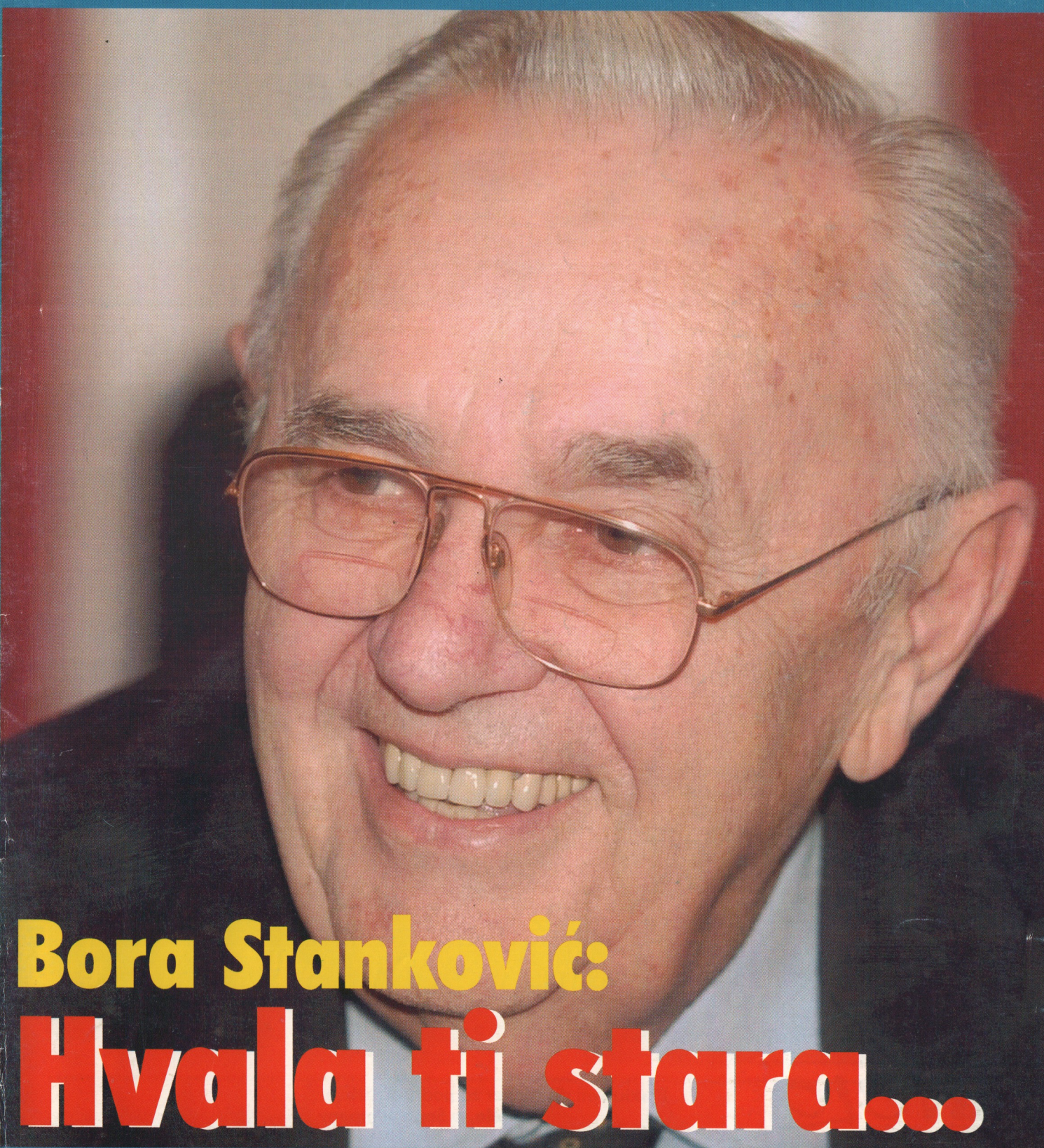

TRENER

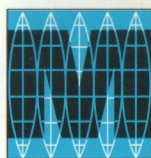
ČASOPIS UDRUŽENJA KOŠARKAŠKIH TRENERA JUGOSLAVIJE

Bora Stanković:

Hvala ti stara...

SPORTSKI PODOVI

MONDO

® www.mondoita.com

Mondo je vodeći svetski proizvođač sportskih podloga, čije proizvode preporučuje ili zahteva većina sportskih asocijacija i federacija.

OTVORENI TERENI

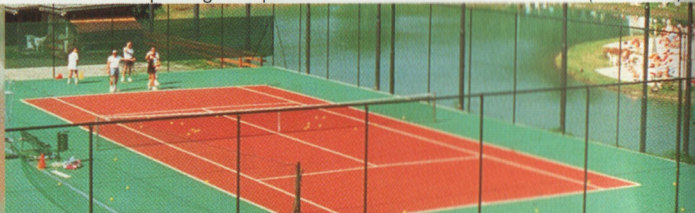
FUDBAL

Mondo sportski podovi ispunjavaju najstrožije svetske standarde za ovakvu vrstu podloga. Otporni su na vatru u okvirima klase 1 (Q1 + B1).

TENIS

Levelo nudi usluge konsultacija, stručnu montažu i višegodišnju garanciju. Pozovite za besplatne kataloge!

TERETANE

Gumeni podovi za sportske dvorane: Mondoflex Classic, Mondoflex Competition, Mondoflex Performance, Sport Impact (preporuke: FIBA, FIVB, IHF, NHL, ISF...)

OTVORENI TERENI

PVC podovi za sportske dvorane: Mondosport HP, Mondosport E, Mondosport W (preporuke: FIBA, ISF, FITEL, Federazione Italiana Giuoco Calcio...)

LETNIKA

Podloge za otvorene sportske terene: atletske staze (Sportflex Track Surface), višenamenske neklizajuće gumene podloge (Sportflex Foca Surface, Sportflex C5)...

ODBOJKA

Pored sportskih podova, nudimo i nenadmašan izbor vrhunskih podnih obloga za javne ustanove.

SPECIJALISTI ZA PODOVE

www.levelo.co.yu

LEVELO

A SAGA COMPANY

Ekskluzivni distributer za područje Srbije:
Levelo, a Saga company
Franša D'Eperea b.b. - Beograd
tel/fax: (011) 3108 545; 648 083; 648 095
e-mail: levelo@saga.co.yu

TRENER

ČASOPIS UDRUŽENJA KOŠARKAŠKIH TRENERA JUGOSLAVIJE

UKTJ

RUPA U ...

Protekle su godine od ideje i nekoliko godina rada i strpljenja da se usvoje fundamentalna dokumenta koja su Udruženje košarkaških trenera u tom pogledu i digli na nivo uzora za sve ostale. Po tim dokumentima: Statut, Tipiski ugovor i Kodeks, godina za nama može se smatrati možda i najuspješnijom u funkcionisanju trenerske organizacije. Ako se tome dodaju i kvalitetne novine u organizaciji trenerskih seminara, odnosno stručno usavršavanje, nema sumnje da smo i u tom elementu, uz kvalitetne stručnjake, definitivno preuzeli primat na košarkaškoj mapi Evrope, pa i sveta. Svi ti rezultati od pravnog konstituisanja UKTJ, do briljantno organizovanog Međunarodnog trenerskog seminara i kao vrhunsko priznanje kako lično tako i UKTJ - izbor Dušana Ivkovića za predsednika Svetske asocijacije košarkaških trenera, istovremeno obavezuju UKTJ i svakog njegovog člana.

Ali, „ne lezi vraže“. Decenijama naviknuti na, kod nas, vrlo poznatu disciplinu - traženje rupe u zakonu, oni sa „rupom u moralu“ ponovo su se okrenuli „snalaženju“ u ignorisanju pomenutih dokumenata svog udruženja.

Reč je pre svega o nepoštovanju Pravilnika o licencama, što je i tema ovog broja.

Upravni odbor UKTJ, odolevajući čak vrlo snažnim i arogantnim pritiscima o odlaganju primene ovog pravil-

nika, na ove negativne pojave, a oslušujući, pre svega, reagovanje ogromne većine samih trenera, reagovo je saopštenjem sa sednice od 4. novembra.

Treneri se u tom saopštenju podsećaju na važeće pravne norme Udruženja i na sankcije za one članova koji ih ne poštuju. Zatraženo je i od službenih lica koja vode utakmicu, da dosledno primenjuju košarkaška pravila. Verujemo da se više neće dešavati da jedan trener, sa odgovarajućom licencom, u jednom danu, u isto vreme „sedi na klupi“ na tri, pa i više utakmica, neretko i u različitim mestima.

Naravno, pomenuto saopštenje neće samo po sebi rešiti negativne pojave. Prirodno i dobro je, što je na njih reagovalo samo članstvo. Učenje jeste najteži posao na svetu, ali ili jesi ili nisi košarkaški trener. Prirodno je da se u zemlji svetskih i evropskih prvaka za to zvanje mora steći zvanična diploma, čitaj znanje.

Dakle svi oni koji su mislili, da će moći po starom - prevarili su se, kao i svi oni koji su računali da će angažman Dušana Ivkovića u CSK, oslabiti rad i upornost Upravnog odbora i Udruženja. Naprotiv, planovi su još veći i ambiciozniji. Stečeni visok ugled jugoslovenske košarke i naših trenera - obavezuje. Ugled se teško stiče a lako gubi i zaista je za sankcionisanje svaki pokušaj da se funkcionisanje trenerske organizacije vrati korak unazad.

Mirko Polovina

Broj 22, januar 2003.

IZ SADRŽAJA

Bora Stanković:

Hvala ti stara...

Str. 4 - 7

Tema broja:

Zaštita trenerske struke

Str. 8-9

Sećanje - Braca Alagić:

Sa damama u srcu

Str. 24

Trenerska vrteška:

Pet pobeda - za smenu

Str. 27

Novi Pazar:

Ćiro i Ake za bolje dane

Str. 34

TRENER

Osnivač i izdavač:

Udruženje košarkaških trenera Jugoslavije Beograd, Ul. Sazonova, br. 83

Za izdavača
Milan Opačić

Glavni i odgovorni urednik

Mirko Polovina

Uredivački odbor

Jovo Malešević (predsednik), Milan Opačić,
Milutin Luta Pavlović, Mirko Polovina,
Zoran Radović, Mirko Stojaković,
Jovan Maksimović

Tehnička priprema:

DAN GRAF, Beograd, Alekse Nenadovića 19-21

Adresa redakcije:

Beograd, Ul. Sazonova, br. 83

E-mail:

uktj@EUnet.yu

Telefon:

34-00-851

Fax:

403-864

Štampa:

Standard 2, Beograd

Tiraž

1000 primeraka

List izlazi tromesečno

Srećna nova 2003. godina

Poslednji intervju sa položaja generalnog sekretara FIBA Borislav Bora Stanković dao je „Treneru“

Hvala ti stara...

Pre nego što je 1976. postavljen za generalnog sekretara Međunarodne košarkaške federacije (FIBA), Borislav Bora Stanković (praktično pater familijas svetske basket porodice poslednjih 26 godina) ostavio je neizbrisive tragove na domaćim terenima i u našoj košarkaškoj organizaciji.

U razdoblju od dvadesetak godina igrao je u jedva obeleženim reketima, krećući se lagano bez straha od tri sekunde i šutirajući polu-horogom; bio je i trener i stvorio dva šampionska tima. Peckali su ga da je sa prvim uspeo tek pošto je udesio da se stadion OKK Beograda sagradi na nekoliko koraka od kuće gde je stanovao. Kao generalni sekretar KSJ učestvovao je u donošenju kapitalnih odluka koje su yu-košarku izvlačile iz anonimnosti i privlačile publiku na tribine dvorana ili uz tv-prenose.

Ne udaljavajući se mnogo od jugoslovenske košarke i sporta, dve i po decenije bio je praktično broj 1 FIBA; neumorni ambasador „kraljice igara“, džentlmen, pošten borac za ideale plemenitosti i fer pleja u sportu, racionalan i bes-krajno romantičan; čovek koji je video dalje od drugih, neverovatno aktivan i usput uvek dobro raspoložen, osmehnut; uporan i snalažljiv pregovarač u najkomplicovanijim situacijama, moćan u svakom pogledu i rado viđen gde god se pojavio; pošten i neponovljiv.

SVAKO OD NAS U ZRELIM GODINAMA OSETI POTREBU DA PRAVI NEKE ŽIVOTNE BILANSE. PO PRINCIPU ŠTA (NI)SAM SVE URADIO, KAKO I ZAŠTO. OTUDA I PRVO PITANJE KAKO BI MOGAO DA IZGLEDA VAŠ SPORTSKI REZULTAT?

- Ja mogu da budem veoma zadovoljan rezultatima koje sam postigao kao sportista i sportski funkcioner.

U mom najomiljenijem sportu, košarci, osvajao sam nacionalna prvenstva, igrao za državni tim, učestvovao na svetskom i evropskom prvenstvu, tako da sa te - direktno aktivne-strane, stvarno moram da budem zadovoljan.

Isto važi i za trenerski deo. Trenirao sam Železničar, OKK Beograd i Oransodu Kantu. OKK Beograd je pod mojim vođstvom osvojio tri nacionalna prvenstva. U Italiji sam osvojio jednu titulu i bio sam prvi strani trener sa „skudetom“. Sa Železničarom smo ušli u Prvu saveznu ligu. Ali tu sam bio i igrač i o pravom trenerskom radu u ovoj sredini ne može biti reči.

Kao sportski funkcioner počeo sam vrlo rano u Košarkaškom savezu Jugo-

Stanković

Rođen 9. jula 1925. u Bihacu, danas država Bosna i Herecegovina.

Dobar deo detinjstva i dačkog doba u izbeglištvu (Novi Sad).

Maturirao je sa odličnim, želeo je na studije medicine, a završio je na veterini (diplomirao na fakultetu u Beogradu 1945).

Igrajući za Crvenu zvezdu osvojio tri državna prvenstva (1946, 47, 48).

Diplomu košarkaškog trenera stekao kao igrač (1948).

Dve sezone nosio dres Železničara (1949,50).

Igračku karijeru okončao u Partizanu (1950-53).

U reprezentaciji odigrao 36 utakmica, učestvovao na Prvom svetskom prvenstvu (1950) i Evropskom šampionatu (1953).

Sa prekidima trener OKK Beograda (1953-65), osvojio tri državna prvenstva (1958, 60 i 64).

Tri i po godine sedeo na klupi Oransode Kantu (1966-69) i osvojio prvenstvo Italije (1968).

„Tehniko“ reprezentacije u prvom mandatu Aleksandra Nikolića.

slaviye (KSJ), prvo u Takmičarskoj komisiji zajedno sa Rašom Šaperom i Vasom Stojkovićem, kasnije sam postao zamenik generalnog sekretara, da bi na kraju bio izabran i za generalnog sekretara KSJ (1956). I sve do odlaska u Italiju, dakle deset godina, radio sam taj posao. Obaveze su se preplitale, ali ne i sudarale, jer funkcioneri su u to vreme radili maltene sve i niko se nije žalio. To su bili, možemo ih tako nazvati, herojski dani naše košarke.

Tehnički sam radio sa Acom Nikoli-

ćem prvih godina njegovog mandata na mestu saveznog kapitena. Saradivali smo dobro, 1953-54 sve do Olimpijskih igara u Rimu 1960. Prvi put smo učestvovali na Igrama i ostvarili za to doba izvanredan plasman-šesto mesto.

Preko KSJ sam postao funkcioner FIBA, počevši od članstva u Komisiji za evropska klupska takmičenja. Kasnije sam postavljen za zamenika generalnog sekretara i na kraju postao generalni sekretar FIBA(1976).

Ukupno uzevši čitava moja sportska

Karijera

Generalni sekretar KSJ (1956-66. i 1970-72).

Član Komisije za evropska klupska takmičenja FIBA (1958-76).

Izvršni direktor Komisije (1976-2000).

Pomoćnik generalnog sekretara FIBA (1960-72).

Zamenik generalnog sekretara FIBA (1972-76).

Generalni sekretar FIBA (1976-2002).

Generalni sekretar Udruženja federacija letnjih olimpijskih sportova (1982-93).

Član Međunarodnog olimpijskog komiteta (1988-2005) i član Jugoslovenskog olimpijskog komiteta.

Član Izvršnog komiteta Mediteranskih igara (1988).

karijera vezana je za košarku, za našu klupsku, reprezentativnu i međunarodnu.

Na predlog predsednika Međunarodnog olimpijskog komiteta (MOK) Samarana, 1988. sam izabran u MOK i to je, na neki način, bio vrhunac sportske karijere koja se završava na kraju 2002. godine. Na poslednjem kongresu FIBA me je imenovala za doživotnog počasnog generalnog sekretara (kad je na Centralnom birou FIBA imenovan budući generalni sekretar Patrik Bauman, na dužnost stupa 1. januara 2003). To je ukratko moja priča.

Rano ste postali trener. Praktično na vrhuncu igračke karijere. Ispričajte nam kako se to dogodilo?

-Ne znam ni ja kako sam počeo! Interesovalo me je i završio sam neki kurs. Kad se jedna grupa igrača gdvojila od Crvene zvezde i otišla u Železničar, među kojima sam bio i ja, valjda kao najstarijeg i možda sa najviše smisla - imenovali su me za trenera. Istovremeno sam igrao i trenirao ekipu. I u Partizanu sam bio i jedno i drugo. A kao što je redovan slučaj u Partizanu, stalno je neko smenjivan, i mene je zakačilo smenjivanje. Kad sam 1953. godine dobio poziv od tadašnjeg BSK, mislim da se tako zvao pre nego što će postati OKK Beograd, a bio sam i student-sa zadovoljstvom sam prihvatio finansijski primamljivu ponudu. BSK je bio u naponu sa ambicijama da dostigne nivo Crvene zvezde i Partizana, u to vreme dominantnih u košarkaškom Beogradu, pa i u Jugoslaviji. Klub je uspeo da proda neko svoje zemljište gde je danas Radio-televizija Beograd u Takovskoj ulici i dobijeni novac je uložio u izgradnju stadiona u

Bora Stanković u razgovoru za Trener sa našim saradnikom Bojanom Milovanovićem

ulici Zdravka Čelara i formiranje ekipe. Zavoleo sam klub, stvorili smo dobru atmosferu i 1958. osvojili prvu titulu.

Zašto ste otišli iz Crvene zvezde?

-O razlogu nikada nisam voleo da pričam. U stvari, imao sam poteškoća u dobijanju pasoša za put u inostranstvo. Mene su kao i svakog drugog igrača privlačila putovanja i želeo sam da budem građanin kao svi ostali. Mislio sam da ću prelaskom u Partizan rešiti taj problem, ali se Zvezda usprotivila. Otišao sam u Železničar i proveo možda dve najlepše godine u karijeri. Bili smo jedno društvo, grupa 10-15 mladih ljudi zaljubljenih u košarku. Uspeli smo da se plasiramo u Prvu ligu i čak stignemo do šestog mesta na tabeli.

Možda u Crvenoj zvezdi, klubu i timu, više nisam nalazio mesto koje sam očekivao da ću imati, ne sećam se, i ako

je tako to su već neispunjene mladalačke ambicije. Ali pravi razlog za odlazak je - pasoš.

Stanovali ste u ulici Ljube Stojanovića, preko puta bivšeg stadiona OKK Beograda. Da li Vas je blizina nekad popularne avlije povukla da uđete u trenerski posao?

-Nikako! Ja sam 1941. došao u Beograd iz Novog Sada. Mi smo bili izbeglice. Našli smo stan u broju 41 kad je preko puta postojala samo poljana. Stadion je podignut kasnije, mogao sam se smatrati već starosedeoecom u Ljube Stojanovića.

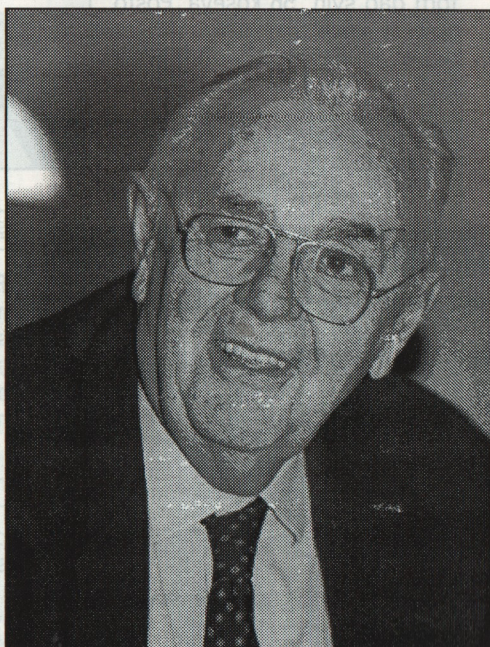
Šta je bila Vaša trenerski izazov, vizija?

-Moja prva ideja povezana je sa stvaranjem OKK Beograda po ugledu na mađarsku reprezentaciju, koja je osvojila Evropsko prvenstvo 1955. u Budimpešti pobedama, između ostalih, protiv Sovjeta i Čeha. I danas se sećam njihovog sastava: graditelj igre bio je čuveni Greminger, na krilima su imali Valhedića i Holbija, na centru Žiroša i Šimona. Tražio sam igrače slične ovoj petorici. I našao sam „našeg Gremingera“ to je bio mali Đakica Rajković, postepeno sam priključio dva centra Koraća i Erkića i krila Gordića i Ljubu Lukića. To je bila osnova; na moju sreću oni su privukli još nekoliko odličnih igrača, imali smo deset i mogli smo da igramo komotno bez nekog od pomenutih, osim naravno Koraća.

On je bio stub ekipe čija se filozofija igre svodila na vrlo jednostavnu stvar: loptu treba dodati onome sa najvećim procentom ubačenih.

Čista matematika?

- Tako je. Ali ne bi to funkcionisalo da nisam imao igrače spremne da se žrtvuju. Jer, ipak, jedan Đakica Rajković, sigurno motor tog tima, istorij-

ju, vrlo jednostavnu, pod tim imenom. Kad je pozovemo-u publici smeh i tapšanje. Imali smo u OKK Beogradu i akciju čuvanja lopte kao kopije igre češke reprezentacije, opet sa šampionata Evrope 1955. Pošto nije postojalo vremensko ograničenje, oni bi na 5-6 razlike držali loptu do-besvesti što je bilo ubitačno za košarku. Sastojalo se od njenog kretanja vodoravno a igrača vertikalno. Uglavnom, lopta se vrtela oko sredine terena do kraja utakmice.

U jednom periodu Vas nije bilo i Aca Nikolić je osvojio prvenstvo sa OKK Beogradom?

- Bio sam umoran, teško sam podnosio svakodnevne obaveze i želeo sam da se povučem. Vratio sam se kad Aca više nije hteo, a u međuvremenu sam se i odmorio.

Nije Vas bilo u kvalifikacijama za povratak u Prvu ligu (1957), tim je vodio Raša Šaper?

-Morao sam u vojsku, odnosno školu rezervnih oficira, u Ljubljani. To je bila naredba. Veterinari su odlazili u Ljubljani.

Kako je stvoren mit o levorukom strelcu Radivoju Koraću?

-On je sam stvorio mit o sebi. Sećam se trener juniorskog tima bio je Glišić. I 1956. ili 57. pozvao me je da vidim juniore i objasnio kako ima vrlo interesantnog dečka; pobedili su protivnika sa 56:50, a Žučko je pri tom dao svih 56 koševa. Pošto smo se vratili u Prvu ligu (1957), Korać je ušao u seniorski tim i već na prvoj utakmici protiv Olimpije u Beogradu postigao je 25 koševa što je u ono vreme bilo jako mnogo.

Bio je simpatičan dečko. Dru-

Diplomata

Zahvaljujući upornosti, strpljenju, osećanju za najtananiju sportsku diplomatiju uspeo da preko ABA USA privuče NBA ligu do FIBA i američke profesionalce dovede na olimpijsku premijeru u Barseloni 1992; posle istorijskog turnira svaki košarkaš danas u svetu može da kaže: "jedan smo rod".

Kad je počeo kao generalni sekretar svetska kuća košarke brojala je 128 članica, nasledniku Baumanu ostavlja čak 212.

žio se sa umetnicima, često je dolazio na isti ćošak na početku Knez Mihailove kod „Jugoeksporta“, osvajao je simpatičnom pojavom, simpatičnim držanjem, skromnošću. Možda je, ne sećam se baš najbolje, imao jedno celo odelo, ali i 20-30 pulovera i nekoliko pari pantalona. Tako su se uspeli u košarci i nje-

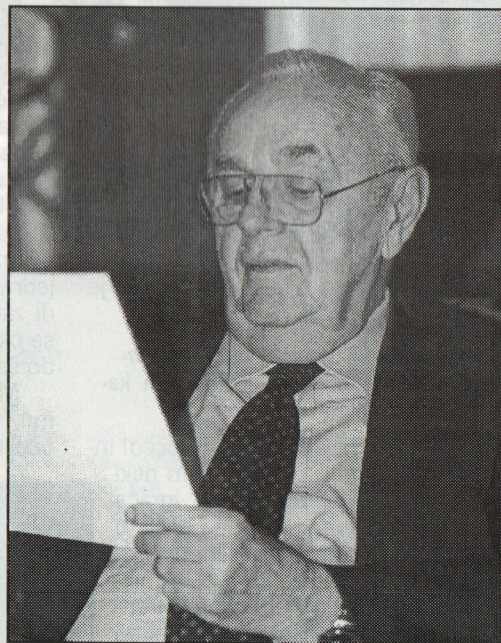
ski nije poznat u košarci iako je možda bio najvažniji čovek za uspeh koncepcije postavljene po uzoru na mađarski „tim snova“. Zatim Erkić, zadužen za tzv. prijavu poslove. Posle je došao Rajković, i mnogi drugi.

Sa Vama na klupi OKK Beograd je postao poznato košarkaško ime i van granica, iako ste, ako tako može da se kaže, stalno zaposlenje imali na drugoj adresi?

-Kad sam počeo da radim kao veterinar(1956) moj radni dan je bio prilično naporan. Ustajao sam negde oko pet da bih u šest počeo da radim na Beogradskoj klanici. Oko jedan bih, tako reći, pobegao sa posla u KSJ i ostajao do tri, pola četiri. Odlazio sam kući na ručak, malo odspavao; dan se završavao večernjim treningom BSK-a/OKK Beograda.

Šifra drombulja?

- Ne radi se o beskonačnom držanju lopte u posedu kao što je svojevremeno napisao Milorad Sokolović-Soko. Još u Železničaru imali smo jednu akci-

govo držanje van terena povezali u priču o savršenom strelcu.

Pričali su mi da ste bili veoma temperamentan trener. Navodno često ste skakali sa klupe, protestovali, jednom je i stolica pukla ispod Vas, na trening ste dolazili u papučama, u toku jedne utakmice u Ljubljani iz protesta ste skinuli sve do majice?

- Sve je manje-više istina. Košarka me je celog obuzimala. Ali dobra strana svega je što se uzbuđenje stišavalo pet minuta posle utakmice. Retko sam se svadao sa sudijama i ako sam se uopšte svadao-to sam radio sa svojim igračima. I oni sa mnom. Sa tim u vezi postoji i jedna anegdota: posle zahteva

Priznanja

Dobitnik Oktobarske nagrade Beograda za neprocenljiv doprinos sportu (1974).

„Svetski sportski lider“ Američke sportske akademije (1983).

Olimpijski orden MOK (1985).

Nemački Krst sa lentom za najviše zasluge (1987).

Na stogodišnjicu košarke primljen u „Kuću slavnih“ u Springfieldu (1991).

Orden lava Republike Senegal(1999)

Odlikovano Legijom časti francuske vlade za dugogodišnje veoma uspešno angažovanje u međunarodnoj košarci (2001).

Trofej „Džon Nejsmit“ međunarodne fondacije koja neguje uspomenu na tvorca košarke (2002).

Predložen za počasnog predsednika KSJ; predložen za dobitnika Ordena zasluga za narod SRJ prvog reda (2002).

uprave da se smirim igrači su se pobunili i zatražili da nastavim sa vikom, jer nisu navikli na drugačiji ton.

Nisam zaboravio Ljubljanu. To je bilo jedne godine kad smo osvojili prvenstvo tom utakmicom. Samo skidanje nije počelo zbog protesta. Igrali smo dva produžetka i napetost je bila nepodnošljiva. I nisam skinuo košulju, mada sam, priznajem, bio vrlo blizu. Da sam bio previše temperamentan, to je tačno.

Otkud Kantu, malo mesto u italijanskoj provinciji?

- Poziv je stigao posle dobrih igara OKK Beograda i osvojenih turnira u Italiji i Francuskoj. U to vreme prijateljske utakmice su bile popularnije od Kupa evropskih šampiona. Upoznao sam veliki broj Italijana i nekako u isto vreme pozvan sam iz Vareseza i Kantua. Nešto ipak malo ranije iz Kantua i posle dugog predomišljanja i u dogovoru sa porodicom, sa suprugom, odlučio sam da prihvatim ponudu. To je bio prelomni trenutak u mom životu; shvatio sam da moram ostaviti veterinu, zaboraviti na duge studije. Posvetio sam nečemu za šta nisam bio školovan: postao sam profesionalni trener u Italiji.

Srećom nisam morao ostati trener. U Italiji i Španiji to je previše rizičan posao i lako vas sa oblaka bace u blato. Za čas. U Kantuu sam lepo saradivao sa upravom, osvojili smo i prvo prvenstvo u istoriji kluba, i sa svima sam se rastao u najlepšim odnosima. I danas ih održavam.

U maloj varoši Vi ste postavili temelje budućeg prvaka Evrope. Da li u Kantuu misle isto?

- Oni to i danas priznaju. Krenuo sam sa beogradskim iskustvom stvaranja igrača. U Italiji sam ideju proširio osni-

vanjem koledža, gde su momci živeli, hranili se, učili, trenirali. Iz takvog ambijenta su se pojavili odlični košarkaši, recimo Marcorati, Dela Fjore i mnogi drugi. Sanjao sam taj sistem pre nego što se u zbilji potvrdio, naravno vodeći računa o školovanju igrača; završavali su bar srednju školu, ako treba i preko privatnih časova na koledžu.

Iz Kantua-procenat 50 (33-33)- otišli ste u FIBA(1969), u poluprofesionalni odnos. I nikad niste zažalili što trenerski posao nije trajao duže?

- Moram priznati da nisam. Posle osvojene titule, pri kraju boravka u Italiji, počeo je da mi pada mrak na oči. Baš tako. Kratka pomračenja su me uplašila. Sve je prolazilo bez posledica, ali ti intervali gubitka vida su me upozorili da moram prestati sa napetim situacijama i nerviranjima.

Sve što ste uradili, ispostaviće se, postigli ste kao samouki trener?

- Jesam. Kopirao sam od drugih i ubacivao originalne ideje. Bio sam praktičan. Pomogla mi je i dobra literatura. Kombinovao sam sve, prilagođavao se, dodavao i odbacivao, usavršavao se. U Italiji sam polagao ispit za dobijanje licence, prošao sam, i to je bila potvrda zrelosti.

Da li ste prisustvujući utakmicama kao generalni sekretar FIBA, važnim ili manje važnim svejedno, pomislili: ja ovako nešto nikad ne bih uradio ili kako taj trener ne vidi da je u zabludi?

-Često! Svojevremeno Rober Bissel, bio je predsednik FIBA, i ja smo komentarisali - posebno on - čak i u društvu njegove treće i (mlade) supruge koja je sedela između nas dvojice. Njoj jednom dosadi i sa dozom prebacivanja obrati se obojici: zašto ne uzmete neku ekipu umesto što stalno pričate kako treba ovo kako treba ono, jer lako je pričati treba raditi.

Da li Vam je srce silazilo u pete na utakmicama plavih, da li ste nekad zažmurili, okrenuli glavu plašeći se ishoda?

- To nisam, iako u poslednje vreme, moram da priznam, nisam mogao da izdržim utakmice do kraja. Tehnika mi je pomogla - video sam ih na tv. Masu četvrtfinalnih, polufinalnih i finalnih utakmica odgledao sam u svojoj kancelariji na stadionu.

Na funkciji generalnog sekretara morao sam biti miran, ne sme se pokazivati naklonost prema nekom timu. Plašio sam se da ne odreagujem, mnogo je ljudi koji posmatraju šta se zbiva oko terena. Zato sam odlazio u kancelariju i naročito finiš posmatrao sam.

Na kraju pitanje: kako biste opisali Boru Stankovića?

- Ne bih mnogo o njemu. Nešto bih drugo rekao. Sigurno ste čuli za čuvenog fudbalera, možda najboljeg fudbalera, svih vremena Alfreda di Stefana. Kad je taj majstor igre i žongler završio karijeru na ulazu u svoju kuću podigao je spomenik fudbalskoj lopti i u dnu napisao: Hvala ti stara. Tako bih i ja mogao napraviti košarkašku loptu sa istim tekstom: Hvala ti stara...

Bojan Milovanović

UKTJ - LICENCE

Zaštita trenerske struke

Nezaobilazna tema u košarkaškim krugovima, pogotovo trenerskim poslednjih meseci su licence, odnosno uslovi udruženja košarkaških trenera Jugoslavije (UKTJ) koji se moraju ispuniti da bi se dobio sertifikat odnosno dozvola za rad. Kao i u mnogim oblastima u našem društvu neophodno je mnogo toga uraditi da bi se uspostavila pravna regulativa odnosno uveo red. Već punih deset godina UKTJ pokušava da precizira odnosno usvoji uslove koji se moraju ispuniti za dobijanje licence koja je neophodna za rad kakav je slučaj u svim zemljama posebno u Zapadnoj Evropi. U saradnji sa Košarkaškim savezom Jugoslavije UKTJ je čini se konačno uspela da zauzme čvrst i jasan stav po ovom pitanju i neophodno je da to realizuje u praksi.

Postoje dve vrste licenci i to crvena i plava. Uslovi za dobijanje navedenih licenci su jako slični. Za crvenu licencu, koju bi trebalo da imaju treneri ekipa iz Prve savezne košarkaške lige su:

1. Član Udruženja košarkaških trenera Jugoslavije (UKTJ)
2. Zvanje viši košarkaški trener ili da je dobio zaslužnu licencu koja se dodeljuje stručnjacima koju su osvojili titule sa reprezentacijom ili klubom,
3. Da je prisustvovao seminaru Trenerski dani 2002. godine koji se u septembru mesecu održao na Kopaoniku.
4. Uplata takse za licencu.

Za plavu licencu važe takođe uslovi kao i za crvenu pod rednim brojevima 1, 3 i 4. Umesto drugog uslova koji važi za crvenu licencu, treneri koji žele da dobiju plavu licencu moraju imati zvanje operativnog stručnjaka ili višeg košarkaškog trenera. O ovoj problematiki razgovarali smo sa sekretarom Udruženja košarkaških trenera Jugoslavije Mirkom Ocokoljićem.

- Zamisao i cilj udruženja je uvuđenje pravne regulative i ujedno zaštite trenerske struke. Problematika oko izdavanja licenci odnosno ispunjenje uslova oko dobijanja licenci su na pra-

gu rešanja i verujem da će uskoro sve doći na svoje mesto odnosno da ćemo imati uređenu pravnu regulativu oko izdavanja licenci - kaže Ocokoljić.

Prema podacima udruženja na teritoriji zemlje ima tačno 739 košarkaških trenera. Od toga 293 su dobila plavu licencu ali treba uzeti u obzir činjenicu da tu ima dosta privremenih rešenja za rad. Zatim 120 crvenih licenci, dok je 327 trenera bez licenci.

- Na insistiranje Udruženja košarkaških trenera Košarkaški savez Jugoslavije prihvatio je predlog da se izdaju privremena rešenja odnosno licence. To podrazumeva da treneri koji nemaju uslove za dobijanje licence na putu su da ih ispune odnosno da su upisali višu košarkašku školu. Treba naglasiti da neće biti nikakvog popusta, jer nije samo dovoljno upisati školu već položiti i određeni broj ispita kako bi se eventualno licenca produžila odnosno po završetku više škole stekla trajna dozvola za rad. Tačnije to zavisi od dinamike polaganja ispita. Tu su pravila jasna i sigurno neće biti nikakvih popusta i popusta bez obzira na to o kome se stručnjaku radi. Određeni broj trenera dobio je takozvane zaslužne licence. Radi se o stručnjacima koji su u svojoj karijeri osvojili titule bilo sa reprezentacijom bilo sa klubom. Mislim da su do sada izdate četiri takve licence - jasan je operativac UKTJ.

Bitno je naglasiti da su gotovo svi treneri koji nemaju licencu iz saveznog ranga odnosno iz Prve ženske i muške lige upisali višu košarkašku školu koja se nalazi u Kući košarke a predavanja su kao i na svim višim školama odnosno fakultetima počela od 1. oktobra.

Privremena rešenja za rad izdata su najkasnije do februara meseca, a pojedinim trenerima do januara. Interesantno je da za sada nema nekih rigoroznih kazni za trenere koji vode ekipe odnosno da oni normalno vode timove na utakmicama:

SPISAK

Licencu udruženja košarkaških trenera Jugoslavije - UKTJ dobilo je 9 trenera iz Prve lige i to:

Đurović Vlado i Antić Nikola (Budućnost), Vujošević Duško i Džikić Aleksandar (Partizan Mobtel), Bojanić Goran (Lovćen), Nikolić Miroslav (Vojvodina NIS Gas), Lukajić Željko i Jakovljević Saša (Hemofarm) i Stepančić Milovan (Lavovi 063). Pet trenera dobilo je privremena rešenja do 1. februara 2003. godine: Arsić Jovica (Zdravlje), Kostić Dragan (Sloga), Antonić Jovica (Spartak), Petrović Aco i Mijatović Dejan (FMP Železnik). Trener Crvene zvezde Trifunović Aleksandar ima rešenje za licencu do 1. januara 2003. godine a prvi stručnjak OKK Beograda Vučinić Nenad do 15. januara 2003. godine.

U prvoj ženskoj ligi pet trenera poseduje licencu: Kanjevac

Miroslav (Kovin), Kovačić Zoran (Budućnost), Ivić Slađan (Partizan), Baletić Miodrag (Vojvodina NIS Gas) i Popov Miroslav (Hemofarm). Privremena rešenja za licencu izdata su: Vukićević Željku (Budućnost), Marović Rajku (Gradac), Stamenković Mila (Beopetrol), Petković Dragoljubu (Student).

U prvoj B ligi šest stručnjaka poseduje licencu: Cvetanović Zoran (Zastava), Perović Milorad (Polet Keramika), Bراجović Živko (Mogren), Tomović Dragan (Prokupac), Sekulović Srećko (Ergoonom) i Đokić Boško (Mašinac). Privremeno rešenje poseduju: Badnjarević Predrag (Beopetrol), Jakanović Vladimir (Nova Pazova), Jelovac Milenko (Rudar Sjever), Golamzić Zoran (Ibon Elektroprivreda), Milović Predrag (Primorka) i Pavićević Đordije (Tina Tajm).

- Obično se kapiteni ekipa upisuju kao treneri na utakmici. Pravi trener ekipe sedi na klupi ali je on prijavljen kao službeno lice. Cilj je udruženja da se ovo izbegne odnosno da svi treneri steknu regularnu licencu odnosno dozvolu za rad. Na taj način sigurno će i oni biti zaštićeni. Najbolji primer je i činjenica da ako trener dobije otkaz u nekom klubu pre isteka ugovora, odnosno da mu nisu ispunjeni uslovi iz tog ugovora, njegov naslednik može dobiti dozvolu za rad samo na 60 dana dok klub ne izmiri obaveze prema prvom stručnjaku - obrazlaže Ocoholjić.

Jedan od najkompetentnijih stručnjaka za ovu problematiku svakako je prvi trener Budućnosti Vlada Đurović, koji je u bogatoj karijeri radio i u Grčkoj, Belgiji i Francuskoj. Interesantno je kako je u navedenim zemljama rešen problem trenerskih licenci odnosno koji su to uslovi da bi se stekla dozvola za rad:

- Ovo što radi naše udruženje trenera mislim da je u redu. Na dobrom je putu da uvede red u ovu oblast i sigurno da pravila moraju da postoje. Naravno treba praviti izuzetke kada je reč o pojedinim stručnjacima, kao recimo Željku Obradoviću. Naravno u slučaju da se vrati da radi u zemlju sigurno da ne bi trebalo postavljati njemu ove uslove, jer poznato je o kakvom se stručnjaku radi odnosno da je najtrofejniji trener u Evropi. Sigurno da postoje određeni uslovi kao i u većini zemalja u Evropi, a taj rok od dve godine koji je dat da se završi viša škola mislim da nije problematičan. To je dovoljno vremena. Uz to

koliko znam na višoj košarkaškoj školu se priznaju ispiti i sa drugih škola odnosno fakulteta ako je neko studirao i sigurno da je i to olakšavajuća okolnost. To je dobro i zbog zaštite našeg posla odnosno struke - kaže prvi stručnjak ekipe iz Podgorice.

Što se tiče ove problematike pogotovo u Francuskoj gde je radio Đurović ističe:

- Bez pogovora najrigorozniji su Francuzi. Između ostalog jedan od uslova koji morate ispuniti da biste stekli licencu, mislim da je crvena, je da perfektno govorite njihov jezik. Naravno bitna je i škola viša ili fakultet. Oni imaju zaista diskriminatorski odnos prema strancima odnosno košarkaškim trenerima. Dok sam radio tamo dosta ljudi je tražilo da se ovaj problem reši odnosno da se kriterijumi promene. Recimo zašto bi inženjeri, doktori, uostalom i strani košarkaši imali pravo da bez uslova žive i rade u Francuskoj a mi treneri ne. Imate primer da ekipe imaju po 7-8 stranih košarkaša. Zaista čudan odnos ali tako je. Koliko znam od naših stručnjaka jedino Savo Vučević poseduje njihovu licencu i radi u Šoleu - prenosi nam iskustva iz zemlje „galskih petlova“ poznati stručnjak, koji je prošlu sezonu proveo na klupi Asvela zajedno sa Bogdanom Tanjevićem, sada prvim trenerom Kinderu iz Bolonje.

Što se tiče Grčke, Belgije i Italije, situacija je sasvim drugačija:

- U Grčkoj je dobijanje licence najliberalnije odnosno najlakše. Tamo gotovo da ne postoje uslovi za to a koliko

LICENTIA

Da bi što bolje razjasnili problematiku licenci evo šta u prevodu ova reč znači odnosno iz kog jezika potiče:

Licenca i licencija (latinski licentia) 1. ovlašćenje za upotrebu tuđeg patentiranog pronalaska: dozvola, koncesija, za vođenje nekog posla; pravo povlašćenog iskorišćavanja nečega; licencija poetika (latinski licentia poetica): pesnička sloboda kojom se pesniku dopušta da se ne mora pridržavati gramatičkih pravila.

znam dovoljno je da učestvujete na nekom seminaru i steći ćete pravo na licencu. Sada nekadašnji poznati košarkaš Joanidis pokušava da pokrene ovo pitanje, ali to neće biti skoro. Meni nije bio problem pošto imam njihovo državljanstvo. Slična je situacija i u Belgiji. Tamo praktično može da radi ko hoće, naravno ako ga klub angažuje. U Italiji su malo rigorozniji, odnosno postoje određeni uslovi koje morate ispuniti. Naravno oni priznaju ako ste vlasnik neke titule i to maksimalno uvažavaju odnosno stavljaju na prvo mesto. Sigurno da su na taj način zaštićeni i treneri, jer poznato je koliko je naša profesija podložna kritici odnosno analizi, a samim tim i mogućnost otkaza veća. Zaštita je neophodna i mislim da je naše udruženje na pravom putu da uvede red u ovu oblast - daje podršku UKTJ trener Đurović.

Piše: Nebojša Mihajlović - advokat

Zaštitite svoja prava

Nakon višegodišnjih insistiranja samih trenera i Udruženja košarkaških trenera Jugoslavije i nakon usvajanja Pravilnika o davanju licenci, trenerskog kodeksa i tipskog Ugovora o angažovanju košarkaškog trenera, u ovoj takmičarskoj sezoni izdate su licence, i to:

1. prva savezna muška liga = 10 licenci;
  2. prva B muška liga = 15 licenci;
  3. prva ženska savezna liga = 9 licenci;
  4. prva srpska muška liga = 32 licence.
- Spisak licenci po regionima izgleda ovako:

1. region 1 Novi Sad = 60 plavih licenci, 29 crvenih licenci, 31 trener bez licence;

2. region 2 Zrenjanin = 43 plave licence, 11 crvenih licenci, 25 trenera bez licence;

3. region 3 Šabac = 21 plava licence, 9 crvenih licenci, 18 trenera bez licence;

4. region 4 Beograd = 78 plavih licenci, 41 crvena licence, 130 trenera bez licence;

5. region 5 Kragujevac = 35 plavih licenci, 13 crvenih licenci, 43 trenera bez licence;

6. region 6 Čačak = 34 plavih licenci, 6 crvenih licenci, 34 trenera bez licence;

7. region 7 Niš = 12 plavih licenci, 9 crvenih licenci, 35 trenera bez licence;

8. region 8 Leskovac = 9 plavih licenci, 2 crvenih licenci, 12 trenera bez licence.

Međutim, treneri koji nisu ispunili uslove za dobijanje licence, tako su kao treneri prijavljeni igrači - kapiteni ekipa,

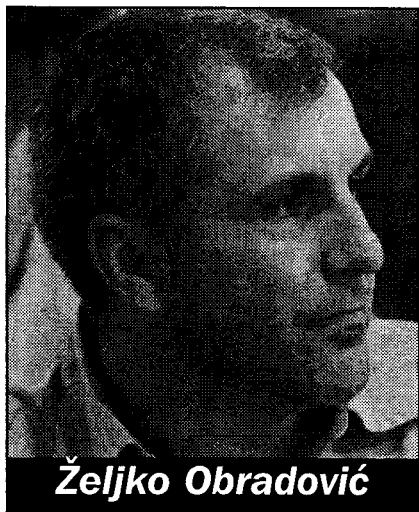
a „treneri“ sede na klupi kao službeno lice, zatim u mlađim kategorijama trener sa licencom se prijavljuje da vodi više utakmica u isto vreme, što će delegati ubuduće sankcionisati, odnosno trener će biti obavezan da provede celu utakmicu na klupi, takođe već je došlo do nekoliko otkaza po Ugovor o angažovanju trenera, pa je Udruženje izdalo privremene licence na 60 dana, dok klubovi ne izvrše svoje obaveze prema bivšim trenerima po Ugovoru.

Iz svega izloženog, smatram da je većina problema rešena, da Udruženje košarkaških trenera u saradnji sa Košarkaškim savezom, deluje organizovano na rešavanju nastalih problema i da smatram da će ubuduće biti sve manje, što je i bio cilj kompletne regulative UKTJ.

Molimo trenere da nam šalju svoje primedbe i predloge kako bi ih u potpunosti zaštitili u ostvarivanju svojih prava.

Napad na čoveka na polovini terena

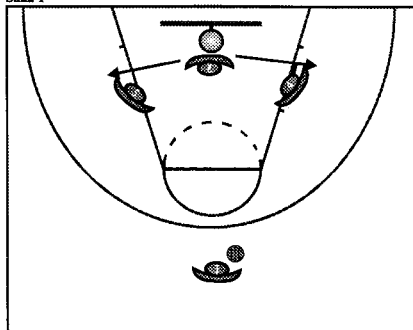
Kopaonik, 13-14. septembar 2002. godine

Željko Obradović

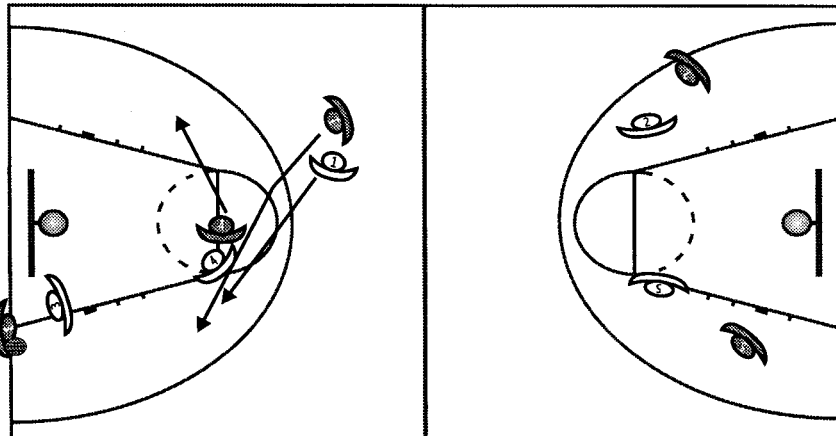
Prvo bih želeo da iskoristim priliku da se zahvalim Udruženju košarkaških trenera Jugoslavije za pehar koji sam dobio...ovaj pehar nije samo moj, dobio sam ga zahvaljujući igračima sa kojima sam radio prošle godine. Bez igrača kao što znate, nemoguće je ostvariti dobre rezultate, a ja sam imao sreće da sam radio i ove godine sa dobrim igračima. Kako sam shvatio moja tema danas je igra u napadu na polovini terena. Svi smo svesni da je promena pravila od 24 sekunde dovela do toga da se igra mnogo

Slika 1

brže i da neke stvari koje smo nekad radili u napadu od 30 sekundi danas nije moguće raditi u ovoj košarci. Što se tiče moje filozofije za igru u napadu, ja smatram

Slika 2.1

košarku za prostu igru i sećam se otprilike pre 15 godina bio je jedan trenerski seminar u Jagodini, na kome je pokojni Krešimir Cosić, tada selektor Jugoslavije, ja sam tada još bio igrač ali sam išao na sva predavanja i pripremao se za trenerski posao, držao predavanje gde sam zapamtio neke stvari koje je tad rekao a za koje mislim da i dan danas možemo da se pridržavamo njih, bar se ja pridržavam. Cosić je tada tvrdio da za igru u napadu je dovoljan jedan igrač koji može da igra 1:1. Samo jedan igrač! Svaki put kad kad formiram tim na trudim se da biram igrača koji su sposobni da igraju 1:1, što više njih, onda je i lakše postaviti napad. Mi se svi bavimo postavkom ali suština igre u napadu se svodi po meni, po meni na tri stvari:

1. Igra 1:1 i to na poziciji:

-u zoni donjeg posta pod uslovom da imate igrača, naravno, sposobnog da igra dole 1:1. Ako imate takvog igrača, onda lopta u napadu treba što pre do njega da dođe. Način na koji će lopta da dođe do njega je nebitan, ja te kretnje stalno menjam, tako sam prošle godine imao kako je moj pomoćnik uredno beležio preko 50 napada čovek na čoveka, ja se i ne sećam svih tih kretnji, ja ih menjam u odnosu na protivnika. Kad imate preko 50 poziva naravno da ne možete očekivati da će igrači da ih pamte. Suština je, da lopta ode u ruke ovog igrača onog igrača za kog vi smatrate da je sposoban da igra 1:1 i gde će odbrana morati da radi neke druge stvari, odnosno da ne dopusti igru 1:1. Čim dolazi do određenih rotacija i pomoći u odbrani, onda je to neka druga vrsta košarke, onda je odbrana u problemu.

-zona na poziciji od 45 stepeni
-zona oko kapice, centralna pozicija, odakle sve počinje u napadu

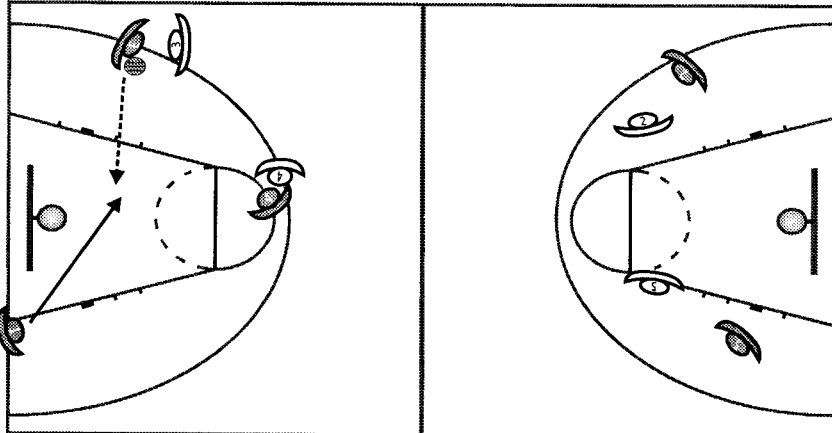
2. Pick' n' roll - znate da ceo svet igra pick' n' roll, pogotovo u situacijama kada je malo vremena ostalo do kraja napada, samo je pitanje da li je to na kapici ili na strani.

3. Akcije, odnosno kretnje za šutere. Ovih kretnji možete imati koliko hoćete, počevši od one najprostije koju igraju svi u Evropi sa dva centra na penalu (slika 1), iz koje možete praviti mnogo kombinacija, duplih blokada, blokada...šuter napravi blok pa izađe oko centra...sve se svodi uglavnom na isto, da jedan manji igrač ode u blok centru pa izađe kroz blok kroz drugog centra. Možete da napravite milion akcija ali se sve svodi na isto, da imate igrače koji znaju da se kreću i da čitaju odbranu. Na treningu mnogo pažnje posvećujem tome. Ja u pripremnom periodu mnogo radim na odbrani a od napada dajem im samo dve tranzicije - polukontre u kojoj lopta treba da dođe do donjeg posta-centra, ili da ukoliko on kasni, pratilac, odmah ide u pick' n' roll sa igračem sa loptom, bez ikakvih akcija...i onda gledam tim i igrače, kako se ponašaju, kako se kreću, šta mogu šta ne mogu, i na osnovu toga postavljajam kasnije akcije. Za akcije uvek ima vremena, dovoljna su ti i dva dana da uradiš neku novu kretnju, naravno podrazumeva se da su za to već obučeni, dobri igrači.

Znači tri stvari su bitne, da lopta dođe do donjeg posta, ili pick' n' roll ili blokade i kretnje za najbolje šutere. Ono što je takođe veoma bitno da skoro svi timovi u poslednjih 10 sekundi napada sve preuzimaju. Morate da imate igrače koji će biti spremni da to prepoznaju i da mogu ukoliko je došlo do toga da je visoki preuzeo malog da ga ovaj pobedi i isto tako dole ako je mali ostao na visokom napadaču da to kaznite, naravno vodeći računa da je ostalo 10 sekundi i da ako je došlo do udvajanja da li imate vremena za dodavanja.

Krenuli smo od tranzicije i organizovanog napada protiv presinga koji uglavnom danas sve ekipe igraju. Loptu izvodi krilni igrač (3), petica (5) i drugi bek (2) prelaze na drugu polovinu. U ovim situacijama veliki problem nastaje zato što bekovi pokušavaju da prime loptu nisko, uz aut liniju, ispod koša a nema ništa gore od toga. Ja od mojih igrača tražim da is-

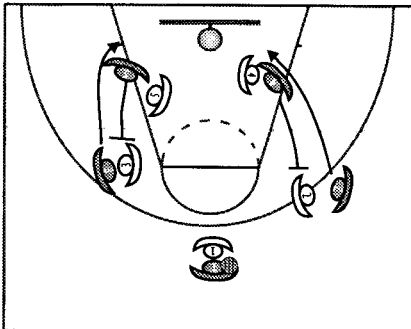
Slika 2.2

gde posle blokada može doći do lakog poena, a ukoliko dođe do preuzimanja bek (3) odlazi na drugu stranu, visoki (5) se spušta dole (slika 4). Drugi visoki (4) je na visokom postu a dva šutera na istoj strani. Ovo nam je najčešća situacija na u napadu koja postoji, kad igrača čuvaju na 3/4 ispred. Ono što u ovoj situaciji napadači šuteri ne smeju da dozvole da stoji jedan blizu drugog da se ne bi desilo da jedan igrač može obojicu čuvati. Oni treba da naprave blok (gornji donjem) i u toj situaciji je on najčešće sam.

Izvanredna akcija za šutere može da bude i kad imamo dva centra na poziciji srednjeg posta i da bekovi koriste blokade - uđe izađe (slika 5), i to igrači najčešće rade. Najčešća greška u ovoj situaciji je što ne znaju da koriste noge, često su u stavu kao da igraju u odbrani umesto da istrčavaju u sprintu. Igrač u ovoj situaciji treba da koristi blokadu, da kad dođe do nje malo zastane i dobro navede odbrambenog igrača. Blokada ne zavisi od onog koji je postavlja (ako se pomeri faul u napadu) već od onog koji je koristi, a to

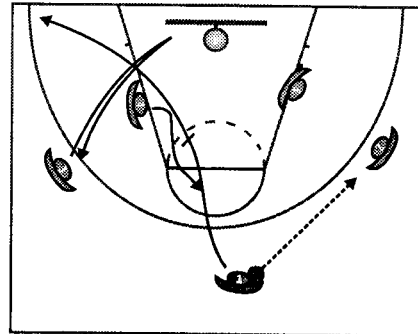
Slika 3

ima pravo da zaustavi akciju kad god odbrana pogreši. Igrači se često ljute, nervozni su, ulaze u stadijum kad misle da stalno imate nešto protiv njih... lično, mene ne zanima kako se koji igrač zove i da li je vili, već šta rade na treningu... na treningu su svi isti. Ukoliko dođe do udvajanja igrača, visoki igrač (4) ide suprotno od pleja (1) da primi loptu. U varijantama kada znate da protivnik udvaja uvek možete da postavite pleja da izvodi loptu posle koga prima povratni pas u sredinu (slika 2.2). Ukoliko se igra čist presing, bez udvajanja, treba da znate da za tako nešto odbrana treba da ima pet spremnih igrača da tako nešto igraju. Ako imate samo jednog igrača koji nije sposoban da igra presing a to je obično neki visoki igrač onda će odbrana svaki put primiti lak koš. Na primer, dok sam radio u Realu dok sam imao Sabonisa nije mi padalo na pamet da igram čist presing, zonski sa njim kao poslednjim igračem.

pred sebe postavite što veći prostor (slika 2.1). Sada naravno sve zavisi kako će odbrana igrati, da li brani dodavanje, da li igra sa korektorom i tako brane pas plejmejkeru ili udvajaju... Morate da vodite računa da kad vežbate napad igrate dobru odbranu. Nemojte misliti da ako vežbate napad i dajete koševе da igrate dobar napad, već gledajte odbranu. Na mom treningu ako se ja bavim napadom moj pomoćni trener se bavi odbranom i

Slika 6

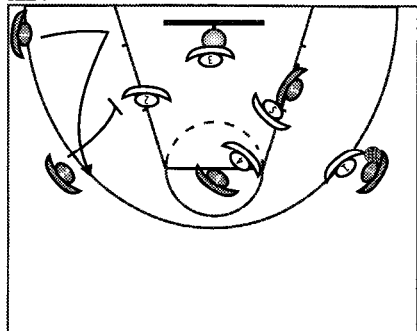

su priče koje pričamo već 15-20 godina. Pre nego što krene u istrčavanje, igrač mora da fintira kretnju, fintira hvatanje...posle koje će odbrana reagovati (odbrambeni igrač se ispravlja, okreće glavu ka lopti...) to napad koristi i izlazi da primi loptu. U zavisnosti kako odbrana reaguje (da li ide za njim, ispod bloka...) napad čita odbranu. Blok se uvek postavlja na srednjem postu. Ovo bi bio napad ako odbrana igra presing.

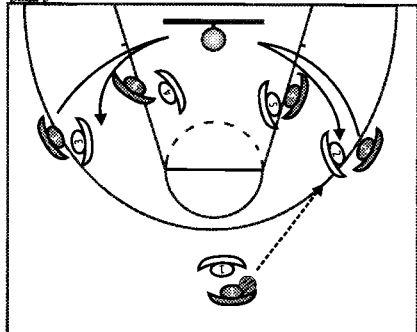
Drugi napad može da bude najprostija igra u tranziciji sa istim izlaskom (slika 6) i spuštanjem lopte centru. Ako centra čuvaju ispred, plej ne može više da ostane u mestu... i trenutno ja sa mojim timom imam veliki problem sa novim igračima, da kad se doda lopta igrač ne sme da ostane u mestu, nema tu šta da traži i jedino što može da uradi je da ode na drugu stranu praveći ili ne blokadu i tako dolazimo u situaciju o kojoj smo malopre pričali. U napadu je prosta filozofija, lopta ide tamo gde možeš da pobediš odbranu u igri 1:1.

Kad hoćemo da igramo organizovano, postavljamo napad. I samo jedan napad sam igrao sa svim timovima do sa-

Slika 4

Slika 5

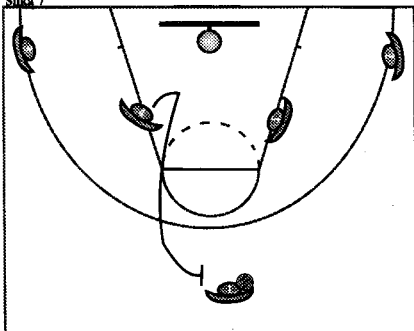
Kako prelazimo polovinu terena petica (5) se pravi kretnju i vraća se u pick n roll. Koliko je prošlo vremena? Igramo najprostiji napad. Ukoliko imamo brzog igrača tražim od njega da odmah probije, bez blokada. E sad, ono što je nekad bilo a to je situacija da jedan igrač igra 1:1 a ostala četiri stoje - NE POSTOJI! Na Svetskom prvenstvu mnoge ekipe su bile u problemu jer četiri igrača u napadu stoji a odbrana zna odakle da pomogne.

Kao što sam rekao na početku da ako imaš igrača sposobnog da igra 1:1 mnogo toga možete da napravite, i obrnuto u odbrani, njoj u toj situaciji treba rotacija i već tad nastaju za nju problemi. Moraš da imaš pet igrača u odbrani. Ja na primer imam Alvertisa koji je izvanredan napadač, šuter sa visokim procentom, ali u odbrani ne može da sačuva nikog i svi timovi protiv nas pogotovo u grčkoj ligi odmah izvuku napadača koga čuva Alvertis i igra 1:1. Da bi ste izbegli da odbrana zna kako da rotira ostale igrače stavite u neki raspored različit od onog koji očekuje odbrana, da se kreću da moraju da budu „vezani“ blokadama. Recimo da igrača stavimo u ovaj raspored (slika 3)

da, a igraču ga i ove godine. On ima mnogo opcija svim igračima. Jedino što tražim od mojih plejmejкера je da ga igraju samo povremeno, mnogo više da igraju proste stvari.

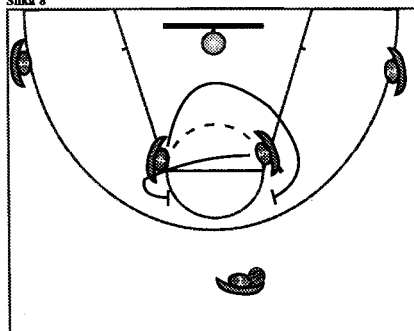
Prosta stvar može da bude i napad gde dva igrača su dole - široko, a dva centra na gornjem postu gde treba da postavljaju blokadu. U ovoj situaciji treba da imate igrača koji je sposoban da šutne trojku ili šut za dva poena, da pročita odbranu. U ovoj situaciji mislim da je mnogo bolje da pre nego što dođe do pick-a visoki igrač napravi kretanju (slika 7) ka košu pa da u trku dođe i napravi blok. Mislim da je to mnogo bolje nego

Slika 7

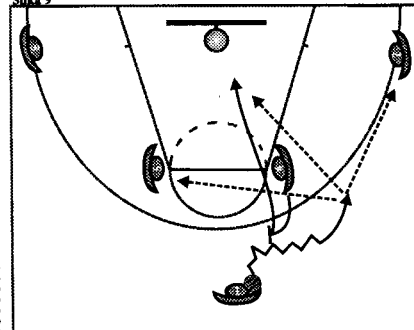

da igrač stoji i postavlja blokadu, gde odbrana ima vremena da pročita napad i da informaciju. Nije loša ni varijanta da centri ukrste (slika 8) pa onda da prave blok. U ovakvom napadu najverovatnije da je (5) igrač koga hoćete u reketu a (4) kao šutera. Sveli smo igru na 3:3, stim da dva igrača - po mogućstvu šutera su u uglovima spremni da šutnu (slika 9). Da bi vezali odbranu, ponovo, kao malo pre ćemo da uradimo blokadu na napa-

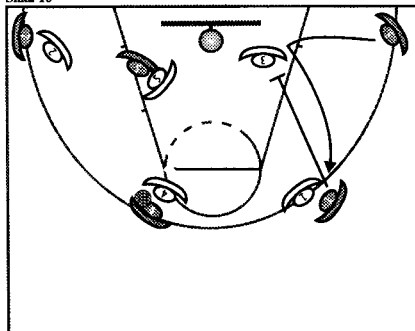
Slika 8

Slika 9

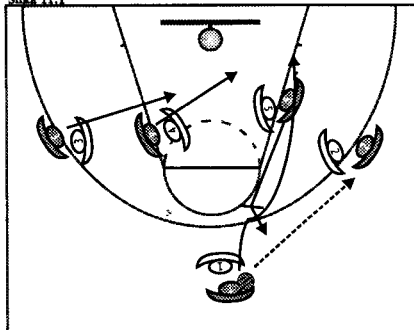

Slika 10

daču čiji odbrambeni igrač je na pomoći (slika 10). Najčešće se u ovoj situaciji traži preuzimanje tako da bloker treba da blokira svog odbrambenog igrača. Ja od svog pleja u situacijama kad je odbrana odigrala agresivno tražim da se odigraju najprostije stvari, ili da se lopta spusti donjem postu ili pick n roll sa peticom (5) ili prethodna situacija. Zašto

Slika 11.1

pick sa peticom? Pa ogromna je razlika između (1) i (5), i verovatno neće doći do preuzimanja.

Statičan napad. Pas ide na stranu beku (2), a (slika 11.1), posle pasa (1) dobija leđnu blokadu od (5) i spušta se dole na poziciju donjeg posta. Bek sa loptom (2) dodaje loptu (5) i ide na uručenje, a istovremeno drugi centar (4) ide da pravi blok (1) a drugi bek postavlja blok drugom centru (4) koji se posle bloka vraća nazad (slika 11.2) prema lopti. Petica (5) sve vreme posle uručjenja je na uglu reketa, ne pomera se mnogo. Najčešće se dešava pas odozgo od beka (2) centru (4). Ovo je napad za centra. U situaciji kad on ne može da primi loptu (odbrana ga čuva ispred) imamo sličnu situaciju kao malo pre, odnosno pas ide na stranu (1) a centar (5) uz prethodnu malu kretanju pravi „slepi“ blok beku (2). Kretanje se prave samo da bi vezali odbranu (slika 12).

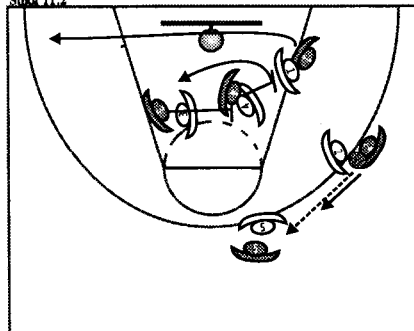
U varijanti kad dolazi u reketu do blokade beka (3) na centru (4) ukoliko dođe do male pomoći odbrane, bek (3) koristi to i istrčava oko centra (5) koji je postavljen na visokom postu da šutne za 2 i 3 poena (slika 13). I u ovoj situaciji se obično blok postavlja igraču koji čuva bloker. Ono što se dešava obično i često u ovim situacijama je da bloker predugo

ostaju u bloku, gura se, naprave ponekad i foul u napadu, umesto da proba osnovnu stvar a to je da se spusti i da ide ispred njega na skok. I ostali igrači moraju da prilikom šuta probaju da se postave ispred odbrane i da idu na skok. Obično u toj borbi za poziciju sudije retko dosuđuju foul. Ono što treba da shvatite je da igrač koji postavlja blokadu visokom igraču treba da bude šuter. Ja sam imao iskustvo da mnogi moji šuteri su dali mnogo koševa iz ovog napada. Još jedan detalj prilikom uručjenja, u zavisnosti od toga kako se odbrana postavlja?! Ako odbrana ide ispod, sledi šut, ukoliko igra agresivno sledi posle uručjenja prodor dok se ostali igrači bave blokadama.

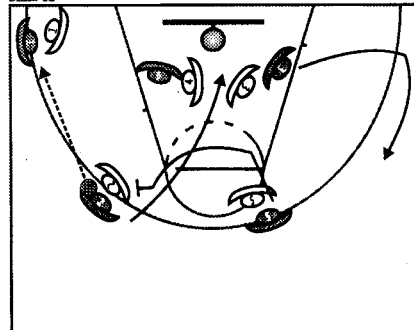
U varijanti kad ne može lopta da se doda (5) i odigra uručjenje, centar (5) dolazi u blok (2) i igra se pick n roll i nastavak je isti.

Još jedan detalj, u situacijama kada plej ne može da otvori pas na starnu bekovima zbog agresivne odbrane, donji post (5) se penje i prima loptu a igrač na strani brzo menja ritam i pravac i utrčava na back door (slika 14). Kad dva puta kaznite ovako odbranu sa dva laka poena odbrana neće više biti agresivna. Za ove situacije ne treba trener da reaguje, inteligentni igrači se sami dogovaraju. U situaciji kada ne može ni back door da prođe a igra se agresivno u odbrani plej sa loptom dribla na stranu ka drugom beku (2) koji se spušta dole na poziciju donjeg posta (slika 15) i nastavlja se napad samo u zamenjenim ulogama. Igrač sa loptom (1) na strani ne sme da radi opasne promene (prednje)...naučite bekove da kad treba da igraju pick n roll rastojanja između njega i odbrane ne sme biti...ukoliko se odbrana odalji vi mu priđite i dovedite

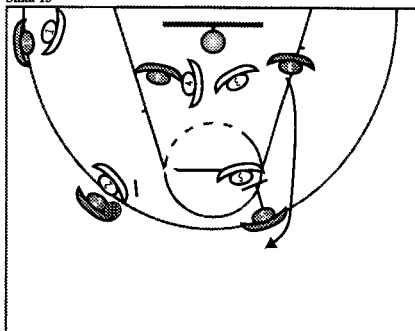
Slika 11.2

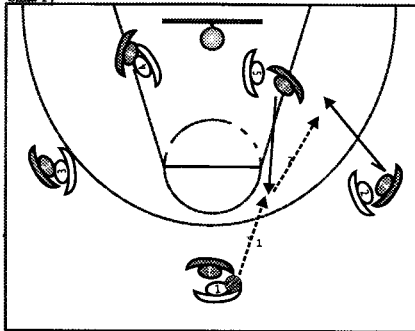
Slika 12

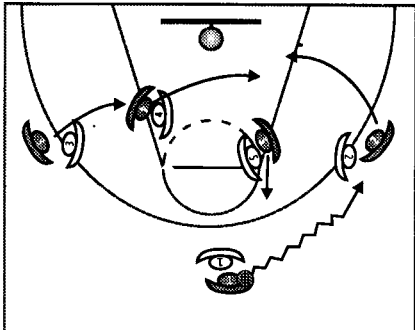
Slika 13

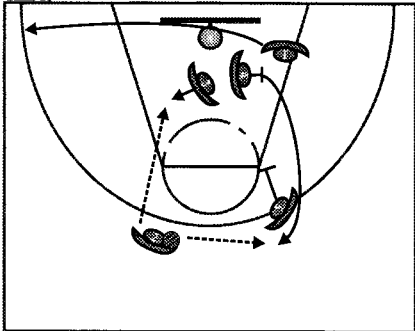
Slika 14

Slika 15

Slika 16

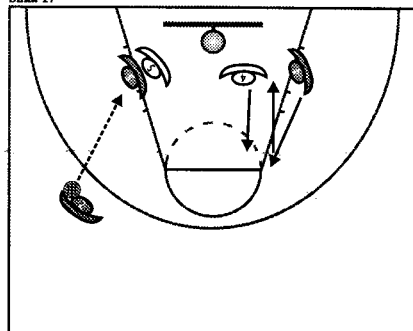
ga do blokade. Kad dođe do blokade i odbrambeni igrač iskoči ispred igrača sa loptom, igrač sa loptom pravi dribling unazad, menja ritam i pravi prodor. Dribling unazad je najteže izvesti u košarci, noge treba da rade...

Još jedan detalj, kad se odbrana adaptira na blokadu za centra (4) ispod koša, on može da fintira (slika 16) kretnju a da izađe oko drugog centra (5) da šutne loptu, gde opet centar (5) pravi blok na svom odbrambenom igraču. Ja sam u svojim ekipama imao mnogo dobrih šutera (4) pa i petica (5). Posle izlaska (4) oko (5), bek (3) koji je postavljao blok samo se brzo vrati nazad i traži loptu u sred re-

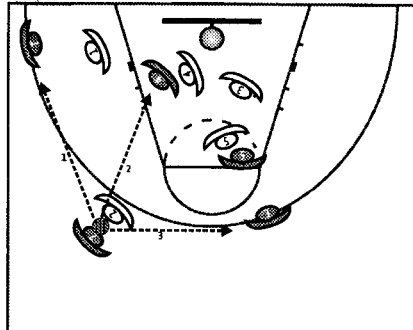
keta. Ako je primi u reketu realizacija je izgledna, a ako je primi van reketa, dva beka se kreću ali te kretnje ne smeju biti kružne i spore već mala blokada u punom sprintu. Ovaj napad se igra na obe strane u zavisnosti da li želite da vam (4) ili (5) prime loptu.

U situaciji ako centar (5) primi loptu na poziciji niskog posta (slika 17), drugi centar (4) se penje na poziciju visokog posta ali se tu ne zadržava mnogo već menja ritam prema košu i vezuje odbranu za sebe, dok (5) igra 1:1. Posle uručjenja igrač sa loptom ima tri mogućnosti (slika 18): pas na stranu, pas u reket i pas na suprotnu stranu na igrača koji izlazi oko centra.

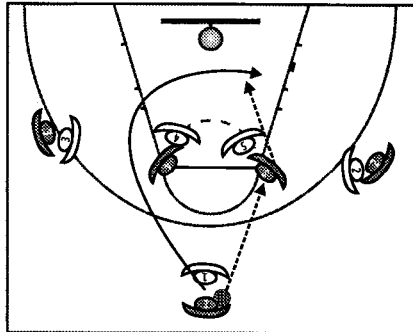
Slika 17

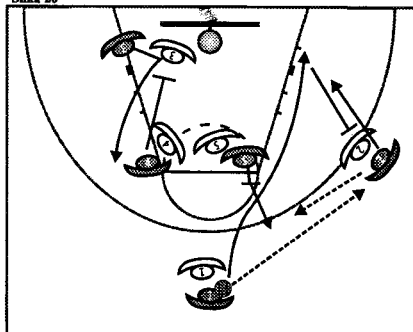
Slika 18

Slika 19

Slika 20

Druga varijanta u prilog agresivnoj odbrani je pas centru i kretnja oko drugog visokog posta (slika 19) - vrlo često ovde prođe pas jer odbrana igra agresivno i nema pomoći. Posle ove kretnje ulazimo u isti raspored za napad.

Još jedna opcija - plej dodaje loptu na stranu i ide dole koristeći ledni blok od (5) koji prima loptu od beka (2). Tog momenta plej (1) ide da pravi ledni blok beku (2) a istovremeno tajmingu na drugoj strani drugi centar (4) pravi donju blokadu drugom beku (3) koji je ušao u reket kako bi dobro naveo odbranu na blok (slika 20).

Sledeća opcija u istom napadu je da umesto ledne blokade se pravi obična donja blokada ili izmena mesta pleja (1) i beka (2) posle koje se nastavlja napad koji smo pokazali.

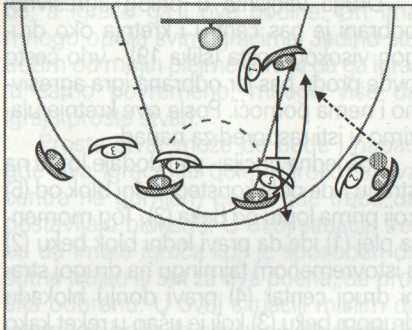
Opet se vraćam na početak i na ideju da se lopta da igraču koji je sposoban da igra 1:1. Ja sam imao prilike da radim sa izvanrednim igračem Dejanom Bodirogom, koga svi znate ko je i koliko vredi. Za tri godine u Panatinaikosu igrajući Evropsku ligu i grčko prvenstvo samo jedan tim ga nije udvajao!!! Na jednoj utakmici protiv tog tima je dao 28 a na drugoj 32 poena. Nisu ga udvajali, pustili su ga da igra 1:1.

Još jedan detalj u situaciji da ukoliko centar (5) ne može da primi loptu jer je agresivna odbrana, plej koji se spustio na poziciju donjeg posta se vraća i postavlja lednu blokadu (5). Čim je odbrana agresivna, blokada dobro i lako prolazi (slika 21). Ukoliko se lopta ne spusti centru (5) dole, a doda se pleju (1), drugi centar pravi prvo malu kretnju od pa prema (1) i igraju pick n roll (slika 22). Igrač sa loptom u situaciji pick n roll-a mora da ima strpljenja, da pročita odbranu. U ovakvim situacijama obično posle pick n roll-a centri u odbrani izmenjaju igrače a u tome im pomažu bekovi fintiranjem izlaska na igrača sa loptom. U tim situacijama napadači čiji odbrambeni igrači pomažu moraju da budu spremni da utrče iza leđa odbrani a igrač sa loptom da im doda dobru loptu. U ovom napadu ima mnogo detalja i mogućnosti koje možete da menjate. Ja volim da menjam i to je davalo do sada rezultata.

Opcija sa duplom blokadom - dva centra (4) i (5) postavljaju duplu blokadu na penalu. Lopta je na starni kod beka (2), a plej (1) ide u kontra blokadu drugom beku (3) posle čega izlazi oko duplog bloka (slika 23). Odbrana najčešće duplu blokadu brani iskakanjem bližeg centra na pravac dodavanja da uspori pas. U ovoj situaciji centar (4) pravi blok drugom centru i ulazi u reket a (5) se izvlači spolja i nastavlja se kretnja.

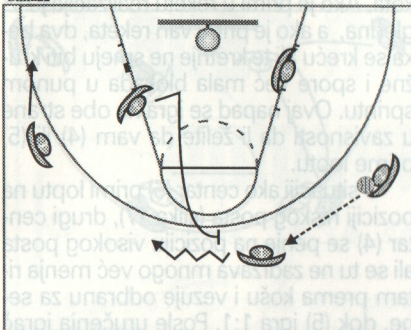
Iz jednog napada 5:5 smo probali da napravimo mnogo mogućnosti. Ovaj napad može da se igra samo kad ima dovoljno vremena, odnosno više od 16 sekundi.

Slika 21

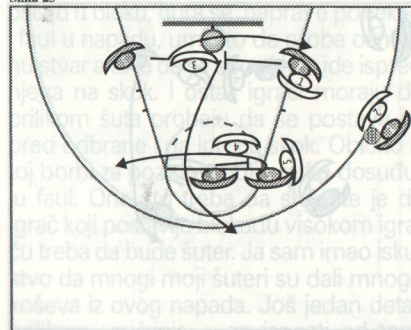
Pre neki dan smo bili na jednom sastanku sa čelnicima ULEB lige, gde se tražilo da se ukine ono glupo pravilo da kad lopta udari u obruč po isteku vremena da se zaustavlja igra. Tražili smo normalno da se igra ne zaustavlja, što je logično, ali ja sam pričao i da ako nemamo dobar šut u napadu igrači bolje da i ne šutnu loptu na koš jer onda lopta ide na izvođenje sa strane i šansa da

Slika 22

se odigra dobro organizovana odbrana. Loš šut može samo da proizvede da se dva napadača naljute na onog koji je šutnuo, sporo se vrate, što se dešava, a mi možemo da primimo i zakucavanje iz kontranaпада. Ja sam za to da između lošeg šuta i zadržavanja lopte u rukama, lopta ostane u rukama. Naravno, ako se to desi pet puta na utakmici onda nije problem u igračima

Slika 23

nego u treneru, onda menjaš filozofiju, trening, razmišljaš 24 sata o tome.

Promena pravila će još više dovesti do toga da što pre ulazimo u akciju, da što pre dodamo loptu centru, da što pre dodamo loptu malom igraču da igra 2:2 ili 1:1 ili da što pre pravimo duple ili pojedinačne blokade, kretnje i ostalo....

Pripremio: Mirko Ocokoljić, trener

„Trenerski dani 2002“ na Kopaoniku

Da Evropa pozavidi

Kopaonik je 13. i 14. septembra bio domaćin neskvalifikovanim trenerskom skupu - tokom ta dva dana održan je trenerski seminar na kome su predavali naši najveći stručnjaci, a održana je i redovna godišnja skupština UKTJ na kojoj su dodeljene nagrade najuspešnijima. Ovogodišnji skup na Kopaoniku biće upamćen po rekordnom broju trenera učesnika - bilo ih je oko 620.

Prvog dana seminaru na svečanom otvaranju našim trenerima obratio se Dušan Duda Ivković, predsednik jugoslovenske i svetske trenerske organizacije. On je potom održao i centralno predavanje u sportskoj sali hotela „Grand“ na temu „Prelazak iz sekundarnog kontranaпада na pozicioni napad“. Njegovo predavanje, izuzetno posećeno, mnogo je koristilo mladim kolegama, isto kao i predavanje koje je dan kasnije održao Željko Obradović. Trener Panatinaikosa govorio je o „Napadu na čoveka na polovini terena sa svim opcijama“.

- Iako je učešće na seminaru bilo uslov za dobijanje licence za sezonu 2002/2003. bilo je i onih trenera koji se nisu odazvali ovoj vrsti obaveze, a bili su obavesteni o tome nekoliko meseci unapred. Svi koji se nisu pojavili zaslužu kritiku, a najveću kritiku zaslužu treneri koji rade u saveznom rangu. Udruženje trenera nije se opredelilo za najstrože sankcije i svi treneri koji se nisu pojavili na Kopaoniku dobiće licencu, ali će za nju platiti duple takse. Neka im to bude za nauk drugi put - kaže Mirko Ocokoljić, sekretar UKTJ.

Treće centralno predavanje, ujedno i poslednje na seminaru, kojim je trenersko druženje na Kopaoniku završeno održao je Vlada Đurović, strateg podgoričke „Budućnosti“ na temu „Obuka visokih igrača“:

- Ovom prilikom bih se u ime organizatora „Trenerskih dana“ zahvalio gospodinu Đuroviću koji se pokazao kao veliki profesionalac i džentlmen prihvativši učešće neposredno pred sam seminar - kaže Ocokoljić.

Pored tri centralna, održana su i predavanja po sekcijama. Sekcija „A“ koju su činili seniorski treneri svih liga prvoga dana slušala je predavanje Ace Petrović „Zonska odbrana“ dok je drugog dana imala sastanak sa Sudijskom komisijom. Sekcija „B“ - trenerima mlađih kategorija - predavanja su držali Stevan Karadžić i Borivoje Cenić. Karadžić je govorio o „Radu na unapređenju individualnih kvaliteta kod mlađih igrača“ dok je Cenić predavao „Metodiku obuke postavljanja odbrambenih stavova u odbrani u situacionim uslovima“.

Atmosfera među trenerima učesnicima bila je izuzetna. Pogotovo oni mlađi su prosto gutali svaku reč svojih trenerskih uzora kako bi jednoga dana, poput njih, i oni vladali evropskim terenima. Svoje utiske sa seminaru izneo nam je Bojan Vučić, po godinama jedan od mlađih ali po trenerskom stažu i rezultatima jedan od naših najperspektivnijih trenera.

- Seminar je protekao u dobroj organizaciji, fenomenalnoj atmosferi i

ovom prilikom bih pohvalio Udruženje košarkaških trenera Jugoslavije koje je sve organizovalo. Za mene je novina to što je seminar održan na neutralnom terenu, na Kopaoniku, i nije bio vezan za neki grad i za neku sredinu. Veliki odziv trenera pružio je prostora za druženje i saradnju van predavanja i obaveza koje su bile obuhvaćene samim tokom seminara - kaže Vučić i dodaje: - Predavači su bili naši vrhunski treneri i za njihova izlaganja imam samo reči hvale. Na svakom predavanju se moglo čuti nešto što bi se moglo dalje iskoristiti za usavršavanje ja bih izdvojio predavanje Željka Obradovića. Gospodin Obradović je rekao dosta novih stvari uz pregršt detalja i novina koje su me zaintrigirale. Predavanje je trajalo blizu dva sata i za to vreme se ni jedan trener bukvalno nije pomerio. Dva sata je Obradović držao pažnju i koncentraciju prisutnih na seminaru što dovoljno govori o kvalitetu njegovog izlaganja.

Paralelno sa seminarom održana je Redovna godišnja skupština UKTJ na kojoj su usvojeni predlozi za novi pravilnik o licenciranju, članarini, usvojene su izmene u Statutu, donešen je novi kodeks UKTJ, i odlučeno je da se nagrada za životno delo „Slobodan Piva Ivković“ dodeli Borivoju Ceniću. Nagrade najuspešnijim trenerima, na osnovu postignutih rezultata i plasmana, dodeljene su na svečanoj večeri u restoranu hotela „Grand“.

Davor Marko

Izvršni direktor UKTJ Milan Opačić o pripremama za Drugi beogradski međunarodni trenerski seminar

Greg Popović predvodi elitu

Utisci sa inauguralne međunarodne trenerske klinike koja je početkom juna održana u Beogradu, uz učešće renomiranih stručnjaka iz američke profesionalne i koledž košarke, još su živi u svim njenim učesnicima. Istovremeno, ljudi iz Udruženja košarkaških trenera Jugoslavije uveliko su prionuli na poslove vezane za ispunjenje obećanja datog prošlog leta - da će naredna Klinika dostići, pa možda i premašiti visoke standarde koje je postavila prva. Sa Milanom Opačićem, izvršnim direktorom

UKTJ, razgovarali smo na tu temu pre nego što je sredinom decembra otpustovao u SAD kako bi „u četiri oka“ utanačio sve detalje oko gostovanja još jednog vrhunskog NBA trenera, vlasnika šampionskog prstena.

Šta je od tehničkih detalja vezanih za Kliniku zasad poznato?

- Pripreme za Drugi internacionalni trenerski seminar koji će se održati u Beogradu, teku dobro utvrđenim tokom. Seminar će biti održan krajem ju-

na meseca, ali sam termin još uvek nije definitivno određen. Razmišljamo o vikendu 20-22. ili 27-29. juna i mislim da smo bliži ovom drugom. Razlog je vrlo jednostavan - poslednje srede u junu (25.) po tradiciji se održava draft i ukoliko bi treneri iz SAD učestvovali u workoutima koji mu predstoje, oni ne bi mogli da prihvate prvi termin, što ćemo rešiti u direktnom razgovoru sa njima. Takođe moramo uzeti u obzir da su za 15. i 22. jun zakazani poslednji mečevi finala plej-ofa u vodećim evropskim košarkaškim zemljama. Mi smo zainteresovani da odredimo termin koji bi odgovarao svima, tako da i treneri i slušaoci i novinari mogu da dođu u Beograd i da Klinika bude najveći košarkaški događaj u Evropi tih dana.

Dokle se stiglo u formiranju liste predavača?

- Planirano je da, kao i prošle godine, seminar ima NBA karakter. Već smo kontaktirali Grega Popovića, prvog trenera San Antonio Sparsa, čoveka koji je našeg porekla, da dođe i bude nosilac programa. Upravo očekujemo njegov potvrđan odgovor da bismo onda sa njim definitivno precizirali teme, datum i ostale stvari. Pored Popovića, po sadašnjem planu bi na seminaru učestvovao jedan svetski trener koji nije iz NBA lige. Predlog je da to bude Ruben Manjano, stručnjak koji je na briljantan način vodio reprezentaciju Argentine do srebrne medalje na SP u Indijanapolisu i uprkos činjenici da oni imaju sjajne igrače, dao ekipi vidljiv pečat. Ideja je da učestvuje i jedan od vrhunskih jugoslovenskih trenera. Dosad su to bili Dušan Ivković i Željko Obradović, želja nam je da ovog puta čujemo Božidara Maljkovića ili Duška Ivanovića, a košarkaškim temama pridodali bismo još dve nove, ništa manje značajne.

O čemu se radi?

- Jedna tema bila bi vezana za fizičku pripremu a druga za psihosociološku pripremu trenera i igrača za samu utakmicu. U vezi sa tim nalazimo se u pregovorima sa profesorom Vladom Koprivicom i doktorom Draganom Kokovićem, koji bi trebalo da održe po jednu temu za vreme seminara. Ruben Manjano i jugoslovenski trener prema toj zamisli bi imali po dva, a nosilac programa tri praktična plus jedno teoretsko predavanje. Potrudimo se da obezbedimo i dobre demonstratore, kako bi

FOTO VEST

Greg Popović potvrdio dolazak

Iz Los Anđelesa nam je, pred samo zaključenje ovog broja, stigla dobra vest: Milan Opačić, član Upravnog odbora UKTJ i izvršni direktor Međunarodnog košarkaškog seminara, postigao je konačan dogovor o dolasku uglednog NBA trenera (San Antonio) Grega Popovića na sledeći seminar koji će se održati krajem juna u Beogradu. Dogovor, na obostrano zadovoljstvo, što pokazuje i fotografija sa lica mesta, podrazumeva i tri konkretne teme na koje će Popović govoriti. To su: Filozofija igre San Antonio Sparsa - teorijsko predavanje i dva praktična: Rani napad i mis-meč u odbrani. Podršku ovom korisnom poslovno-sportskom sastanku, održanom prilikom gostovanja San Antonija domaćim L.A. Klipersima, pružio je, takođe NBA trener Igor Kokoškov - član UKTJ.

M. P.

našim slušaocima potom mogli da obezbedimo kvalitetne videokasete za nastavak njihovog obučavanja. Napomenuo bih da će lokacije održavanja seminara i 2003. godine biti hotel Interkontinental i hala Pionir, s tim što će sve trajati nešto duže. Na zahtev slušalaca iz inostranstva Klinika će se „protegnuti“ na dva i po, umesto na dva dana.

Šta se želi postići predstojećim seminarom?

- Prvi seminar je okupio preko 1000 trenera od čega je njih oko 80 bilo iz 14 stranih zemalja. Ovog puta želimo da broj slušalaca zadržimo na tom nivou, ali da pritom podignemo kvalitet trenerskog kadra koji će doći da sluša. Želimo da zainteresujemo i vodeće evropske stručnjake, da povećamo broj trenera iz inostranstva na oko 200, koliko je realno očekivati ove godine s obzirom na

seminara, pa tako i sa ovog koji je u septembru održan na Kopaoniku, objavimo što više materijala. Recimo u „Trenneru“ je već objavljeno predavanje Igora Kokoškova, sada će biti zastupljen Željko Obradović...

Šta je to što ćete se ovog puta potruditi da ispravite u odnosu na organizaciju Prvog seminara?

- Ako se uzme u obzir da smo imali jako malo vremena, da smo bili ograničeni i sredstvima i brojem ljudi, mi smo i taj seminar odradili veoma kvalitetno. Napravili smo dobru analizu i videli gde smo pravili greške. U prvom redu, to se ogleda u činjenici da smo sa priprema počeli još u septembru, tako da smo sada već u decembru u prilici da govorimo o imenima i terminima. Definisali smo i neke tehničke standarde, a bitno je da ćemo okupiti i veliki broj trenera

timo već u prvoj polovini januara, a što se tiče plana promocija, tu centralno mesto zauzima Final Four Evrolige u Barseloni, završnice plej-ofa u nacionalnim šampionatima, kao i finale Fiba kupa i Goodyear lige.

Prošle godine je predsednik UKTJ Dušan Ivković bio bez klupskih obaveza i samim tim u poziciji da odradi najveći deo posla vezanog za promocije. Kome će ove godine pripasti taj zadatak?

- Neosporno je da Ivkovićevo ime poseduje veliku težinu i da je njegovo pojavljivanje na mnogim manifestacijama doprinelo da imamo onako veliki broj slušalaca. Ovog puta te obaveze će se rasporediti na tim ljudi koji će običi navedena velika takmičenja, a na tom polju je vrlo bitno što smo sklopili saradnju sa mesečnikom „BT and M“ (Basketball Technique and Marketing) koji izdaje italijanski magazin „Giganti del Basket“. Po ugovoru ćemo u toj publikaciji imati jednu stranicu prostora na kojoj ćemo moći da pišemo o našem seminaru, novostima iz kancelarije UKTJ. Taj časopis dosad je izlazio na dva jezika, sada bi trebalo da počne da se prevodi na jezike svih zemalja u kojima će izlaziti, a njih će biti preko 50. Nosiće znak FIBA i trebalo bi da postane zvanično glasilo Svetskog udruženja košarkaških trenera.

Na taj način ćemo ove godine imati jako široku promociju i iako Dušan Ivković neće moći da putuje kao proleto, opet će odraditi značajan deo posla vezan za Grčku i Rusiju. Ipak, mislim da je mnogo važnije to što će on u kontaktima sa pojedinim nacionalnim udruženjima i Evropskom asocijacijom trenera uspeti da obezbedi da se naš seminar prizna kao zvanični za mnoge zemlje, odnosno da postane uslov za dobijanje trenerske licence za narednu godinu. Trenutno u tom smislu pregovaramo sa Izraelom, Republikom Srpskom, možda Mađarskom, koji su nam svi nagovestili da će seminar uvrstiti u svoj kalendar kao obavezan i to bi za nas predstavljalo veliki uspeh.

Konačno, kakvi će biti uslovi učešća?

- Kao i prošle godine, Klinika će biti besplatna za sve članove UKTJ koji izmire obaveze po pitanju članarine, a to bi po Pravilniku trebalo da se odreguliše tokom januara. Za slušaoca iz inostranstva kotizacija će biti nepromenjena i iznosiće 200 evra. Smatramo da je i taj iznos vrlo povoljan s obzirom na to da jednodnevni seminari takvog tipa, koji se održavaju recimo za vreme Evropskog prvenstva, koštaju i po 250 dolara, a da ćemo mi ovom prilikom slušaocima ponuditi mnogo više.

Ivan Bogunović

Lakše je sa prijateljima

Dolazak Dona Nelsona i njegovih saradnika osiguran je privatnim vezama. Da li će i Greg Popović biti doveden na sličnom principu ili je ovog puta reč o nešto ozbiljnijoj saradnji između UKTJ i američkih kolega?

- Naravno da i u SAD postoji Udruženje trenera, ali o svim aktivnostima i gostovanjima mora da se lično razgovara sa svakim stručnjakom, odnosno njegovim menadžerom. Mi smo se potrudili da sa Gregom Popovićem stupimo u direktan kontakt, kao i sa Donom Nelsonom. Jednostavno, na taj način se stvari odrađuju da bi nas sve manje koštalo, da ne kažem „bolelo“. Ljudi iz Dalasa prošle godine su došli bez ijednog dolara honorara, samo za troškove prevoza i smeštaja. Nama je i to predstavljalo problem jer oni lete prvom klasom i odsejaju u luksuznim apartmanima, ali smo to uspeli da rešimo potpisivanjem četvorogodišnjeg ugovora sa marketinškom agencijom TAF.

Ako se zna da se honorari trenera tog profila prilikom sličnih predavanja u Evropi i svetu kreću 10-15.000 dolara dnevno, onda je očigledno kolika je naša ušteda proistekla iz toga što smo iskoristili neke prijateljske relacije. Konkretno kod Grega Popovića postoji simpatija prema Jugoslaviji, a od velike pomoći bili su Žarko Paspalj, koji je svojevremeno igrao u San Antoniju i danas sa Popovićem ima odlične odnose, kao i neizbežni Igor Kokoškov, pomoćni trener LA Klipersa.

dužinu priprema i tajming koji ostvarujemo. Očekujem da Seminar da veliki kvalitet u literaturi i videomaterijalu i da treneri ta saznanja realizuju kako na stvaranju mladih igrača, tako i na pretku starijih.

Kako stoje stvari sa materijalima sa letošnje klinike?

- Svi naslovi su urađeni i mi smo u saradnji sa TAF-om izdali šest videokaset. Potrudili smo se da predavanja snimimo sa dve kamere i učinimo materijale jako kvalitetnim i dostupnim svim članovima UKTJ. Cena jedne videokasete je 600 dinara, tako da pod tim uslovima u kancelariji Udruženja svi zainteresovani mogu da nabave predavanja Dona Nelsona, Donija Nelsona, De-la Herisa, Rika Medžersa i Igora Kokoškova. Inače se trudimo da sa svakog

koji će raditi kao volonteri. Biće formiran organizacioni odbor kakav se pravi za velika takmičenja, gde će svako imati konkretno zaduženje. Time će se i oni sitni propusti kojih je bilo otkloniti i sam seminar dobiti organizaciju na maksimalno visokom nivou.

Postoje li izdefinisane etape za sprovođenje priprema?

- Prva stvar je sednica Upravnog odbora UKTJ na kojoj će i zvanično biti određeni učesnici, teme i termin Klinike. Posle Nove godine štampali bismo kompletan materijal koji bi posle praznika bio dostavljen svim nacionalnim federacijama, nacionalnim udruženjima trenera, kao i svetskoj i evropskoj asocijaciji i potom bismo krenuli u promociju. Očekujemo da ćemo javnosti putem konferencije za medije moći da se obra-

Viša košarkaška škola

FIBA u malom

Ideja koja je kod ljubitelja košarke bila prisutna više od dvadeset realizovana je pre tri godine. Tada je, na inicijativu Udruženja košarkaških trenera Jugoslavije, osnovana Viša košarkaška škola kao jedina institucija na svetu specijalizovana za školovanje košarkaških kadrova svih profila na najvišem nivou.

Jedna od novina stiže sa najviše instance. Odlukom najznačajnijih obrazovnih ustanova naši zakoni biće usklađeni sa evropskim, što je u proceduri, i u skladu sa tim sve više škole će prerasti u visoke škole, a dužina školovanja iznosiće tri godine. Isto će da se desi i sa Višom košarkaškom školom što je njena uprava rado prihvatila.

- U takvoj situaciji biće više mogućnosti i vremena da na studente prenesemo to, kako ja kažem, početno znanje. Trener ovde za dve ili tri godine stiže samo elementarno znanje i ne može da nauči sve. On dobija informacije koje će ga voditi pravim putem u njegovoj trenerskoj karijeri. Svake godine, a to nam je u mogućnosti, mi menjamo sadržaje nastavnih planova jer se javljaju nova saznanja iz prakse. Diplomski radovi naših studenata, od kojih su neki objavljeni i u „Treneru“, isključivo su istraživačkog karaktera. Imamo vrlo interesantne podatke i sa EP u Turskoj i sa SP u Indijapolisu. Ti radovi su bitni za razvoj košarke, ali i kao informacije trenerima reprezentacije. Na taj način može da im se pomogne u daljim razmišljanjima. Ne da ih mi sada učimo i pokazujemo kako se radi već gledajući na to sa aspekta informisanosti - što više informacija to bolje. Selektori fizički ne mogu da postignu sve to što armija studenata ovde može da uradi za njih. Zato pozdravljam odluku da prerastemo u visoku školu jer za tih dodatnih godinu dana studenti mogu da urade mnogo, a sve to, videli ste sami, ide u korist jugoslovenske košarke - objašnjava Hajnal.

Diplomci Više košarkaške škole imaju mogućnost daljeg školovanja upisom na treću ili četvrtu godinu nekog od fakulteta koji joj je sličan, poput DIF-a ili Menadžmen-

ta Braće Karić. Zasad na Višoj ta mogućnost ne postoji. Od decembra prošle godine svaki svršen student ima mogućnost usavršavanja kroz specijalističke studije.

- Studenti mogu da se opredele za jednu od tri vrste specijalizacije. Prva je za rad sa mlađim kategorijama, koja je i najvažnija. Treneri mlađih kategorija su najodgovorniji za budućnost naše košarke i greške napravljene prilikom treniranja mlađih vrlo se teško kasnije mogu ispraviti. Druga je specijalizacija za individualni rad, a treća je specijalizacija za fizičku pripremu. Specijalizacija traje jedan semestar i organizuje se u obliku blok nastave.

Zanimljivo je da Viša košarkaška ne edukuje samo buduće trenere, već i menadžere, sportske direktore i funkcionere, ljude koji se bave organizacijom posla, čak i sportske novinare.

- Po Zakonu iz 1996. godine svi direktori klubova, menadžeri, regionalni stručni saradnici, kadrovi raznih sportskih institucija, morali bi da imaju diplomu sportskog menadžera. Prošle godine obuku u Višoj košarkaškoj školi prošla je eminentna grupa direktora i predstavnika košarkaškog saveza. Oni su dosta uspešno završili taj tečaj na kojem je predavalo osamnaest istaknutih profesora marketinga, menadžmenta, psihologije, ekonomije, sociologije... itd. U februaru naredne godine organizovaćemo sličan tečaj, a paralelno sa tim započeće i kurs za operativnog trenera u trajanju od tri meseca.

Prošle godine je za realizaciju nastavnog procesa angažovano 35 nastavnika, od kojih šesnaest profesora doktora nauka, dok su ostali bili profesori po pozivu ili istaknuti košarkaški treneri. U Višoj košarkaškoj školi, kao treneri po pozivu, predaju Ranko Žeravica, Svetislav Pešić, Dušan Ivković, Željko Obradović, Božidar Maljković, Dušan Vujošević, Borivoje Cenić... Svi oni u skladu sa svojim obavezama dolaze u Beograd i budućim trenerima prenose svoje znanje.

- Smatramo da je komunikacija između teorije i prakse jako važan način obrazovanja kadrova, i kao takav evidentiran je još pre dvadeset godina. Nauka i struka treba da budu u fabricama da bi se došlo do boljih rezultata. Međutim, u praksi se to desilo tek pre četiri godine kada je osnovana Viša košarkaška škola. Mi smo direktno sada u praksi - sedimo u kući košarke, prisutni smo u svakom klubu, u svakom kampu, i direktno utičemo na usavršavanje trenerskog kadra što preko stručnih saradnika, što preko regionalnih saveza i trenera koji se ovde kod nas školuju - ističe Hajnal dodajući da je jako bitno da samo organizacija i struka utiču na to šta će se predavati budućim trenerima i šta je to što je važno u sadržaju poje-

dinih nastavnih predmeta. On kaže da je Zakonom regulisano koliko nastavni plan treba da sadrži predmeta opšteg karaktera, koliko specifičnih i uže-specifičnih. - Što se tiče opštih predmeta, kod nas se oni predaju malo drugačije nego u drugim školama. Opšte predmete prilagodili smo košarkaškoj problematici, sa primerima iz košarke. Ovakav način studiranja nije moguć u nekim drugim institucijama, jer tamo se sve radi uopšteno. Ovim je napravljen veli-

Engleski

Od ove godine će prvi put, pored osnovnog nastavnog plana i programa, startovati i tečaj engleskog jezika za košarku. Već je u pripremi specijalan program koji će krenuti tokom januara sledeće godine. To će biti interesantno ne samo za trenere već i za funkcionere i košarkaške sudije.

ki iskorak u košarci. pre pet godina FIFA - Svetska fudbalska federacija - napravila je plan i program školovanja koji je zahvaljujući svom autoritetu nametnula svim pojedinačnim federacijama kao obavezne za školovanje fudbalskih trenera. Košarka na tom najvišem nivou tako nešto još nije uradila. Mi smo u tom pogledu FIBA u malom, jer radimo isto što i FIFA u odnosu na naše trenere ovde u Jugoslaviji. Nadam se da će i FIBA uskoro uraditi isto. To je vrlo značajno, jer školovanje košarkaških trenera u svetu je toliko heterogeno da su u pojedinim zemljama nastavni planovi čak i dijametralno suprotni.

Za normalno funkcionisanje Više škole najodgovornija je njena uprava koju čine direktor prof. dr Laslo Hajnal, zamenik direktora prof. mr Milutina Luta Pavlović, rukovodilac za tečajeve i specijalističke studije Borivoje Cenić, rukovodilac Internet odeljenja prof. dr Dušan Ugarković i sekretar Škole Katarina Protić. Najodgovorniju ulogu direktora škole obavlja Laslo Hajnal. Koja su njegova zaduženja?

- Zaduženja direktora regulisana su Zakonom. Naša škola nalazi se u sistemu viših škola Ministarstva prosvete i ona tako funkcioniše, pa je u skladu sa tim jasno definisana uloga direktora takve ustanove. Moja zaduženja vezana su za organizaciju posla, odgovornost pri realizaciji nastavnog procesa. Direktor ima i materijalnu, i finansijsku, i nastavnu, i svaku drugu odgovornost. Upravni odbor u okviru Statuta škole može direktoru da proširuje, ali i da sužava, ovlašćenja.

Davor Marko

Upravni odbor

Upravni odbor Više košarkaške škole čini devet članova. Predsednik UO je Peđa Bojić, po funkciji generalni sekretar KSS, a članovi su Predrag Bogosavljev, generalni sekretar KSJ, Blaž Stojanović, predsednik KSJ, Dušan Ivković, predsednik UKTJ i Udruženja trenera sveta, Aco Petrović, Ranko Žeravica, Bratislav Đorđević, Milutin Luta Pavlović i Laslo Hajnal.

DIPLOMSKI RAD: MILAN MINIĆ - VIŠA KOŠARKAŠKA ŠKOLA, Beograd

Prikupljanje informacija o protivničkim timovima, trenerima i igračima i njihova obrada - „skauting“

Trener Milan Minić na odbrani diplomskog rada

1. KAKO SAM POČEO

Moji roditelji su voleli sport i sportsko nadmetanje. Preneli su tu ljubav na mene, pa sam ubrzo bio fasciniran sportom jer mi je pružao mogućnost da se na viteški način nadmećem sa protivnikom i time zadovoljim želju za dokazivanjem.

Vremenom sam se u osnovnoj školi i kroz „basket“ sa drugovima, u slobodno vreme, upoznao i inficirao košarkom a pogotovu posle uspeha naše reprezentacije 1970. godine u Ljubljani na svetskom prvenstvu, kada je naša reprezentacija osvojila zlatnu medalju.

Ljubav, želja za pobedama i dokazivanjem odvela me je, posle igračkih dana, u trenerske vode.

Počevši da vodim samostalno timove suočio sam se sa problemima stvaranja timske igre i pripreme tima za utakmicu. Težnja za pobedama dovela me je do saznanja da svaki detalj igre tima olakšava put do željenog trijumfa. Polako je počela da raste glad za informacijama o igri i igračima protivničkih timova da bi se boljim poznavanjem protivnika bolje pripremio za utakmicu i time olakšao timu da nametne stil i tempo igre koji želimo da bi smo došli do željene pobeде.

Prikupljajući informacije o protivničkim igračima i njihovoj igri počeo sam da gradim filozofiju, sistem i tehnologiju izviđanja protivnika. Gomilanjem informacija, njihovom analizom i sistematizacijom, težio sam modelu rada u koji bi, pored prikupljanja informacija, bila uključena prezentacija informacija ti-

mu, uvežbavanju individualne i timske taktike u toku mikrociklusa između dve utakmice i kontrola uspešnosti i primene u toku same utakmice.

2. OSNOVNI PRINCIPI U IZGRADNJI FILOZOFIJE IZVIĐANJA PROTIVNIKA

Da bismo došli do modela rada i sistema izviđanja moramo poštovati sledeće principe:

1. „Da uđemo u cipele prvog trenera“ 1
2. Da znamo snagu, prednosti i mane sopstvenog tima
3. Da znamo individualne kvalitete, navike i mane igrača sopstvenog tima
4. Da prikupimo informacije o igri i igračima protivničkih timova
5. „Da uđemo u cipele protivničkih trenera“ 2

2.1. CIPELE PRVOG TRENERA

Činjenica je da pomoćni trener ili čovek koji je zadužen za skupljanje informacija nije prvi trener. Zato je veoma važno da razumemo sistem, filozofiju igre u koju veruje prvi trener. Da znamo metode kojima se služi da bi mogli da prilagodimo izgled izveštaja o protivniku koji bi mu pomogao u pripremi za utakmicu i ne bi doveo do konfuzije u glavi prvog trenera. Sto izveštaju više dajemo odgovarajuću boju u odnosu na filozofiju prvog trenera to je priprema efikasnija i taktika jasnija.

Problemu se može pristupiti na dva načina:

A) Da skupimo i izaberemo sve podatke o protivniku koje ćemo zajedno sa prvim trenerom da analiziramo. U toku zajedničkog rada mi ga usmeravamo u njegovu filozofiju i zajednički pojednostavljujemo i svodimo broj informacija na onaj broj koji vas tim može da uvežba i sprovede.

B) Sami analiziramo i biramo razmišljajući šta bi prvi trener hteo da zna o protivniku, šta on misli da je važno a ne šta vi mislite da je važno. Vremenom to će biti vrlo prirodan proces i vi ćete automatski znati šta je potrebno prvom treneru da plan priprema za utakmicu.

Ja se služim prvim metodom jer ovim načinom izbegavam situaciju u kojoj bi mogao da predvidim neku činjenicu koja bi bila bitna za postavljanje taktike (četiri oka vide više od dva) i shvatanje suštine igre protivnika. Time

sam maksimalno koristio znanje i iskustvo prvog trenera u pronicanju filozofije protivničkog trenera i njihove igre.

2.2. SNAGA NAŠEG TIMA

Da bismo znali kako da pomognemo timu treba da znamo, u odnosu na konkretnog protivnika, prednosti i mane sopstvenog tima da bismo mogli da, više ili manje, obratimo pažnju na pojedine elemente i faze igre. Tako ćemo biti u mogućnosti i da predvidimo poteze protivničkog trenera u odnosu na nas. Jednostavno treba da znamo kako da olakšamo igru našeg tima (da ne bi smo došli u situaciju da nekom pružamo prvu pomoć dajući mu veštačko disanje a on je uganuo članak).

2.3. KVALITET NAŠH IGRAČA

Znajući individualne kvalitete igrača i njihove navike, kako u odbrani tako i u napadu, lako predviđamo gde će se pojaviti prednost odnosno problemi u individualnim situacijama napada ili odbrane. Imajući to u vidu mi ćemo opet obratiti više ili manje pažnje na neke segmente igre protivnika, čime smanjujemo broj informacija i time omogućavamo da svi igrači tima imaju jasnu i istu ideju kako treba igrati tu utakmicu. Što manje nesporazuma u igri veća je snaga timske igre.

Ne želim da od deset informacija koje datu svaki igrač odabere tri po svojoj volji. Želim da igrači odaberu i sprovedu iste tri informacije, pa makar one imaju sekundarni značaj za igru protivnika. Zato nije loše da u toku pripremnog perioda testirate vaš tim koliko informacija može da primi i sprovede iz napada, a koliko iz odbrane (rezultat od po četiri u napadu i četiri u odbrani je odličan).

2.4. PRIKUPLJANJE INFORMACIJA O PROTIVNIKU

Kada smo realizovali, usvojili prethodna tri principa imamo jasnu ideju na koji način treba posmatrati igru protivnika i njihovih igrača. Skupljajući podatke o protivniku oni će proći kroz tri filtera i dobiti željenu boju i jasnoću prilikom analiziranja, selektiranja, prezentiranja i uveštavanja plana igre protiv protivnika koga izviđamo.

2.5. CIPELE PROTIVNIČKOG TRENERA

Prešavši ovaj put lako „ulazimo u cipele protivničkih trenera“ u filozofiju koju veruju i metode kojima se služe. Mi moramo da znamo i predvidimo koji su to potezi koje voli da vuče u određenim situacijama. Ulazimo u suštinu njegove filozofije jer tako ćemo znati šta ima na umu posle našeg ili njihovog time-outa, kako počinje četvrtine ili koju vrstu odbrane voli da koristi u ključnim situacijama. Jednostavno nećemo biti iznenađeni određenom promenom taktike odbrane (vrsta) ili napada (formacija petorke) i koje napade će igrati tom petorkom). Naš tim će biti spreman na promene, neće gubiti tempo igre i dalje će zadržati sopstveni stil i način igre.

Pristalica sam da se izviđački - master izveštaj naslovljava na imena protivničkih trenera a ne na imena klubova protiv koji igramo jer su vrlo retki treneri koji menjaju svoju filozofiju. Mogu da je dopunjuju i usavršavaju ali ne žele da je menjaju. Na taj način stvaramo datoteku podataka o:

- filozofiji protivničkih trenera i
- individualnim karakteristikama i navikama igrača.

Tako dobijamo sve potrebne informacije o protivniku. Iako možda igrate prvi put protiv tog tima, prezentirane informacije učiniće protivnika poznatim.

Vremenom i stečenim iskustvom prateći tok utakmica, kontrolišući uspešnost sprovođenja i efikasnosti taktike koju ste spremili bićete u situaciji da predvidite sve poteze protivničkog trenera, u toku utakmice, pre njega. Bićete korak ispred, čime uveliko olakšavate igru sopstvenog tima.

Sušтина je da se ne zadržavamo samo na gledanju protivnika, faktički pokušavamo da vidimo šta će on da uradi u odnosu na naš tim.

3. SISTEM IZVIĐANJA

Sve što se radi na treningu treba da bude ugrađeno u celinu plana igre i u svrsi same igre. Isto tako treba i sistem izviđanja ugraditi u zahtevne igre, on mora da ima visoku organizaciju. Vrlo je važno razumeti da moje viđenje „skeneranja“ protivnika neće biti uvek korisno za nekog drugog i za njegov program. Sistem mora da podržava vašu filozofiju,

odnosno filozofiju prvog trenera. Ne možemo da koristimo svaku dobru ideju, moramo da odaberemo ideje koje će najviše podržati naš program - odaberite ono što vam treba a ne ono što vam se sviđa.

Prvo što uključujem u sistem je ono što zovem:

3.1. PRIPREMA ZA SEZONU

U okviru pripreme za sezonu, potrebno je pripremiti:

1. Naš raspored igranja utakmica, prijateljskih i prvenstvenih
2. Raspored prijateljskih i prvenstvenih utakmica protivnika (domaći i međunarodno prvenstvo)
3. Dosje svakog protivnika
4. Plan praćenja neposrednih protivnika

Dosje protivnika se sastoji iz :

- Rostera tima koji sadrži :
  - o Prezime i ime trenera
  - o Prezime i ime igrača sa osnovnim podacima (broj dresa, pozicija koju igra, visina, težina i godina rođenja)
- U kratkim crtama filozofija prvog trenera (ako je imamo u bazi podataka prethodnogodišnje sezone)

• Ako smo već igrali protiv tog trenera u kratkim crtama analizu međusobnih susreta prethodne sezone: analiza naše pripreme i njenog ostvarenja i analiza njihove pripreme i ostvarenja

- Individualne karakteristike i navike igrača iz baze podataka o prošlogodišnjoj sezoni

• Raspored svih utakmica sa osnovnim podacima (datum, vreme i mesto igranja, da li ima prenosa na televiziji)

• Izjave uprave, trenera i igrača u medijima pred našu utakmicu jer ćemo doći do određenih podataka iz tima a neke izjave ćemo moći da iskoristimo za bolju psihološku pripremu igrača

• Lekarskih izveštaja pomoću kojih možemo da predvidimo u kom će sastavu protivnici igrati protiv našeg tima.

Sledeći korak je pravljenje plana praćenja neposrednih protivnika :

• Raspored utakmica (ukoliko su to protivnici sa kojima igramo prve tri zvanične utakmice pratimo prijateljske utakmice)

• Planiramo snimanje utakmica (sa televizije ili kamerom) i koje utakmice možemo i treba gledati uživo.

Iako verujem da je najbolji način da proniknem u sve detalje igre protivnika gledanje utakmica sa video kasete (mogućnost usporavanja i zamrzavanja slike), izveštaj neće biti kompletan ukoliko ne vidimo protivnika uživo. Na video kaseti ne vidimo kako se zagrevanje, koju komunikaciju imaju između sebe ili sa trenerom, da li imaju problema unutar tima. Pojedine faze igre će biti kompletne jer gledamo ono što želimo a ne ono što nam prikazuju.

3.2. IZVIĐANJE KONKRETNOG PROTIVNIKA

Počinjemo sa kasetama koje smo prikupili. Posmatramo poslednje tri utakmice koje su odigrali pre naše, a poslednje četiri za pravljenje statistike individualnih karakteristika i navika igrača. Ako igramo sa protivnikom na našem terenu u okviru tri posmatrane utakmice gledamo da imamo dve u gostima jer ekipe ne igraju na isti način pred svojom publikom i publikom protivnika.

Ukoliko smo gledali neku utakmicu uživo imam već spreman raport sa te utakmice koji ubacujemo u dosije tima u kome već imamo spremno:

- Roster tima
- Filozofija trenera
- Analiza međusobnih susreta prethodne sezone:

- Analiza naše pripreme i njenog ostvarenja

- Analiza njihove pripreme i ostvarenja

- Individualna statistika karakteristika i navika iz prethodne sezone (ukoliko postoji)
- Raspored igranja
- Izjave u medijima
- Lekarski izveštaj

U dosije ubacujemo i zvaničnu statistiku iz prvenstva i međunarodnog takmičenja (ako učestvuju) i to:

- Kumulativnu
- Kumulativnu sa utakmica u gostima
- Kumulativnu sa utakmica kod kuće
- Statistika sa utakmica koje posmatramo

Ako pravimo izviđački raport o protivniku sa kojim igramo u prve tri utakmice, koristimo se statistikom sa prijateljskih utakmica koje su odigrali, a koje smo gledali.

Analizirajući sve podatke koje imamo u dosijeu tima tačno znam na koji način da gledam protivnika, a u odnosu na naš tim. Počinjem da gledam kasete sa jasnom idejom šta tražim. Počinjem da uz pomoć raporta sa utakmice koju smo gledali uživo da pravimo ono što zovem inicijalni izveštaj.

Najvažniji razlog zbog koga video kasete ima prednost u odnosu na druge metode izviđanja je da sa njih pravimo video kasetu sastavljenu od video klipova koju ćemo prikazati prvom treneru i igračima. Ovaj način prezentiranja informacija je najupečatljiviji i efikasniji od ostalih. Nedostatak je što ponekad sakrije je brzina i tempo utakmice koju igra protivnik.

4. INICIJALNI (RADNI) IZVEŠTAJ

Radni izveštaj se sastoji iz:

- Napadačkog radnog lista
- Odbrambenog radnog lista

STRUČNA TEMA

- Statističkog radnog lista
- Scenarija pravljena video kasete

Pre nego što počnem da objašnjavam svaki list moram da objasnim način unošenja i njenu legendu. Dok gledam utakmicu sa video kasete moram uporedo da unosim:

- košarkaške dijagrame
- zapažanja i komentare
- košarkašku statistiku i
- brojeve brojanika na video rekorderu

Kada završim sa gledanjem imam sve podatke koje treba da unesem u master izveštaj, koji se sastoji iz:

1. napadačkih dijagrama i njihove statistike
2. odbrambenu filozofije i ritma odbrane
3. individualnih karakteristika, navika i zapažanja o igračima
4. video kasete.

Video kasetu sastavljam od video klipova pojedinih faza igre protivnika. Ukoliko posedujemo kompjuter i software koji podržava video obradu naš posao je mnogo kraći jednostavniji i samo prikazivanje je mnogo efikasnije. Dok gledam utakmicu uporedo nasnimavam video klipove na hard disk kompjutera. Čim su video klipovi u kompjuteru lako ih je obraditi složiti prema fazama igre čime štedimo mnogo vremena u pravljenju kasete 18 - 22 minuta. U tom slučaju u radni izveštaj unosimo samo dijagrame i košarkašku statistiku.

4.1. NAPADAČKI RADNI LIST

4.1.1. Ciljevi primene napadačkog radnog lista

Podatak	Način unošenja	primer
Početak faze igre ⁴	brojevi brojanika video - rekordera	02412
Promašen šut	neprecrtan broj ili slovo X	03124 ili X
Pogodak	tanko precrtan broj ili slovo X	<u>0</u> 2134 ili <u>X</u>
Pogodak za 3 poena	Dvostruko podvučen broj ili slovo X	<u><u>0</u></u> 1369 ili <u>X</u>
Pogodak ili promašaj iz slobodnog bacanja	znak "+" ili "-" pored broja brojanika ili slova X	05311± ili X±
Greška	oznaka "gr" pored broja ili slova X, upisuje se u poseban odeljak	15234gr ili Xgr
Napad koji je obvezno uneti na kasetu	zaokružen broj	<u>01369</u>
Napad koji ne ulazi u statistiku ⁵	boj u zagradi	(3124)

1. 24.12. AEK - PAOK 91:81
2. 05.01. PAO - AEK 82:80
3. 12.01. N.EAST - AEK 73:81
4. _____

1

2

3

Primenom napadačkog radnog lista dobijaju se:

1. dijagrami i statistika protivničkih napada protiv individualne odbrane iz kojih dobijamo odgovore:
  - koji su protivnički igrači osnovni u blokadama
  - koji su protivnički igrači glavni po-entteri
    - ko igra leđima okrenut košu
    - koliko su efikasne blokade i koji su igrači pasivni posle napravljenog bloka
    - kad koriste specijalne situacije
    - koji su igrači pasivni u napadu
  - koji napad koriste u poslednjih 10 sekundi napada, ako izgube organizaciju napada ili uđu u probleme sa vremenom
2. dijagrame i statistiku napada iz auta:
  - sa osnovne linije
  - sa bočne linije

3. dijagrame i statistiku napada protiv zonskih i kombinovanih odbrana

4. dijagrame rešavanja specijalnih situacija:

- prilikom podbacivanja lopte
  - prilikom izvođenja slobodnih bacanja (ko je najbolji, a ko najgori izvođač)
5. dijagrame napada protiv presing odbrana

- ko uvodi loptu u igru
- početni raspored igrača
- koji igrači ne prate situaciju na terenu (pasivni su), ne vide loptu i ne učestvuju u napadu

6. tranzicija

- primarni kontra - napad
  - sekundarni kontra - napad
7. skok u napadu
- ko ide stalno na skok, a ko ne
  - koji igrači prate loptu koju su uputili na koš

- kad i kako zauzimaju poziciju za skok

4.1.2. Unošenje podataka u napadački radni list

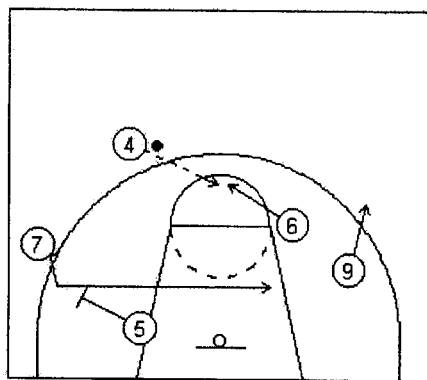
Podaci se u radne listove unose na sledeći način:

Slovo „X“ umesto broja brojanika video - rekordera stavlja se ukoliko ne želimo da snimimo registrovanu fazu igre zbog štednje prostora. Pošto ćemo da gledamo više utakmica, a sve što vidimo moramo da unosimo na iste listove upotrebljavamo hemijsku olovku sa četiri različite boje. Podaci sa svake utakmice unose se različitim bojom. Podaci sa radnih listova unose se istom bojom u master izveštaj. Tako dobijamo tačnu statistiku i zapažanja sa svake utakmice posebno, jer trener može da menja taktiku prema protivniku.

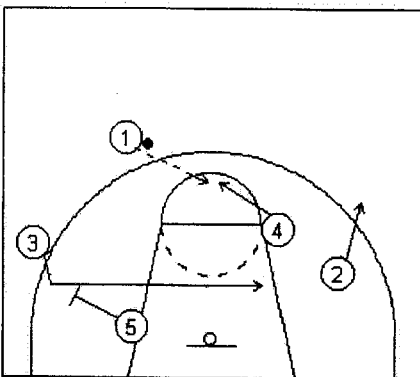
Prva strana napadačkog radnog lista izgleda ovako:

1 U ovo polje se upisuju osnovni podaci posmatranih utakmica (posebna boja koristi se za svaku pojedinu utakmicu, kako u ovom polju tako i u ostalim):

- datum
- utakmica

dijagram sa brojevima dresova

dijagram sa brojevima pozicija

3 – FLEX	
0214	2514
<u>X</u>	(10256)
3115++	
<u>11012</u>	

Numeracija napada sa kratkim komentaram (PnR/S, PnR/In, dupli...)

Košarkaška statistika sa brojevima brojčanika video – rekordera.

Odeljak za unošenje grešaka

Napadi započeti driblingom ili dodavanjem na levu stranu

Napadi započeti driblingom ili dodavanjem na desnu stranu

• rezultat

2 U ovo polje ucrtavamo dijagrame napada protivnika. Na stranici ima ukupno osam redova od po četiri polovine terena za upisivanje dijagrama.

Na prvoj strani se upisuju napadi protiv individualne odbrane. Četiri dijagrama u redu služe za opis kretanja igrača u okviru jednog napada. Na dijagrame se unose brojevi dresova igrača ili brojevi pozicije koju igraju:

3 U ovo polje unosimo košarkašku statistiku i brojevi brojčanika video - rekordera:

Na prvu stranu ne mogu da stanu svi napadi protiv individualne odbrane, pa se upisivanje nastavlja na drugu stranu. Druga strana je ista kao prva (osam redova sa po četiri polovine terena), osim što ne sadrži zaglavlje (polje 1). Poslednja dva od osam redova koriste se za upisivanje dijagrama napada iz auta sa osnovne linije.

Treća strana izgleda ovako:

Treća strana napadačkog radnog lista																							

Prve kolone koristimo za upisivanje napada iz auta sa bočne linije. Ostale tri kolone koristimo za unošenje dijagrama sekundarnih kontra - napada (prikazana je samo jedna, a postoje još dve).

Četvrta strana posvećena je spoci-

jalnim situacijama. Prikazana su prva tri reda, a četvrti i peti su isti kao treći. U prvom redu upisuje se postavka igrača prilikom podbacivanja lopte. U sledećem redu napadačka postavka kod izvođenja slobodnih bacanja, u trećoj napad protiv pressing odbrane, u četvrti primarni kontranapad, a u petoj postavka i kretanja prilikom skoka u napadu.

Ispod dijagrama nalazi se tabela kontranapada i skoka. U rubriku kontranapada upisujemo samo broj na brojčaniku video - rekordera i košarkašku statistiku.

Kada se upisuje skok u napadu, upisuje se u kojoj je situaciji ostvaren:

- protiv individualne odbrane („čovek“)
- u fazi kontranapada
- kod izvođenja slobodnog bacanja
- kad protivnik igra zonsku odbranu
- kod presinga

Na petoj strani upisujemo napade protiv zonskih i kombinovanih odbrana na opisan način. Peta stranica napadačkog lista potpuno je ista kao druga.

4.2. ODBRAMBENI RADNI LIST

4.2.1. Ciljevi primene odbrambenog radnog lista

Pomoću odbrambenog radnog lista hoćemo da saznamo svo o njihovoj odbrani obraćajući više pažnje na one

segmente koji su doo naše igre. Postavićemo neka pitanja na koje se traže odgovori:

1. u vozi s individualnom odbranom:
  - Koja je suština njihove igre prilikom praviljenja blokada?

STRUČNA TEMA

				<table border="1"><tr><td> </td><td> </td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr></table>										
				<table border="1"><tr><td> </td><td> </td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr></table>										
				<table border="1"><tr><td> </td><td> </td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr></table>										
				<table border="1"><tr><td> </td><td> </td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr><tr><td> </td><td> </td></tr></table>										
Kontra - napad		Skok u napadu												
Zicer	Čovek													
2 poena	K. napad													
3 poena	Sl. bacanje													
Sl. bacanje	Zona													
Greške	Presing													

po četvrtinama, vrsti i trenucima promene, što je prikazano u sledećem primeru.

I četvrtina

Čovek (5:14; zona 2-1-2 posle našeg time - out-a (čovek prozivkom „5“ (zonski presing 4/4 terena 1-2-2- sa udvajanjem na pas (zadnja odbrana).

II četvrtina

Čovek + zona 2-1-2 promena na aut (6:54 posle time - out-a samo čovek

III četvrtina

Čovek + udvajanje na poziciji niskog posta na dribling (2:12 posle našeg time - out-a zona 2-1-2 sa udvajanjem na postovima terena 1/2 terena.

IV četvrtina

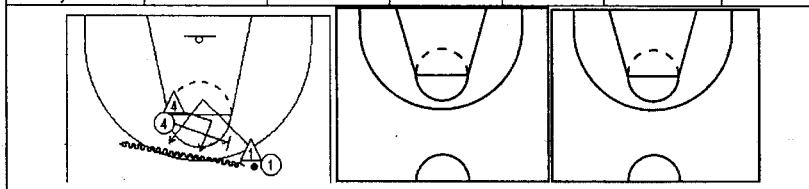
Čovek (2:18 na -10 poena prelaze na presing 4/4 terena + igra na faul

4.2.2. Unošenje podataka u odbrambeni radni list

U odbrambene radne listove unosimo dijagrame i brojeve brojčanika video - rekordera koje ćemo da snimimo na kasetu kao i kratke karakteristike načina igranja odbrane. Za snimanje su dovoljne dve - tri karakteristične situacije.

Prva strana odbrambenog radnog lista:

P n R / in	H.rec+ iza	H.rec+ispred	usmeravanje	izguravanje	preuzimanje	udvajanje
Aktivno	02412;32144 =					
Poluaktivno						11214;115200
Pasivno						
Rotacija centara						

PnR/in	H.rec+ iza	H.rec+ispred	usmeravanje	izguravanje	preuzimanje	udvajanje
Aktivno						
Poluaktivno						
Pasivno						
Rotacija centara						

PnR ka bočnoj liniji:

- > H.rec+iza ("help and recover"): "pomozi i vrati se"+ igrač na lopti ispod bloka
- > H.rec+iznad bloka
- > Usmeravanje igrača sa loptom od bloka
- > Izguravanje+iza
- > Preuzimanje

PnR ka sredini:

- > H.rec+iza ("help and recover"): "pomozi i vrati se"+ igrač na lopti ispod bloka
- > H.rec+iznad bloka
- > Usmeravanje igrača sa loptom od bloka
- > Izguravanje+iza
- > Preuzimanje

- Da li i u kom pravcu usmeravaju igrača sa loptom?

- Koliko agresivno igraju na linije dodavanja?

- Da li dozvoljavaju povratni pas?
- Kako se brane od prodora?
- Koje tipove odbrane igraju:
  - a. na igraču koji štira
  - b. na igraču koji igra leđima okrenut košu?

- Kako igraju na strani pomoći?
- Kako se brane od blokade na lopti (PnR ili uručenje)?

- Ko su najbolji, a ko najgori igrači u odbrani?

2. U vezi sa zonski i kombinovanim odbranama:

- Koja je tip i dubina odbrane?
- Da li je u pitanju klasična zonska odbrana, ili se pokušava adaptacija na raspored ili određena kretanja napadača?

- Kako se brane uglovi, ko izlazi i da li udvajaju?

- Da li možemo da napademo „kratak kornar“?

- Kako se vraćaju u odbranu i kojom brzinom je organizuju?

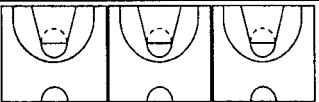
3. U vezi s presing odbranom:

- Koje vrste presing odbrana primenjuju?
- Da li ih koriste stalno ili povremeno?
- Kada vole da ih primene (posle slobodnih bacanja, time - out-a, prve odbrane u četvrtini itd)?

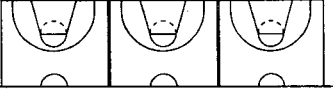

- Kako brane sredinu terena? Takođe želimo da znamo sve o ritmu odbrane jer je ona u korelaciji sa tempom utakmice.

Tipove i tempo odbrane opisujemo

STRUČNA TEMA

Blokovi	prate	iznad	"bampuju" i usmeravaju	preuzimaju	zadnji bloker
horizontalni					
vertikalni					
ledni					
uzastopni					
dupli					
					

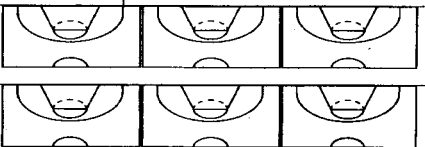
- Blokovi:**
- Prate igrača
  - Iznad bloka
  - Usmeravaju na određenu stranu
  - Preuzimaju
  - Kako igraju u bloku igrači koji čuvaju blokera (pomažu ili su pasivni)

Odbrambena skakačka pozicija kod slobodnog bacanja	Odbrambena pozicija prilikom izvođenja slobodnih bacanja
	
Presing odbrane	Presing odbrane:
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vrste ➤ dubina ➤ kada se igraju ➤ da li udvajaju i gde ➤ kako brane sredinu terena
	

Na četvrtoj strani odbrambenog radnog lista upisuju se zonske i kombinovane odbrane:

1.	
	
2.	
	
3.	
	
4.	
	

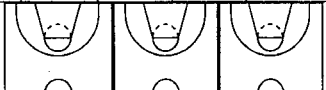
Na petu stranu upisuju se načini odbrane od akcija koje su iste ili slične onima koje mi koristimo u napadu, kao i ritam odbrane po četvrtinama:

Akcija	Akcije:
	Upisujemo numeraciju naše akcije i brojeve brojčanika video – rekordera, a u dijagrame način odbrane koji protivnik primenjuje i komentar
	
I četvrtina	
II četvrtina	
III četvrtina	
IV četvrtina	
Klasični odbrane po četvrtinama	

NAPOMENA

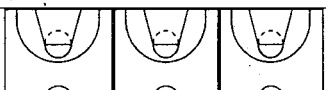
Zbog obimnosti ovog diplomskog rada, preostala su još sledeća poglavlja: 4.3. lindividualna statistika karakteristika i navika igrača; 4.4. Ssenario pravljenja video kasete. 5. Master izveštaj - 5.1. Napadački izveštaj; 5.2. Odbrambeni izveštaj; 5.3. lindividualne karakteristike i navike igrača; 5.4. Video kasete. 6. Zaključak. 7. Literatura. Rad u celini može se pogledati u Višoj košarkaškoj školi

Druga strana odbrambenog radnog lista:

Niski post	iza+izgurivanje	3/4 ispred	ispred	udvajanje
aktivno				
polu aktivno				
pasivno				
				

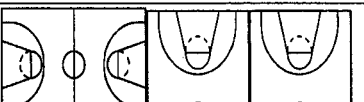
- Odbrana na igraču koji igra leđima okrenut košu:
- Izguravanje od koša + iza
  - 3/4 telom + iza
  - ispred
  - udvajanje

Šuter

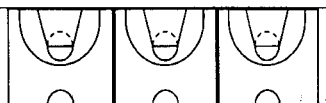
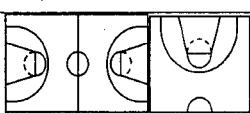
- Kako se čuvaju šuteri:
- izolacija
  - preuzimanje
  - udvajanje
  - igrači koji imaju odbrambene zadatke

tranzicija

- Kako se brane od kontra – napada, kako se vraćaju u odbranu i ko se sporo vraća.

Treća strana odbrambenog radnog lista:

Preuzimanje	Postavka u podbacivanju lopte
	
	

- Preuzimanje:**
- ko i kada (pozicije)
  - da li u preuzimanju brane unutrašnju poziciju
  - da li igraju stalno ili povremeno
- Postavka u podbacivanju lopte**

Sa životne scene otišao je i Strahinja-Braca Alagić, jedan od pionira jugo-košarke, legendarni trener Crvene zvezde

Sa damama - u srcu

Otišao je još jedan iz plejade pionira jugoslovenske košarke. Uspravno, kakav je čitavog života bio. Tu poslednju bitku, koja je trajala nekoliko meseci, jednostavno Strahinja-Braca Alagić nikako nije mogao da dobije proteklog leta. U legendi se čika Braca preselio 10. oktobra 2002. sa 78 godina. Verovatno je sa svojim „ispisnicima“ Nebojšom Popovićem, Miloradom Sokolovićem, Mlijom Stefanovićem, Rašom Šaperom i ostalima i tamo pod krovom nebeskim već nastavio da stvara neku novu dimenziju „kraljice igara“ kojoj je bio privržen punih pola veka.

Omiljeni čika Braca, kako su ga svi zvali, ostavio je neizbrisiv trag u našoj košarki, najviše u ženskom pogonu kluba s Malog Kalemegdana - njegovoj Crvenoj zvezdi. Pod njegovim stručnim i očinskim nadzorom stasavale su generacije Zvezdinih košarkašica, osvajani brojni trofeji. Znao je da pritrči u pomoć i kada su ostali okretali leđa, da uvek pronade entuzijazam za nove početke.

Umeo je čika Braca u šali da kaže da je „Bosanac na večnom privremenom životu i radu u Beogradu“. Krajišnik po rođenju od rane mladosti u našoj prestonici. Bio je, kažu, pred rat, onaj Drugi svetski, talentovan atletičar. Korpulentan i snažan (190 cm), a velikog, ali mekanog srca. Kao većina tadašnje stasale beogradske mladeži „okusio“ je i Srem-ski front (1944/45), sa kojeg je poneo rane (u duši i telu).

Zanimljiv je, ali i nedovoljno poznat podatak da je Braca Alagić košarkašku karijeru počeo u novoformiranom „Metalcu“ (kasnije BSK, pa OKK Beograd) 1945. godine. Međutim, ubrzo se preselio u Crvenu zvezdu i od tada je i Mali Kalemegdan postao njegov drugi dom. Sa Nebojšom Popovićem, Sašom Gecom, Miloradom Sokolovićem, Srđanom Kamberom i ostalima stvarao je prve stranice istorije „crveno-belih“, jednu moćnu Zvezdu u to vreme neprikosnovenu na prostorima Jugoslavije.

Kako je to u ono vreme bilo, većina igrača, koji su za to imali smisla, ali i po direktivi (!) postajali su instruktori-treneri košarke mlađim naraštajima. Formirali su i vodili selekcije po školama, a Alagiću je zapalo da bude trener u Drugoj ženskoj gimnaziji, sa kojom je postao prvak Beograda. Posle toga, postao je trener juniorki Crvene zvezde. Stvorio je, već tada, sjajnu generaciju koju su predvodile Cmiljka Kalušević, Branka Prelević, Gordana Baraga, Beba Gec...

Sezona '81-'82 kada se Braca povukao i Čivija preuzeo

Tako je bio trasiran i Alagićev trenerski put, uglavnom vezan za rad sa mlađim drugaricama (ranije) i damama (kasnije) koje su obeležile njegov život. Doduše, imao je i jedan kratak „izlet“ na kormilo OKK Beograda, ali se brzo vratio svojoj ljubavi. Bilo je, kasnije i nekih „nesporazuma“ sa Zvezdom, pa je čika Braca jedno duže vreme odsustvovao iz kluba s Malog Kalemegdana.

Srećom po Zvezdu, ali i našu žensku košarku, vratio se i s početka sedamdesetih počeo da stvara jedno novo poglavlje u istoriji ženskog tima Crvene zvezde. Prihvata se opet rada sa talentovanim curicama od kojih stvara prave asove. Stasavaju nove zvezde poput Vukice Mitić, Sofije Pekić, Zorice Đurković, Jasne Milosavljević, Natalije Bacanović...

U tandemu sa Zoranom Kovačićem-Čivijom i Petronijem Zimonjićem, kao šef stručnog štaba, ostvario je i najveći podvig u istoriji jugoslovenske ženske košarke. Ekipa Crvene zvezde postala je klupski prvak Evrope 1979. godine. U finalnom meču, u španskom gradu La Korunji savladan je tog 29. marta ubedljivo predstavnik Mađarske, ekipa BSE iz Budimpešte. Pehar je visoko podignut, a ženske ruke podigle su u vazduh i korpulentnog (tada teškog preko stotinu kilograma) svog najdražeg učitelja.

Znao je Braca često da se povuče i ustupi mesto na klupi prvog tima mlađima, stvarao i trenerski kadar. I uvek se vraćao radu sa mlađima, kadetkinjama i juniorkama. U stvari, taj rad bio je njemu i najdraži. Povukao se u trenersku „penziju“ 1985, ali je i dalje ostao aktivan na drugi način.

Nekoliko godina tamo s početka osamdesetih prošlog veka, Strahinja Alagić bio je i generalni sekretar KK Crvena zvezda. Uspešan u tada teškom trenutku po klub, a jednim od najvećim podviga smatra se i Bracina glavna uloga u dovođenju na kormilo legendarnog trenera Ranka Zeravice.

Dug je spisak Alagićevih trofeja sa Crvenom zvezdom. Pored onog evropskog pehara ostaće upisano još sedam titula sa seniorkama i dva trijumfa u Kupu Jugoslavije. Sem toga, u svojoj kolekciji imao je bar još dvadesetak trofeja u konkurenciji juniorki i kadetkinja na republičkom i državnom nivou. Bio je i trener ženske reprezentacije Jugoslavije na EP održanom 1954. u Beogradu (četvrto mesto).

Poslednjih godina čika Braca je bio van glavnih zbivanja u Crvenoj zvezdi. Ali, bez košarke i to ženske nije mogao. Pomagao je u radu svojim savetima i iskustvom KK Voždovac.

Strahinja-Braca Alagić je pola veka živeo za košarku, ali je penziju, onu pravu, stekao na drugoj strani. Nikada nije bio profesionalno vezan za „kraljicu igara“, iako se uvek tako ponašao. Čitav radni vek proveo je kao jedan od direktora na Beogradskom sajmu. U ovoj instituciji izuzetno poštovan i cenjen kao dobar rukovodilac, ali i čovek velikog srca, spreman da pomogne svakom u nevolji.

Za sve ono što je u svom životnom opusu uradio i proživio jedno veliko HVALA od onih koji su ga poznavali. Manje ili više, sasvim je svejedno. Čika Braca, ili Strahinja Alagić je svakako zaslužio i više od toga!

S. Petrovski

Vlado Đurović poslije 15 godina ponovo u jugoslovenskoj košarci

Naš posao je stalno dokazivanje

Poslije 15 godina Vlado Đurović je ponovo u jugoslovenskoj košarci, a poslije 18, opet je u podgoričkoj Budućnosti. Trener koji je lansirao Dražena Petrovića i čitavu plejadu mladih igrača u svim klubovima u kojima je radio, prihvatio se posla da od veoma talentovanih 18-godišnjaka napravi evropski poznata i priznata imena. Sudeći po onome što je uradio otkakao je na kormilu Budućnosti, Đurović je na pravom putu - Pavlović, Koljević, Bakić, Vraneš... već bez respekta igraju protiv najvećih zvijezda Evrolige.

Kako je od njegovog dolaska u Podgoricu prošlo već podosta vremena, prava je prilika da naš priznati stručnjak da prvu ocjenu kvaliteta jugoslovenske lige.

- Dok sam radio u inostranstvu nisam baš toliko pomno pratio što se dešava u Jugoslaviji, ali sam bio informisan. Mislim da je naša liga i dalje dobra, čak i pre-dobra za uslove u kojima se odvija - materijalnu situaciju, činjenicu da je većina najboljih igrača otišla vani, kao i većina trenera. Kada se objektivno sagleda stanje stvari, naša liga je po kvalitetu peta ili šesta u Evropi. Ranije je bila najjača, a sada je mnogo iza Italije, Španije, Francuske i Grčke, čak recimo i Njemačke, a na nivou Turske i Belgije. To je realnost. Ipak, liga je veoma interesantna.

Đurović je imao priliku i da se na parketu upozna sa kolegama iz trenerskog esnafa, da ocijeni kakav potencijal jugoslovenska košarka posjeduje kada su u pitanju stručnjaci.

- Mislim da su svi treneri protiv kojih sam igrao, a znajući i one sa kojima nijesam igrao, ljudi za kojih nema velikih tajni u našem poslu. Svi su dobro obučeni, svi taktiziraju i pripreme ekipe onako ka-

ko se to, otprilike, igra i u Evropi. Svi prate šta se novo dešava u svijetu košarke, literaturu, kasete, tako da praktično svi izvuku maksimum od igrača koji su im na raspolaganju. Ne vjerujem ni da bi neki francuski, italijanski ili grčki trener nešto bolje uradio sa npr. Slogom, Spartakom, Lovćenom ili Zdravljem. Inače, naši treneri imaju nekoliko prednosti u odnosu na trenere u inostranstvu. Prvo, znaju da razluče šta je bitno, a šta nebitno. Čak i kad prate seminare, naši stručnjaci zapisuju samo ono što je bitno. Imao sam priliku da gledam kada inostrani treneri zapisuju neke stvari koje govori poznati američki trener, a mi te stvari dobro poznajemo, a ono što je važno i što je fundament, oni ne zapisuju. Naši treneri imaju i više hrabrosti da gurnu „u vatru“ mladog igrača. U zemljama u kojima sam radio treneri baš nemaju toliko hrabrosti da forsiraju mladog igrača. Ide se postepeno, na Zapadu su mladi igrači oni koji imaju do 21 ili 22 godine, dok je kod nas mlad igrač onaj koji ima 18 ili 19 godina. Treća razlika je što većina naših trenera umije da se sukobi sa zvijezdama, da ako treba napravi rat sa glavnim igračima, da ih kazni, ne stavi u prvu petorku. U Zapadnoj Evropi to je rijetkost, francuski treneri igračima, maltene, govore „vi“. Vrlo je teško vidjeti da se neki njihov trener sukobi sa nekim igračem koji je zvijezda. Oni sagnu glavu, najvažnije im je da sačuvaju posao. Četvrta razlika je to što naši treneri više rade. Američki igrači to dobro znaju, pa zato pokušavaju da izbegnu naše trenere. To sam čuo upravo od igrača iz

SAD, koji pokušavaju da produže svoj vijek, a smatraju da je to lakše kada se manje radi. To su bitne razlike između naših i evropskih trenera. O američkim stručnjacima ne mogu da govorim jer ih ne poznajem tako dobro.

Upoređujući uslove u kojima su treneri radili prije njegovog odlaska u inostranstvo i sada, po povratku u zemlju, Đurović smatra da je njegovim kolegama i njemu nekada bilo lakše raditi.

- Tada su drugačije vođeni klubovi, od

Nadgrađivanje

- I treneri moraju da se školuju, da nadgrađuju svoje znanje. Da počnu od seminara, stručne literature, a trebaju da dolaze i na treninge prvog tima. Kod nas je takav slučaj, oni dolaze na naše treninge, a ja često odlazim na treninge mlađih kategorija, kad god stignem gledam njihove utakmice, razgovaramo, itd. Mislim da je dobro za njih da im prenesem svoje iskustvo. Normalno da ja ne znam baš sve najbolje, ali mislim da nešto može i od mene da se vidi.

strane upravnih odbora koji su bili sastavljeni od više ljudi. Treneri su vrlo rijetko dobijali otkaz, bez obzira na to kakvi su bili, jer je o tome odlučivalo više ljudi. Sada i u našim klubovima postoje određene gazde koje odlučuju, pa je puno lakše da trener izgubi svoje mjesto. U Evropi je uvijek bilo tako, ako nemaš rezultat - letiš. Onaj koji plaća - odlučuje. Sada se to polako uvodi i kod nas. Ja to prihvatam, to je zakon i našeg posla i tržišta.

Đurović je drugi trener sa velikim iskustvom koji se vratio u zemlju. Prije njega to je uradio, ali na kratko, Bogdan Tanjević.

- Bilo bi fino kad bi se vratili svi naši stručnjaci koji rade po svijetu, normalno da bi time najviše dobila košarka. Ali, teško je to očekivati u dogledno vrijeme, jer su u inostranstvu mnogo veća primanja. Zašto bi se neko vraćao za manju platu? Sumnjam da će se Obradović, Maljković, Pešić, pa i Ivković, tako skoro vratiti. Što se tiče mene, zadovoljan sam što sam opet tu, iako me od mladih igrača vrlo rijetko neko poznaje. Ima ih koji pitaju „ko je ovaj“ ili „otkud ovaj“, jer su bili mladi kada sam ja otišao. Zbog toga ponovo moram da se dokazujem. Isti je slučaj i kod mladih novinara, neki me nijesu gledali i ne znaju šta sam radio. Naš poziv je, inače, stalno dokazivanje - zaključuje Vlado Đurović.

A. Vučković

Boša

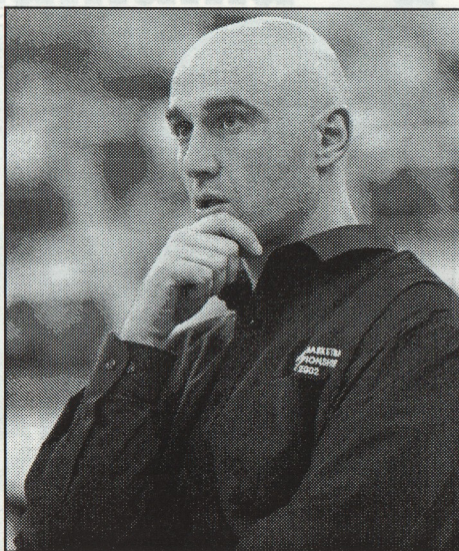
- Tri su razloga zbog čega sam se vratio u Jugoslaviju, i to baš u Budućnost. Budućnost je jedini tim koji igra Evroligu, a koji mi je ponudio ugovor. Kako je to upravo ono što sam želio, to je bio i najveći razlog mog povratka. Drugo, moj kum Bogdan Tanjević imao je veliki uticaj da dođem u Podgoricu. Ispričao mi je puno lijepih stvari o Budućnosti, rekao da je u pitanju mlad tim sa velikim potencijalom i da je izazov raditi sa njima. Treći razlog je to što sam u Budućnosti ostavio nezavršen posao. Kada sam prvi put dolazio u Budućnost, prije 18 godina, nijesam uspio da napravim rezultat koji se očekivao, pa je ovo prilika da se odužim.

OKK Beograd dobio novog trenera

Ratnik sa Novog Zelanda

Nenad Vučinić, novi strateg OKK Beograda, jedini je Srbin u istoriji Novog Zelanda koji je nastupao kao igrač i kao trener u toj dalekoj i prelepoj zemlji. Sudbina je htela da mu majka bude Novozelanda i da tamo povrede veći deo detinjstva i da samim tim, upozna svu lepotu te zemlje. Kada je krajem osamdesetih završio sa aktivnim igranjem u Jugoslaviji, i kada se senka rata već nadvila nad ovim prostorima, rešio je da se svojom suprugom, poznatom košarkašicom, okuša sreću u još jednoj, od ranije, njemu poznatoj sredini. Kako košarka tada nije bila dovoljno razvijena na Novom Zelandu, Vučinić je postao nezamenljiv igrač a kasnije i trener jedne od dve najboljih ekipa Nelson Giants. U osam sezona, šest puta su bili u finalu sa neprikosnovanim Ouklandom kome su dva puta uspeli da uzmu titulu prvaka. Trener Ouklanda bio je Tab Baldwin sa kojim je Vučinić postao nerazdvojan prijatelj i sa kojim danas deli selektorsku stolicu Novog Zelanda.

- Tab je fantastičan čovek i trener mnogo sam od njega naučio. Zajedno smo uspeli da selektiramo i utreniramo skoro sve što je košarkaški vredno na No-

vom Zelandu, a rezultate ste videli - četvrto mesto na SP u Americi. Ko je tome mogao da se nada? - objašnjava Vučinić i posebno apostrofirava neverovatan duh i psihičku stabilnost igrača Novog Zelanda: „Mislim da takvu mentalnu snagu poseduju još samo igrači Jugoslavije. Nigde drugo to nisam video. Za Novozelance nema izgubljene lopte, izgubljenog meča, bore se kao lakvovi a u prvenstvo su ušli sa ciljem da budu svetski prvaci. Posle poraza od Jugoslavije u polufinalu, u svlačionici je bio muk iako su izgubili od najboljih na svetu i do pre par godina nisu mogli da zamisle da budu na SP, a kamoli da se bore za medalju“.

Od ostalih trenera najviše uticaja na njega imao je Boško Đokić ali i Nenad Trajković i Dragan Dragosavac. Međutim, ono što odlikuje ovog mladog, ambicioznog trenera je velika samostalnost i kreativnost kako u životu, tako i u trenerskom radu: „Najviše sam naučio iz ličnog iskustva. Ispravljao sam vremenom sve što sam video da ne valja kod drugih, a unosio i neke svoje elemente. Naravno, učio sam dosta i iz knjiga, preko interneta i kroz razne seminare. Završio sam najviši trenerski stepen na Novom Zelandu i u pojedinim periodima trenirao sam i po tri ili četiri selekcije. Posebno su mi važni psihološki aspekti svakog igrača i tome pridajem veliku pažnju. Ono što što ne osećam u srcu, to i ne radim“, objašnjava svoj stil rada Vučinić. A stil, sudeći bar po igri Novog Zelanda, je specifičan, zanimljiv, pun nekih posebnih krenji na terenu kojih su se i naši igrači pribojavali na SP. Da li će to moći da se sprovede i u našoj sredini? Možda i uz pomoć nekog stranca sa Novog Zelanda?

„Kod nas je ipak zastupljen drugi stil. Novi Zeland ima deficit igrača, posebno ovih visokih, i zato je valjalo izmisliti nešto kako bismo mogli parirati ostalim nacijama. U Jugoslaviji tih problema nema. Igrači su prirodno obdareni, imaju visinu i ako dovoljno rade i ako im trener priđe kao čovek sa kojim uvek mogu da podele svoje brige, problema ne bi trebalo da bude. Što se stranaca tiče, verujte, mi smo selektirali najveći deo onoga što može da igra košarku na Novom Zelandu i ti igrači su sada na ceni. Za njih nemamo para a druge je teško naći“.

U Jugoslaviju Vučinić se vratio posle SP u Indijanapolisu. Počeo je da gleda sve utakmice i da razmišlja i o svom angažmanu zajedno sa poznatim menadžerom Miškom Ražnatovićem. Šansa se ukazala sa popularnim „klonferima“, klubom sa velikom tradicijom. „Sa predsednikom UO Bobanom Jovanovićem sam se odmah dogovorio. Čovek voli sport, veliki je entuzijasta, sredina je vrlo zdrava, igrači su dobri i kao ljudi, igrački vrede i više nego što sami misle. Zbog svega toga sam i potpisao na dve godine. Ali znate kakv je trenerski posao. Rezultati su jedino merilo“.

Prvo što će uraditi, kao kaže, jeste rad na popravljajnu atmosfere u ekipi. To mu je uža specijalnost i želi da svojim pulenicima dokaže kako mogu mnogo više i bolje od onoga što su sebi zacrtali kao cilj pre početka sezone. Sebe će, ne sumnjamo, dati celog svom novom klubu. Život ovog mladog čoveka koji punim srcem radi sve što može, pa čak i da čisti ribu mesecima na Novom Zelandu kada nije bilo drugog posla, garancija su za to. Posebnu pažnju posvetiće radu sa mladima i omladinskom pogonu OKK Beograda. Namerava da najbliže moguće sarađuje sa trenerima mlađih kategorija i da zajedno selektiraju buduće asove. Jedino što mu smeta je preterana trka za rezultatima: „U bivšoj Jugoslaviji su se juniorski treneri mnogo više cenili, pogotovo ako izbace neke nove igrače, a danas svi samo jure rezultat. Rad na duže staze malo ko ceni. I drugo, kao da nema više trenerske individualnosti. Lepo je učiti od naših velikih trenera, ali treba valjda izgrađivati i svoj stil a ne samo kopirati druge“, jasan je Vučinić.

Po svemu što smo čuli i videli pravo jedno osveženje je u našoj košarki. Da li će to biti dovoljno da se postignu oni ciljevi koje je pred sebe postavio Nenad Vučinić, ostaje da se vidi. Neka za kraj posluži njegov trenerski moto koji ga je nosio svih ovih godina: „Igraj srcem, igraj pametno i uživaj u tome“.

B. Manojlović

Vučinić

- rođen 7. 4. 1965. u Beogradu
- 1979. započeo igračku karijeru u Partizanu kod Nenada Trajkovića, i u jakoj konkurenciji nekoliko puta se skidao za prvi tim
- u sezoni 1984-85. prelazi u BASK
- 1985-86. igrao u Radničkom a zatim prelazi u Slavonku iz Osijeka
- 1988. završava igračku karijeru u Jugoslaviji igrajući za Kolubaru iz Lazarevca
- 1989. odlazi sa suprugom Tanjom Žižić (bivšom košarkašicom Voždovca) na Novi Zeland gde nastupa za ekipu Nelson Giants
- od 1994. istovremeno je i igrač i trener u Giantsima
- 2000. nastupa na Olimpijadi za reprezentaciju Novog Zelanda a zatim postaje i pomoćni trener reprezentacije na SP u Indijanapolisu 2002.
- od novembra 2002. prvi trener OKK Beograd
- oženjen sa Tanjom Žižić sa kojom ima dvoje dece, Jovana (13) i Jelenu (11)

Posle prvih pet kola dr Vladan Vukomanović nssil

Pet pobeda - za smenu

Uprava Crvene zvezde želi da vrati sjaj košarkaškom klubu koji je isti nekada imao. Želi da napravi evropski klub. Činjenica je da smo tu priču slušali i pre neku godinu, kada je u klub došao Voja Stojaković, pa od velikog projekta nije bilo ništa. Ipak, mora se naglasiti da su ušli u istoriju naše košarke, jer su jedne sezone promenili čak pet trenera i na takav način osvojili titulu. Za razliku od tada, sada je novina što se u klubu priča i o vraćanju sjaja ženskom košarkaškom timu. Ali smena trenera je nešto što se nastavlja u „crveno-belom“ taboru. Ovoga puta ne u muškoj, već u ženskoj ekipi. Nema ko nije bio iznenađen kada je čuo da je sa mesta trenera košarkašica smenjen Zoran Kovačić Čivija, i to posle pet uzastopnih pobeda.

Priča je još čudnija kada se zna da je Čivija prošle sezone od decembra do maja besplatno pomagao tom klubu kako bi ostale u Prvoj saveznoj ligi. Od maja meseca Zvezda pregovara sa njim da sedne na trenersku klupu, jer je jedino on sposoban da odgovori zahtevima „velike Zvezde“ i čuvenom „velikom projektu“. Samo nekoliko meseci kasnije ljudi u Zvezdi su promenili mišljenje,

te je na klupu umesto Čivije seo Vladislav Lučić. Posle smene Čivija je potpisao za Budućnost iz Podgorice.

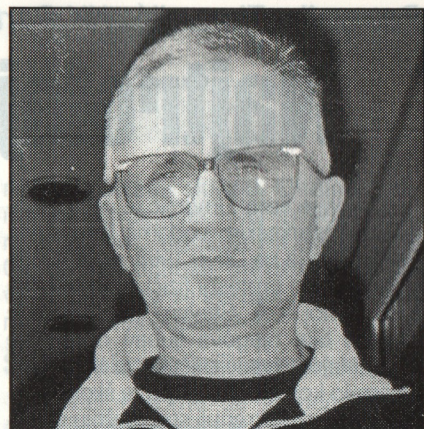
Međutim, gorak ukus je ostao. Zato smo prvo pozvali Zorana Kovačića i porazgovarali sa njim.

- Ne znam zašto sam smenjen. Na samom razgovoru sam se izvinuo potpredsedniku Košarkaškog kluba Živku Uzelcu što nisam od pet pobedio šest utakmica, ali je to nemoguće uraditi.

Situacija se dalje komplikuje, jer Zoran ima čvrst ugovor sa Crvenom zvezdom u kojem piše:

- Da moraju da mi isplate sav novac i ako me smene pre 15. juna 2003. godine. Čak ako osvoje Kup i prvenstvo Jugoslavije moram dobiti i premiju. Sada čujem da Zvezda ne želi da me isplati, jer sam pronašao novi klub. To nigde ne piše u ugovoru koji sam deponovao u Udruženju košarkaških trenera, čiji sam član. Po kodeksu tog udruženja, Lučić i ne može biti trener Zvezde dok se meni sve ne isplati.

Ne bi ovo bilo prvi put da Crvena zvezda dužuje novac Kovačiću?

- Nije mi isplaćen ugovor iz 1996. godine, ali nikada nisam hteo da tužim „crveno-bele“, jer su oni moj klub. Tu sam proveo godine i godine života, imao prelepe trenutke, volim Zvezdu. Međutim, sada mi je dosta svega. Ako treba tražicu na sudu da mi se sve isplati, ono od ranije i ovo sada.

Prošle sezone je Zoran trenirao Košarkaški klub Kovina, a ostavljao u ligi košarkašice Crvene zvezde.

- U decembru mesecu su me Srđan Dabić i Aleksandar Trifunović zamolili da pomognem ženskom klubu kako ne bi ispale iz Prve lige. Kako sam bio trener Kovina, porazgovarao sam sa njihovim predsednikom Predragom Jereminovim i on mi je dozvolio da ponedeljkom i sredom uveče treniram Zvezdu, a pri tome sam napravio kompletan plan i program treninga, priprema... sve to bez ikakve nadoknade. Pa koliko sam samo benzina potrošio putujući iz Kovina za Beograd?

U Zvezdi se priča da je Zoran smenjen, jer je bio u stalnim kontaktima sa ljudima iz uprave Budućnosti.

- To je čista laž. Dok sam pregovarao sa Crvenom zvezdom, pregovarao sam i sa ljudima iz uprave Budućnosti. Međutim, od 15. juna kada sam potpisao ugovor sa „crveno-belima“ ni sa kim nisam pričao o promeni kluba. Pa familija mi je u Beogradu, baš u to vreme mi je i sin operisao nogu, rana teško zarasta, svaki dan sam ga vozio na previjanje, jer supruga Slava ne vozi. Meni tada nikakvi pregovori o odlasku iz Beograda nisu ni mogli pasti na pamet. To priča neko ko želi da blati moje ime.

Nismo navikli da Zoran bude toliko povređen, toliko ljut...?

- Kako da ne budem! Smenjen sam da ne znam zašto, prave mi problem oko ugovora, blate moje ime, a sve su mi radili iza leđa. Ipak, najviše me je pogodilo što mi je to uradio čovek koga sam od svih trenera smatrao za najvećeg prijatelja. **G. Č.**

Vladislav Lale Lučić

Nisam smenjivao Čiviju

Vladislav Lale Lučić, posle smene Zorana Kovačića Čivije, nakon dve godine ponovo je seo na trenersku klupu.

- Digao sam ruke od trenerskog posla, ali su me ljudi iz uprave Crvene zvezde pozvali na razgovor. Živko Uzelac mi je rekao da je Čivija smenjen, da vidi mene kao nekog ko može da sprovede želje „crveno-belih“. Pri tome želim da naglasim da nemam nikakve veze sa smenom. Meni je rečeno da je Čivija smenjen. Čak i da ja nisam prihvatio, neko drugi bi seo na klupu.

Dugo niste bili u ženskoj košarci?

To potvrđuje da više nisam imao trenerskih ambicija. Da sam to želeo, pratio bih zbivanja. Sa igračicama sam se upoznao kada sam došao na prvi trening. Trenerski zanat se ne zaboravlja, predajem i na Višoj trenerskoj pri KSJ. Nije problem ni u znajući, jer sam pola trenerskog staža trenirao lepši pol, i verujem da mogu sa ovim devojka ispuniti očekivanja.

Kako je selektiran tim, kakva je situacija?

- Daleko su ove devojke od onih veličina koje sam trenirao ranije, ali su veliki talenti. Naročito na centarskoj poziciji imamo kvalitetne mlade igračice. Treba vratiti sjaj ženskoj košarci, a to možemo uz malo veća ulaganja.

Čini se da ni u Košarkaškom savezu ženska košarka nema više status kao nekad?

- Ne zaboravite da je pokojni Milan Ciga Vasojević bio toliko uporan u svom radu da nije prošlo nijedno Predsedništvo KSJ, a da se nije diskutovalo o košarkašicama. Danas se o ženskoj košarci priča samo pred neko takmičenje ili utakmicu. Treba odvojiti žensku od muške košarke ako želimo ponovo da budemo u vrhu evropske i svetske košarke.

Petronije Zimonjić, KK Partizan

Najtrofejniji kondicioni trener

Petronije Pera Zimonjić je već 32 godine u košarkaškim vodama kao trener. Diplomirao je na DIF-u 1968. godine i zaposlio se kao profesor fizičkog vaspitanja u Osnovnoj školi „Stevan Dukić“. Kako je košarka bila njegova ljubav odmah je okupio talentovane dečake za ovaj sport i formirao košarkašku ekipu te škole.

- Vrlo brzo skrenuli smo pažnju na sebe, jer smo bili među najboljima u gradu. Onda su ljudi iz Mesne zajednice Karaburma dali predlog da sa tim dečacima, i još nekim iz tog kraja, napravimo klub. Tako je osnovan Košarkaški klub Karaburma. Odmah su klubu prišli Zoran Kovačić Čivija i Mile Protić koji su kasnije, kao i ja izrasli u dobre trenere. Utakmice smo igrali na betonu i imali po 2.000 gledalaca. Ubrzo smo ušli u viši rang takmičenja, odnosno u Prvu srpsku ligu.

Zbog dobrih rezultata privukli ste pažnju velikih klubova?

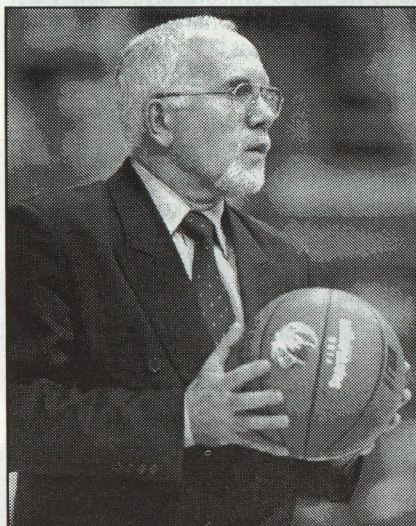
- Najbrža je bila Crvena zvezda, pa smo svi prešli u „crveno-beli“ tabor. Ja sam postao pomoćni trener ženskog kluba, koji je tada vodio Saša Stanimirović. Ženska košarka je u to vreme bila veoma jaka, čak je šest klubova konkurisalo za prvo mesto. Zvezda je 1975. godine ušla u neku krizu, Saša je otišao, a mene su postavili za prvog trenera. Uspeli smo te sezone da poboljšamo igru, mnogo smo radili i na kraju osvojili i prvenstvo i Kup. Naredne sezone smo ponovo osvojili prvenstvo. Tako sam 1977. godine proglašen za trenera godine kao najuspešniji trener Srbije.

Sve vreme bili ste i u stručnom štabu ženske reprezentacije.

- Tačnije od 1974. do 1984. godine. Radio sam kao pomoćni i kondicioni trener, a dva puta i samostalno vodio reprezentativne akcije košarkašica. Najveći uspeh te generacije reprezentativki bio je kada smo u Banjaluci osvojili bronзанu medalju na Evropskom prvenstvu.

Krajem sedamdesetih postajete profesor na fakultetu na kome ste diplomirali?

- Zahvaljujući uspesima koje sam imao sa košarkašicama. I dalje nisam želeo u profesionalne trenere. Tako dolazimo do 1982. godine kada postajem pomoćni i kondicioni trener OKK Beograda u kome ostajem punih 10 godina. Već tada sam uočio neophodnosti školovanja kondicionih trenera. Košarka je mnogo napredovala, igralo se znatno brže, igrač je morao biti sve bolje i bolje fizički pripremljen. U početku su stariji igrači pružali otpor prema teretani, prema tegovima,

ali sam upornim radom polako razbijao tu famu. Verujem da sam time mnogim mlađim kolegama olakšao ulazak u profesiju - kondicioni trener.

Za prvog trenera OKK Beograda 1982. godine bio je postavljen Dušan Vujošević sa kojim i danas saradujete?

- Od prvog dana smo imali odličnu saradnju. Kada je on prešao u Crvenu zvezdu 1992. godine i ja sam se vratio u „crveno-beli“ tim, pa se ta saradnja nastavila. Dule je ubrzo napustio Zvezdu, a ja sam ostao do 1995. godine. Pre njega sam došao u Partizan, ali kada je on došao na mesto šefa stručnog štaba tog kluba, insistirao je da ostanem. I tako, na obostrano zadovoljstvo, radimo zajedno već duži vremenski period.

Kao kondicioni trener Crvene zvezde osvojio je titulu 1993. i 1994. godine, ali je 1995. otišao, pomalo razočaran ljudima koji su došli u taj klub.

- Čim sam otišao iz Zvezde dobio sam ponudu da budem kondicioni trener Beopetrola. Mali klub sa vrhunskom organizacijom, odličnom atmosferom, realnim ambicijama.

Posle Beopetrola naredne tri godine proveli ste u Beobanciji?

- Tačnije od 1997. do 2000. godine. Trener Beobanke je bio moj kolega Darko Ruso i sve do gašenja kluba imali smo vrhunski stručni štab, svi smo znali šta treba da radimo, šta je čije zaduženje. Odlično smo se razumeli u svemu.

Po jednu sezonu proveli ste u Bugarskoj i Grčkoj?

- U Levskom sam bio 1994. godine,

obavio pripreme i povremeno preko godine saradivao sa njima. Te sezone je Levski bio prvak Bugarske. Kada je u Panatinaikosu bio trener Božidar Maljković pozvao me je da radim sa njim. Te 1996. godine taj klub bio je prvak Evrope.

Posle embarga, 1995. godine, muška reprezentacija se prvi put pojavila na Evropskom prvenstvu, a vi ste bili kondicioni trener?

- Mnogo smo radili, svi su bili željni uspeha, da dokažu da smo i dalje najbolji u Evropi. Na klupi trenerska imena evropskog i svetskog glasa Dušan Ivković i Zelimir Obradović. Nikad neću zaboraviti doček ispred Skupštine, posle osvajanja zlatne medalje.

Petronije Zimonjić važi za čoveka koji je sa svojim kolegama uvek imao korektan odnos?

- Radio sam sa veličinama. Učio od profesora Nikolića, kasnije saradivao sa Ivkovićem, Obradovićem, Maljkovićem, Lučićem, Vujoševićem, Džakovićem, Rusom... Sa takvim ljudima i profesionalcima nema potrebe ni da se upotrebi ružna reč.

Dok razgovaramo u Pioniru, mnogi se pozdravljaju sa njim, a Zvezdaši ne oprastaju što je sada u protivničkom taboru.

- Odlično se osećam u Partizanu, realno procenjujemo situaciju, nema lažnih obećanja. Vama Zvezdašima sam dao sina, šta biste još?

Tako dođosmo i do tatinog naslednika, Predraga Zimonjića, kondicionog trenera Crvene zvezde.

- Nisam želeo da mi sin krene mojim stopama. Bio je odličan učenik, pa sam očekivao da će studirati Elektrotehnički fakultet. Ali, jednoga dana je stao ispred mene, isprpio se i rekao da ga niko živi neće sprečiti da upiše DIF i da zapamtim da će biti najbolji student. I stvarno je bio među najboljima.

Svi mu predviđaju budućnost bolju od tatine.

- Mnogo više uključuje nauku, dostupne su mu sve informacije na svetu, stalno sedi za kompjuterom i nešto piše, čita... Konkurenti smo nekoliko godina, on je mnogo mlađi, ali se ponaša kao pravi profesionalac. Dogovorili smo se, još dok je bio u podgoričkoj Budućnosti, da ne pričamo o onome što se dešava u klubovima koje treniramo, jer je to naš posao. Pred poslednji derbi bili smo zajedno ceo dan, ali ni reč o utakmici nismo progovorili. Ipak, ako nekom nešto stručno zatreba uvek smo tu da jedan drugom pomognemo i izmenimo iskustva.

G. Č.

Lekar Crvene zvezde dr Vladan Vukomanović

Od igrača do lekara

Ove sezone u „crveno-belom“ taboru promenio se ceo stručni štab, ali i ekipa koja brine o zdravstvenom stanju njihovih igrača. Lekar ovog košarkaškog kluba postao je Vladan Vukomanović, koji je inače za košarku vezan već petnaestak godina.

- Bio sam dvanaest godina igrač Kolubare iz Lazarevca i Metalca iz Valjeva. Kada sam upisao fakultet, putovao sam svaki dan popodne na treninge, a pre podne bio na fakultetu. Danas to već ne bi moglo, jer ne možeš igrati u saveznom rangu ako ne treniraš dva puta dnevno. U to vreme to je bilo i normalno, jer nisam bio usamljen slučaj. Pa, i lekar Partizana Maksić je studirao sa mnom i igrao košarku u isto vreme.

Ipak, kome sport uđe u krv, teško ga se odrekne?

- Želeo sam da ostanem u sportu. Znao sam da neću biti trener ili funkcioner, pa je medicina i sportski lekar baš zvučalo zanimljivo. Zato sam i za specijalizaciju uzeo internu kao najširu oblast.

Onda je stigla i prva ponuda.

- Javili su se iz Beopetrola i to zahvaljujući ranijim košarkaškim poznanstvima. Na razgovor su me pozvali tadašnji sportski direktor Beopetrola Klipa i trener Jokanović. Kratko smo porazgovarali. Bio sam zainteresovan, pa je dogovor lako postignut. Najvažnije je što sam u tom klubu imao odlične uslove za rad, a nikada nisu štedeli na pregledima igrača ili bilo čemu kada je zdravlje bilo u pitanju.

Onda je Košarkaški klub Crvena zvezda tražio lekara.

- Poziv Zvezde je bio neočekivan. Tražili su mladog lekara koji je već imao neko iskustvo u svemu. Pozvao me je Predrag Zimonjić, kondicioni trener, koji je zadužen i za oblast medicine. Razgovor je kratko trajao, uslovi su još bolji, organizacija u klubu je fenomenalna, a pri tome sam i navijač „crveno-belih“ od malih nogu. Bolji klub ne bih mogao ni da zamislim.

Ali su zato i obaveze velike?

- Moja obaveza je da prisustvujem popodnevnom treningu seniora, idem na svako putovanje prvog tima, ali i da pomognem kada su u pitanju mlađe kategorije. Pored mene, u lekarskom timu je i profesor Marko Bumbašević kao predsednik Zvezdine lekarske komisije.

Kada smo kod mlađih selekcija šta bi trebalo da se uradi sa svakim detetom pre nego što počne ozbiljnije da se bavi sportom?

- Pored opšteg sistematskog pregleda, zbog napora kojima će dete biti izloženo, trebalo bi uraditi i dopunske preglede. Ponekad se desi da dete izgleda zdravo, a da to u stvari nije. Astme, aritmije se mogu ponekad javiti samo u naporu. Zato bi trebalo obavezno uraditi EKG, EHO srca sa kolor doplerom, test opterećenja, odnosno ergometriju, stres test i spirometriju, i opšte laboratorijske nalaze. Zato u Zvezdi i organizujem sa mladim selekcijama preglede na tri meseca, a po potrebi i češće. Ponekad je potrebno da se treneri mlađih kategorija edukuju. Recimo za prepoznavanje simptoma i znakova vezanih za bolnost.

Koje su najčešće povrede koje se danas javljaju kod mlađih kategorija?

- To su distorzije skočnih zglobova, istegnuća mišića, kontuzije, ali i sindrom preopterećenosti i naprezanja lokomotornog sistema koji su karakteristični za taj uzrast. Ponekad se desi i da decu nešto boli, ali oni to ne prijavljuju kako ne bi ispali iz tima. Onda je oporavak mnogo duži, jer se povreda kasnije otkrila.

Mnogo je lakše kada je prvi tim u pitanju?

- Prvo, zato što je regulisano disciplinskim pravilnikom, počev od toga da je lekarska poslednja kada su u pitanju povrede, do toga da se igrači kašnjavaju ako ne odu na terapiju. Ništa

nije prepušteno slučaju. Onda, sa njima sam svako veče pa ih poznajem, ne mora niko ništa da mi objašnjava. Oni su zrele ličnosti, od zdravlja im zavisi karijera, pa se svi ponašaju maksimalno profesionalno.

Šta je najteže u profesiji sportskog lekara?

- Reći nekome da je neophodna operacija. Pitanje je kako će ona uspeti, ima li šanse da se ikada vrati u sport. Ne znam da li je to teže reći nekom mlađem igraču ili starijem koji živi od košarke.

Na početku karijere ste imali problema da trenerima dokažete igrački kvalitet, a danas kao lekar imate li problema sa „koučima“?

- Ne, taman posla. Svi smo ozbiljni ljudi, sve radimo sa ciljem da imamo što bolji rezultat, a da bi ga postigli, igrači moraju da budu zdravi. Jeste da je to moj deo posla, ali bez pomoći trenera ništa ne bi bilo kako valja. Na svu sreću, do sada nisam imao nikakvih sporova ili polemika kada je bilo u pitanju zdravlje nekog košarkaša.

Ubaciti loptu u koš ili lečiti ljude, šta je teže?

- Na lekaru je velika odgovornost, pogotovo što je, najčešće, prilikom prve dijagnoze sam. U kolektivnom sportu uvek, kada te ne ide, možeš da se sakriješ iza ostalih igrača i da se tvoja loša igra tog dana i ne primeti. Teško je ako promašiš odlučujući pogodak, ali je neuporedivo teže lečiti ljude i davati dijagnozu.

Kao lekar morate na putovanjima i pripremanju da odredite i hranu. Kako uspevate da uklopite njih 15, a pogotovo kada imate i crna u ekipi?

- Kada se izuzmu povrede i bolesti, to je najkompliciraniji deo mog posla. Sreća moja što su svi profesionalci, pa bez problema jedu sve što im se kaže. Opet, moram nekada da budem fleksibilan.

Za kraj, ispričajte neki duhovit događaj?

- Ne tako davno doveli su nekog juniora na probu, pa smo mu bandažirali nogu pre treninga. Dečko se posle istuširao, otišao kući na spavanje, a kada je drugi dan došao na trening bandaža mu je i dalje bila na nozi. Sada mi je to smešno, ali sam tada shvatio da moram svim mladim igračima objašnjavati kada im nešto radim šta će im to i šta posle oni treba da urade.

G. Č.

KK Spartak

Antonić za novi početak

Košarkaška sezona 2002-2003. za subotički klub Spartak počela je u novom sastavu. Počev od igrača, preko uprave do trenera. Mesto trenera preuzeo je proveni treneri stručnjak Jovica Antoniće, koji je časopis „Trener“ izjavio:

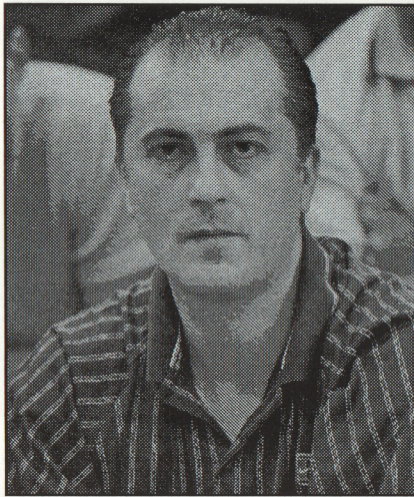
„Do moje saradnje sa košarkaškim klubom Spartak došlo je do načina kako se dolazi. Gospodin Đorđević još u junu mesecu me je pozvao kada je imao viziju projekta KK Spartak za naredne tri godine. Meni se to svidelo - pošto su i moja razmišljanja bila u tom pravcu. Brzo smo se dogovorili oko svega i mislim da dosadašnji rezultati to i sami govore.

Da li je KK Spartak zadovoljio vaše uslove?

- Sigurno da jeste. Planirane su tri godine. Prva godina - formiranje igrača. Akcentiramo stavili na mlade igrače, da im se pruži šansa bez većih takmičarskih ambicija. Da bi druge i treće godine imali dobar igrački kadar, što podrazumeva i veće ambicije, da napadne sam vrh i povрати ugled koji je klub imao pre šest-sedam godina u jugoslovenskoj košarci.

Kako ste zadovoljni dosadašnjim radom i zalaganjem igrača?

- Mogu biti zadovoljan njihovim radom prema klubu. Tu nema problema... Radi se normalno, to su sve mladi momci, željni rada. Lagano napreduju i sve ide svojim tokom, kako sam zacrtao pre početka sezone.

Ugovor ste potpisali na tri godine?

- Dužina ugovora nije pokazatelj ničega što može da bude trajno. Ovo je jedan projekt koji bi trebalo da se izgura na zadovoljstvo kluba i mene. Naš posao je danas jesi, sutra nisi. Trogodišnji ugovor nije garancija, sve zavisi od toga kako ide sprovođenje u delo naših ambicija.

Kakva su vaša očekivanja za ovu sezonu?

- Kadar je onakav kakve su mogućnosti Spartaka bile ove godine. Pokušali smo da sastavimo jedan perspektivan tim koji će u naredne dve godine morati da pretrpi doselekciju igrača. Ja sam trenutno zadovoljan - momci lepo rade i imaju želju za radom, što je i najbitnije. Nemam nikakvih zamerki. Realnost Spartaka je između 6. i 10. mesta. Sigurno će nijanse odlučivati kao i svake godine. Cilj nam je da afirmišemo mlade igrače, da bih osposobimo i da vidimo koliko oni mogu i koji su njihovi dometi, i da na osnovu toga planiramo selekciju tima za naredni košarkaški period - reči su Antoniće.

Svakako, lepa košarkaška slika koja uz veliki rad i zalaganje košarkaških poslenika može da bude ostvarena. Vreme koje dolazi pokazaće da li košarkaški klub Spartak ima snage i znanja da se vrati na stare košarkaške slave.

D. Pinter

Zoran Vujičić, trener Fer-pleja iz Podgorice

Znanje treba upijati

Poslije 20 godina provedenih u košarci kao igrač, Zoran Vujičić odlučio je prije dvije sezone da se uporedno počne baviti i trenerskim poslom. Veliko igračko iskustvo i rad sa provjerenim jugoslovenskim stručnjacima, motivisali su nekadašnjeg kapitena podgoričke Budućnosti da počne rad sa najmlađima, kako bi im prenio dio svog znanja.

- U matičnom klubu - Budućnosti, proveo sam 14 godina, od 1980. do 1993. Prošao sam sve selekcije, dvije godine bio kapiten. Poslije toga igrao sam dvije sezone u Bijelom Polju, koje je, takođe, nastupalo u Prvoj ligi, a u elitnom rangu nastupao sam i prilikom dvogodišnjeg boravka u Lovćenju, odnosno jedne sezone u Mornaru. Poslije toga tri godine proveo sam u Gorici, tada B-ligašu, a sada sam u Studentskom centru.

Prije dvije godine osnovao sam klub Fer-plej, koji sada ima pionirsku, kadetsku i juniorsku ekipu, a preko 80 djece svakodnevno vježba u našem pogonu i nastupa u crnogorskim ligama - kaže Vujičić.

U svojoj dugoj i uspješnoj karijeri, Vujičić je prikupljao znanje od vrhunskih stručnjaka, a njihova imena dovoljno govore da će sada imati šta da prenese nasljednicima. Na njemu je, kaže, da ono što je naučio prilagodi svom razmišljanju o košarci i tako izgradi sopstveni stil.

- Trenirali su me Ćedo Đurašković, Rusmir Halilović, Vlado Đurović, Mikica Petrović, Goran Bojanić, Miliwoje Karalejić, Dejan Srzić, Miodrag Kadija, Momir Milatović, Đoko Pavićević, braća Goran i Slavenko Rakočević, te Vlado Ivanović. Od svakog sam uzeo po nešto što smatram da će mi koristiti. Recimo, u pripremi za utakmicu bez premca je Mijo Kadija, najjače oružje Polija Bojanića su disciplina i rad, profesor Karalejić nenadmašan je u fizičkoj pripremi igrača, što mu je i specijalnost, motivacija i psihološki prilaz igračima aduti su Vlada Đurovića.

Iako želi da gradi sopstveni imidž, Vujičić naglašava da neće odustati od trenerskih principa koji su jugoslovenskoj košarci donijeli pregršt medalja sa svih velikih svjetskih takmičenja.

- Volim košarku sa jakom odbranom i kontranapadom, ali ne po svaku cijenu. Ako kontra ne može proći, onda mi je mnogo draže da igramo strpljiv, disciplinovan i organizovan napad.

Vujičić se, takođe, trudi da svakim danom uvećava svoje znanje, ne bi li jednog dana došao u priliku da vodi nekog člana jugoslovenskog elitnog ranga.

- Završavam višu trenersku školu, redovno posjećujem kampove. Novitete u našem sportu pratim putem kasete i stručne literature, što je već postalo neophodno svakom mladom treneru koji vidi svoju budućnost u ovom poslu - kaže Vujičić. A.V.

Moja iskustva: novinar Vladimir Radosavljević

Ako mene neko pita, profesija košarkaškog trenera jedna je od najzahtevnijih u širokoj lepezi poslova na ovoj kugli zemaljskoj. Namerno nisam napisao najteža, zato što objektivno nema veze sa nečim teškim. Jer i pre svega, trener mora da bude ličnost, autoritet, ... da bude hrabar ali i „kukavica“ kad treba, ... da ima harizmu holivudskih zvezda, vokaciju pobednika i smirenost mudraca sa Tibeta. Jednostavno mora da bude sve, da ima sve a opet da nema ništa!

Mnogo se takvih trenera rodilo i stasalo na ovim našim „veselim“ prostorima, da nije tako zar bi bili petostruki prvaci sveta, olimpijski šampioni, potpuni vladari Starog kontinenta kad je basket u pitanju!? Pa sigurno je da bismo bili daleko od toga da na vreme nije izmišljena profesija košarkaški trener.

Jedan od onih potpuno autentičnih, ličnih a opet „vlasništvo“ svih kojima je košarka na srcu, bio je Slobodan Piva Ivković. Od prvog kontakta sa basketarom sve do prerane smrti, Piva je bio u službi napretka, razvoja košarke. Gde god je bio, šta god je radio, Pivi nikad u prvom planu nisu bile titule, trofeji, medalje, ... interesovalo ga je nešto drugo, ... nešto do čega se dolazi teško, nešto što neko ne može da dočeka za tri života. Jednostavno, Pivu je zanimalo savršenstvo! Savršenstvo igre, ideje, igrača, ... savršenstvo košarke.

Uspeo je Piva nekoliko puta da doživi savršenstvo. Prvi put se dogodilo to još u drugoj polovini 60-ih godina, kada nije imao ni 30 leta. Seo je na klupu tada silnog OKK Beograda i sa njim nastavio nit osvajanja trofeja. I da je tadašnja uprava imala malo više slu-

Piva Ivković - Za sva vremena

Simbol savršenstva

ha, možda bi baš „klonferi“ bili prvi YU klub koji bi stigao u finale Kupa šampiona. Drugi put je doživeo savršenstvo kada je od golobradih dečaka sa Krsta napravio šampionski tim, od kog se tresla čitava Evropa. I to ne u toj meri zato što su postali prvaci Jugoslavije, kasnije osvajači YU Kupa, polufinalisti Kupa šampiona i finalisti Kupa pobednika kupova, već zbog prepoznatljive igre.

Sistem „ševa, ševa, pa kanarinac“, koju je Piva toliko voleo, još 70-ih godina prošlog veka imala je fantastičan efekat. Publika je hrlila u dvorane gde god da je njegov Radnički igrao a rezultati, ono što nažalost trenere održava na klupi jednog tima, bili su trofejni.

Dve decenije kasnije, Slobodan Piva Ivković je ponovo bio za kormilom „krstaškog broda“. Tada već iskusan, sa

igrao Prvu ligu. I ponovo je uspeo. Te sezone, kao i godinu kasnije, Radnički je bio hit prvenstva, a Piva je ponovo punim ustima izgovarao svoju krilaticu - „komšija, ... ševa, ševa, pa kanarinac“!

Susreti sa Pivom su uvek bili puni duha, nekog posebnog naboja koji me nije činio napretim, naprotiv. A razgovor o košarci, ... to je već bilo ravno najvećem uživanju. Pored činjenice da je bio uvek ispred svog vremena, odlično je poznavao sve principe igre vrhunskih košarkaških kolega, bez obzira na geografske širine i dužine. Omiljen mu je bio Džon Vuden, trenerska legenda i „head coach“ univerziteta UCLA, višestrukog šampiona NCAA lige.

E sad, s Pivom, na relaciji trener - igrač i jeste i nije bilo teško saradivati. Imao je svakodnevno opaske koje su bile na mestu ali ih nije bilo lako slušati. Ali nije sada mesto ni vreme da se o tome piše. Zato, evo jednog primera kada su igrači i Piva bili na istoj talasnoj dužini, odnosno kada su igrači intelektualno ispratili svog trenera.

Bila je to sezona pred onu čuvenu sa 32 kluba. Radnički je bio hit prvenstva i stigao do četvrtfinala plej-ofa. Posle velike borbe savladana je Iva u Beogradu. U revanš meču, praznik za oči osim za navijače iz Šapca. Pošto je Piva voleo da zadaje domaće zadatke kolegama, postavio je njegovu omiljenu odbranu 1-1-3, poznatiju kao „meč-ap“ zonu. U toj postavci, kao prvi bio je Bošković (najbrži ali i odbrambeno malo odgovoran), dok je korektora igrao Džaković, tada košarkaš u punoj snazi. Verovali ili ne, trener protivnika se toliko zbunio da je ostavljao Grušanovića (tada već preko 30 leta), da brani kontranapad Radničkog!?

Nažalost, Piva i Radnički izgubili su taj meč, jer je u odlučujućim momentima zavladao „sivilo“, što je sprečilo nedovoljno iskusan tim da pobeđi i tako napravi najveće iznenađenje tih godina. Piva nije bio tužan. Naprotiv, bilo mu je žao što igrači, za sjajnu partiju, nisu pobedom dobili satisfakciju.

Slobodan Piva Ivković nije više među nama. Zajedno sa njegovim golubovima, Pivina duša traži „utočište“ za košarkašku reinkarnaciju, dok njegov duh bdi nad košarkaškim Beogradom, Srbijom, Jugoslavijom, svetom.

Legendarni trener: Slobodan - Piva Ivković

pozamašnim trenerskim stažom i „sivijem“, Piva je pokušao i uspeo da spreči katastrofu koja je pretila Radničkom. Ponovo je, kao i 20 godina pre, krenuo u obilazak malih klubova, terena, njiva i čega sve ne, kako bi sastavio tim koji bi

Miodrag Ličina, košarkaški sudija

Sudija nije policajac

Prednost ili nije prednost?, najteža je odluka za domaćeg sudiju - smatra Miodrag Ličina, FIBA sudija od 1993. godine.

- Razlike u propozicijama i pravilima principijelno štete košarci, ali ako je reč o suđenju, teško je biti konstantno dobar sudija u ritmu suđenja dvojica sudija, trojica sudija, jer se mehanika suđenja razlikuje od lige do lige, ono ključno je da treneri, sudije i rukovodstva usaglasavaju pravila na globalnom nivou. Pitanje unifikacije pravila u celom svetu će biti rešeno uskoro. Tako da su pitanja tipa, da li je bolje kada su dve trojica ili dvojica sudija, paradoksalna. Neće biti razlike u pravilima i sudiće trojica sudija kao u NBA.

Koliko će ostali (do skoro FIBA), van NBA, kreirati jedinstvena pravila?

-Autoritet naših trenera u ULEB-u je najviši mogući. Uticaj na pravila propozicije (book cases) takođe. NBA i ULEB organizaciono i tehnički nisu usaglašene. Da bi se nakon isteka napada moglo dalje igrati

bez izvođenja lopte sa strane u poznatoj nam situaciji zakasnelog šuta na koš, potrebni su drugačiji tehnički uređaji u evropskim halama. Rok za modernizaciju je početak naredne sezone. U NBA nemaju takvih problema, ali imaju sudije profesionalce, što je i logično. Svi su deo profesionalnog karavana, deo organizacije. Očekujem da će se i u Evropi, uskoro, dogoditi profesionalizacija sudija, što će biti napredak u svakom smislu.

Čime se Vi rukovodite u takvim situacijama?

-Pravila igre su Biblija suđenja, propozicije nalažu principije njihove primene. Trudim se da osetim, da li je neka odluka u duhu igre i propozicija, pre nego što je donesem. Nisam policajac, pa da se kruto držim pravila, košarku sam igrao, osećam je kao - živu materiju.

Vi niste profesionalac, da li se bavite drugim poslom?

-Diplomirao sam na Mašinskom fakul-

tetu, živim i radim u Zrenjaninu, poslodavac ima razumevanja za moja česta odsustva zbog košarke. Sudija sam od 1980. godine, od kada me je, tadašnji trener, kao najmlađeg prvotimca (16, stariji igrači bili raspoređeni) poslao na sudijsku obuku za potrebe regiona II. Kao redovan student sve manje sam trenirao košarku (Mašinac i Proleter), a sve više se usavršavao u suđenju košarke, za saveznog sudiju sam položio 1987. godine. Svidelo mi se da često putujem i aktivno učestvujem u sportu koji volim.

Kako ocenjujete kvalitet suđenja u FRKOM - YUBA- ligi?

-Uglavnom dobro, mada nam okolnosti ne idu na ruku. Pripadam srednjoj generaciji sudija, podjednako mi zadovoljstvo pričinjava saradnja sa mlađim kolegama koji su skoncentrisani i spremni da se dokazuju, kao i sa iskusnijima koji drže do svoje reputacije. Trudimo se da ostvarimo dobru saradnju sa trenerima i igračima. Samo kroz saradnju se može do uspeha.

Šta za vas znači uspeh u suđenju utakmice?

Kada bolji tim pobedi, a svi posle čestitamo jedni drugima i zahvalimo se na saradnji. Uspeh je ako postanemo profesionalci... **V. Jakanović**

Ljiljana Stanojević uspešno vodi KK Liks

Pravnik na klupi

Ljiljana Stanojević, predsednik i trener KK Liks, košarkom je počela da se bavi sa 13 godina i trenirala je sve do trećeg meseca trudnoće. To je bio razlog zašto je prestala sa treniranjem, tada je imala 25 godina. Bila je član Partizana, a za reprezentaciju je odigrala preko 100 utakmica i na EP 1978. godine u Poljskoj osvojila srebrnu medalju.

- U to vreme sam igrala i za kadetsku i juniorsku reprezentaciju, tako da sam imala puno utakmica i verovatno je to bilo presudno što sam tako brzo napredovala i vrlo rano uplovila u seniorsku ekipu i imala važne utakmice. Dobila sam nagradu „Radioje Korac“. Diplomirala sam na Pravnom fakultetu i na Sportskoj akademiji, a kad je BK univerzitet otvorio Fakultet za sport i to sam upisala, sada su mi ostala tri ispita.

Ljiljani od malih nogu košarka teče venama i još kao igrač je znala da će se time baviti.

- Delim mišljenje mnogih da ako je neko dobar igrač ne znači da mora postati dobar trener, jer treba da postoji taj fluid.

- Kada i kako je došlo do osnivanja KK Liks?

- U mom kraju, na Labudovom i Petlovom brdu, nisu postojale nikakve škole košarke i komšije su me pitale zašto ja ne bih počela da radim sa decom. Tako sam

otvorila školu košarke i počela da radim sa decom. Pokazalo se, s obzirom na uslove, da ostvarujemo izvanredne rezultate. Ja radim sa malim brojem dece koja najpre dolaze rekreativno. Iz takvog okruženja pravim kvalitet. Kada prerastu određeni uzrast ne mogu da ih pratim i oni idu u prvoligaške klubove. Ali, izuzetno sam zadovoljna rezultatima koje postižemo i onim što možemo da napravimo od dece. Uvek se trudim da postignem maksimum.

- Da li ste oduvek praktikovali da trening zajedno imaju dečaci i devojčice?

- Mini basket ligu igraju zajedno dečaci i devojčice, zbog toga i treniraju zajedno. Kad se desi da neka selekcija ima manji broj igrača i ne možemo da finansiramo, onda imaju zajedničke treninge, ali u principu treniraju odvojeno. Problem je u tome što devojčica ima jako malo. Nisu toliko zainteresovane i brzo odustaju. Zaista je teško uraditi nešto ozbiljnije sa njima.

- Kako ocenjujete stanje u seniorskim ženskim selekcijama?

- Poznata sam po tome da sve kažem bez dlake na jeziku, što se mnogima ne sviđa. Mislim da se u našoj ženskoj košarci jako loše radi. Razlog je taj što nemamo sposobnih ljudi koji bi imali autoriteta da to podignu na viši nivo. Svi znamo da je

ekonomska potpora glavni uslov da se razvije neki sport. Uslovi za rad su jako loši. Pri tom, nijedan dobar trener neće da se zadrži u ženskoj košarci. Svi samo protreče, pa gledaju da odu u neku mušku ekipu... Očigledno je da među nadležnim organima nema interesovanja da se ženska košarka vrati na staze gde je nekada bila. Evo, ja treniram i devojčice i dečake, a prvenstvo Beograda u konkurenciji dečaka ima 12 grupa sa 6-8 ekipa, devojčice imaju dve grupe sa po 6 ekipa.

- Ovo mi zaista nije problem. Moj moto je da treba da prođe onaj ko je najbolji, najspremniji, bez obzira na pol ili uzrast. Nažalost, kod nas je „šovinistički“ odnos što se tiče trenerskog posla. Ja znam samo nekoliko žena trenera. Možda ih je četiri-pet. Zaista je „balkanski“ odnos da nemam reči. Kad sam rekla da mi je cilj da vodim mušku seniorsku ekipu. **J. K.**

Dejan Koturović - VIRTUS

Finac i Zoća - presudni

Naš vrsni centar Dejan Koturović je na proteklom svetskom prvenstvu potpuno opravdao poverenje selektora Pešića i mesto u reprezentaciji koje je dobio posle sedam godina pauze. Posle prvenstva dobio je ponude Bostona i Toronta, ali karijeru nije nastavio u NBA ligi. Odlučio je, kao i prethodnih godina, da se pridruži još jednom velikom evropskom klubu, Virtusu, koji trenira Bogdan Tanjević. Još jedan veliki stručnjak u nizu onih koji su trenirali Dejana. On o njima uopšteno govori ovako:

- To bi, možda, mogla da bude asocijacija na šefa u firmi. Dugo sam zamišljao poziv trenera, dok sam ih mnoge menjao, ali sam shvatio da je trenerski posao životni izazov, tim putem je teško poći i ja se nikada ne bih za to odlučio. Trener je taj koji će sinhronizovati sve ličnosti, staviti ih u funkciju tima i napraviti najbolji mogući rezultat.

Koliko trener može da utiče na nekoga najbolje znaju vrhunski sportisti.

- Meni je od trenera počelo da zavisi raspoloženje. On sa tobom provodi vreme, jer je za to plaćen, a ipak je tako blizak i veliki prijatelj. Ponekad je samo kolega, ali, ipak, na istom putu ka vrhu, zajedno sa tobom.

Kao što se obično dešava, nastavnici u osnovnoj školi su ti koji pokušaju da odrede da li neko ima predispozicije da počne sa ozbiljnijim treniranjem.

- Moji počeci sa trenerima su bili kad sam krenuo sa trenerima-nastavnicima u OS „Vasa Pelagić“ u Kotežu. Tako su oni, na neki način, uticali da se napravi razlika između trenera ličnosti i trenera profesionalca. U mlađim kategorijama Koteža, Zvezde i Rađničkog, a kasnije u Partizanu, PSŽ-u, Ulkeru i Albi, bilo je dosta trenera koji su ostavljali traga na mene - pozitivnog, ili, pak, negativnog i budili razna osećanja - za zahvalnošću, nastavkom saradnje, ponekad i malo dubljim razmišljanjima. Postojale su, takođe, negativne misli i revanšizam.

Ipak, kao dvojicu najbitnijih trenera, izdvaja one sa početka svoje dugogodišnje karijere, sa kojima je bio u Spartaku.

- Čovek koji me je odveo iz Beograda kad sam imao 17 godina nije bio samo trener, već i vaspitač, i moj i prijatelj moje familije, bivši trener mog rođenog brata - Goran Miljković Finac. Mnogo mi je značio, jer sam se u to vreme razvijao kao ličnost, i u pojedinim trenucima ubrzao stvari koje su mi pomogle da živim, ali, što je verovatno i normalno, usporio osećaje za neke stvari koje sam kasnije naučio. Finac je imao oko i osetio je da ja njemu mogu da pomognem, ako on pomogne meni. Uzajamno smo se

pomagali četiri godine i to je bio period prilično dobrih rezultata, mog brzog napredovanja; on je sa mnom radio neprekidno, dugotrajno i sa velikom upornošću. Ponekad me je toliko forsirao da sam pomišljao da ostavim košarku, jer je delovala kao težak mentalno-fizički rad.

Posle Finca, pojavila se još jedna osoba koja je zaslužena za to kakav je sada Koturović kao igrač.

- Drugi čovek koji je ostavio najveći utisak u mojoj karijeri i prilično veliki u mom životu kao celokupna osoba je Zoća Kovačević. Ono što neki treneri rade dugotrajno, on je u Spartaku odradio za kratko vreme, stvarajući svoj odnos sa ekipom. Bio je toliko jaka ličnost i osoba za respekt, da je ukrotio „besno krdo“ velikih talenata jugoslovenske košarke, zvano Spartak. Takav je bio od samog početka. Mogli smo mnogo da naučimo već pri prvom susretu, prvom pogledu. Bukvalno nas je streljao pogledom. Ljudina ispred nas; podsećao je na Marka Kraljevića, izgledom i epitetima koji si pripisivani junaku narodnih pesama.

U to vreme, Spartak je bio ekipa sa igračima iz svih krajeva Srbije, najmanje iz Subotice, velikim talentima i, kako kaže Dejan, bio je potreban neko ko će različitite mozgove da stavi u funkciju jednog.

- Zoća je to uspeo za vrlo kratko vreme. Povratio nam je veru, ojačao ekipu kao šesti igrač na terenu, osećali smo se drugačije sa njim. Ponekad smo mi nadoknađivali ono za šta on, možda, nije imao toliko veliki trenerski talenat da nam pokaže. On je, ipak, bio poseban trener. Žao mi je što nisam imao puno sreće da igram sa njim. Ni ja sam, iako ga veoma cenim, ne mogu da ga poredim sa najvećim trenerskim imenima po nekim kvalitetima, kao što su košarkaške zamisli, propisi, školska pravila. Ali je, siguran sam u to, uneo mnogo svojih igračkih i životnih pravila u trenerski poziv. On je, zbog rejtinga ekipe, na terenu bio autoritativan; privatno je otkrivao svoju mekšu stranu - bio je otvoren za

komunikaciju, duhovit, pravi pozitivac, apsolutno čovek na mestu. Mislio je na sve, ali, nažalost, nije imao snage da spasi sebe i kaže NE smrti zvanoj nikotin. Umro je jedan veliki čovek; trener sa kojim želiš da igraš. Upravo to je razlika između trenera - postoje oni koji su ti nametnuti i oni sa kojima želiš da ostvariš rezultate i napreduješ - Zoća je bio jedan od njih. Postoji još samo jedan trener sa kojim sam saradivao, a imam takav osećaj - Pešić.

J. Kojčinović

Ima nade za košarku

Ćiro i Ake za bolje dane

Novi Pazar je košarkaškoj javnosti poznat kao rodni grad Mirsada Jahovića i Nemanje Jelisićevića. Postao je poznat i po nemilim događajima posle osvajanja zlata u Indianapolisu.

Košarkaška scena u ovom gradu, čini se, nikad više nego u ovom trenutku, nije bila u znaku - nikad...

Nikad manje trenera entuzijasta, što onih koji rade sa seniorima, što onih koji rade samo sa mlađim kategorijama. Nikad veće nebrige za ovaj sport od strane čelnika opštine. Nikad više polaznika škole košarke i nikad manje nade za povratak ženskog košarkaškog kluba u Prvu B ligu.

Miroslav Mutavdžić-Ćiro i Adnan Draževićanin-Ake ostvarili su solidne karijere kao igrači. Obojica su stigli do saveznog ranga. Po prestanku sa aktivnim igranjem, njih dvojica, iako gotovo po svemu različiti, slično razmišljaju. Žele da nekim novim klicima prenesu iskustva iz svojih karijera i stvaraju nove asove. No, to nije lako. Pogotovu u Novom Pazaru, gde nemaju podršku, jer je celokupna sportska javnost okrenuta samo u pravcu fudbala.

Godine 1998. dolaze do ideje da oforme školu košarke koja ubrzo prerasta u KK Pazar 98. Stig. Ozbiljan pristup radu i veliki elan ovog dvojca najavljuje stvaranje novih imena na prestižnoj YU sceni. Sve veće interesovanje dece za školu košarke je osnova i šansa za afirmaciju ovog sporta u Novom Pazaru.

Danas, posle samo četiri godine rada, klub broji preko 200 članova. Problem predstavlja činjenica da nedostaju odgovarajući treneri i termini za trening. Ipak, najveći problemi su vezani za finansiranje. Trenutno se klub finansira od pomoći roditelja i od nesebične pomoći i donatorstva, gospodina Tigrina Kačara, vlasnika Modne kuće „Stig“.

Takođe, od ove godine se takmiče u sve tri kategorije za mlade igrače i sa zadovoljstvom iznose činjenicu da su pioniri ušli u drugi krug takmičenja. Kao i da su stvorili dva igrača, Filipa Mutavdžića (16) i Omera Eminbegovića (12), o koje se već sada otimaju veliki klubovi.

„Sportska kultura i shvatanje sporta je različito u Novom Pazaru, u odnosu na neke druge gradove i zato treba imati drugačiji pristup. Veliku pažnju i poseban akcenat stavljam na vaspitno-pedagoški metod rada, s obzirom na to da decu od malih nogu treba pravilno usmeravati ka sportskim terenima kako bismo ih zaštitili od negativnih društvenih pojava koje uzimaju sve više maha“, kaže Mutavdžić.

- Mislim da sam sebe našao u radu sa mlađim kategorijama - ističe Draževićanin. - To je nešto najlepše, jer imam mogućnost da tu decu obučim i prenesem znanje i iskustvo iz svoje karijere. Već je sada evidentan potencijal nekih od polaznika od kojih se u perspektivi mogu očekivati vrhunski rezultati.

Miroslav i Adnan imaju zvanje trenera operatera. Poseduju i neophodne licence za rad u košarci. Njih dvojica smatraju da svi treneri moraju biti školovani, bez obzira na to u kojim se ligama takmiče, jer se samo tako može nastaviti uspešan niz YU košarke.

- Mišljenja sam da mi treneri mlađih kategorija grešimo što težimo da postignemo što bolje ekipne rezultate. Naš zadatak je stvaranje tehničkih doteranih mladih igrača dok će rezultati doći kao posledica takvog rada - kaže Draževićanin, a Mutavdžić dodaje:

- U radu iznad svega poštujem talenat i volju, a može se reći i da trenerski štitim njihove talente od nespportskih stvari. Na treninzima radimo na svestranom obučavanju pojedinaca bez posebne specijalizacije igrača po mestima. Trudimo se da sve elemente prođu i da se, na svakom posebno, radi u sklopu celine kojima kao elementi pripadaju. Proizvođači ili kreatori kao mi moraju kompletno obučiti i usmeravati dete ka uspehu.

Novi Pazar je grad Srba i Muslimana, koji su tu vekovima zajedno. Ćiro i Ake su najbolji primer saradnje dva čoveka različite vere koje vezuje zajednički motiv. Njihov motiv je da ovaj grad bude poznat ne samo po džinsu i maloj privredi, već i po košarci.

Posao za strpljive

Često se dešava da igrači, ne uspevaajući da postignu vrhunski rezultat, postanu treneri. Takav je slučaj i sa Miodragom Bojkovićem, trenerom KK Novi Pazar i kadetske reprezentacije Jugoslavije.

Igračku karijeru je završio veoma rano, u svojoj 18 godini, zbog preloma i operacije vilice. Kako sam kaže, u to vreme je mislio da je mnogo bolji igrač nego što sada misli. Hteo je da ostane u košarci, jer mu je ona već ušla u krv, upisuje Višu trenersku školu na DIF-u u Beogradu, koju završava 1991. godine.

„Mogao sam kao diplomirani ekonomista, da radim u tom poslu, ipak kao profesiju sam izabrao trenerski poziv.“

Trenerski posao je kompleksan, ima tu mnogo stvari koje treba uklopiti i izbalansirati. Treba voditi računa i o prohodnosti igrača, a usput i praviti rezultate, jer mora-

te zadovoljiti i perspektivu, a i ambicije sponzora i uprave kluba. U svakom slučaju posao za strpljive ljude. Ljude koji imaju ideju, posvećenost, entuzijizam i koji imaju svoju filozofiju.

Najveću zahvalnost za trenersku karijeru dugujem Draganu Aleksandroviću. Puno sam od njega naučio ali i od svih drugih sa kojima sam radio i još uvek učim. Međutim, najdragocenije iskustvo mi je rad sa seniorima KK Radnički iz Beograda, gde sam bio pomoćnik Dušku Vujoševiću.“

„U svakom slučaju sam za to da treneri budu školovani i da na klupama sede kvalitetni treneri. To je jedan od glavnih preduslova da naša košarka nastavi sa uspesima. Licence treba da se poštuju u svim rangovima ali da kriterijumi za njihovo dobijanje budu proporcionalno oštrij u skladu sa stepenom takmičenja.“

Od nedavno ste trener u KK Novi Pazar. Do sad ste sigurno stekli uvid u igrački potencijal. Ima li mesta za prosperitet košarke u ovom kraju i kako usklađujete obaveze u klubu i reprezentaciji.

„Priznajem, ranije sam pratio košarku samo do Kraljeva. Sada sam u Novom Pazaru trener po onoj izreci žkada znaš u koju luku ideš svaki vetar je dobar“. Meni je ovaj klub odličan. Jedan od glavnih igrača je Zdravko Pantović iz Raške, koji mi prenosi košarkaške vesti i iz tog grada. U vezi sa prosperitetom košarke u Novom Pazaru za početak bi bilo dobro da seniorska ekipa uđe u viši rang, tj. u prvu srpsku ligu, i učinimo sve da izBORIMO taj plasman. Takođe, mislim da ovaj grad ima košarkašku perspektivu. Ima tu dosta interesantnih igrača, a jedan od velikih motiva za mlade igrače koji počinju je činjenica da je i Mirsad Jahović krenuo iz ove sredine.

Imao sam sreće i razumevanja kada sam dogovarao posao sa direktorom Minjom Arsićem, oko usklađivanja obaveza između rada u klubu i rada u reprezentaciji. Omogućeno mi je da paralelno radim program reprezentativnog '87. godišta i da vodim klub. To mi zasad i uspeva.“

Kakve su vaše ambicije?

„Moje ambicije su da sa kadetskom reprezentacijom osvojim Prvenstvo Evrope sledeće godine u Madridu, i da posle toga nastavim uzlaznom linijom. Strpljiv sam i znam svoje mesto u odnosu na mega trenere iz naše zemlje.“

Trener koji sebe ne zamišlja na klupi u finalu i igrač koji sebe ne zamišlja na parketu, ne treba da se bave ovim poslom.“

Srdan Plavić

Između tradicije i uslova

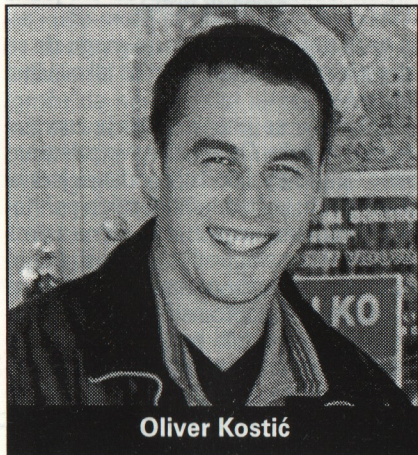
Ni snovi više nisu isti

Košarkaška mapa Srbije se tokom vremena promenila. Pedestih godina prošlog veka Pirot je bio jedno od značajnijih uporišta Košarkaškog saveza Srbije i Jugoslavije. U gradu na Nišavi je vladala prava košarkaška groznica pa su mečeve gubili i tada slavni Loci, Engler, Korać i Gordić... Piroćanci su velikom ljubavlju gradili košarku, stadion i stvarali generacije izuzetnih košarkaša, bili tri puta na pragu Prve savezne lige, u Drugoj ligi predstavljali protivnika za uvažavanje a onda je vreme učinilo svoje... Tačnije, kada je košarka „ušla“ u dvorane Pirot je sve više ostajao po strani, jer u gradu nije bilo ljudi koji su bili spremni da „povuku“ i košarku, rukomet i sve male sportove „stave pod krov“. Tako je pirotška košarkaška pirča iz godine u godine postajala sve tužnija bez obzira na to što je Pirot dao plejadu izuzetnih košarkaša (Bojkic, Pešić, Lazarević, Denkov, Vasić...) a činjenica da je Svetislav Kari Pešić sa „plavima“ iz Amerike doneo još jedno svetko „zlato“ stvara i nove nedoumice.

Preživljavanje

Pirotka košarka je pre nekoliko decenija bila uzdanica srpske košarke. Pogled na pola veka trajanja ovog sporta u gradu na Nišavi govori o usponima i padovima ovog atraktivnog sporta, koji je pedesetih godina prošlog veka na prečac osvojio Piroćance. Priča o pirotskoj košarki je i priča o neviđenom entuzijazmu i želji da se klub održi u preskromnim uslovima. T oje i današnja „slika i prilika“ stanja u redovima pirotskih košarkaša.

Oliver Lola Kostić je ponikao u redovima „Pirota“ tu je stekao prva znanja, postao standardni prvotimac i kao kvalitetan košarkaš prešao u redove sarajevske „Bosne“. U redovima sarajevskog šampiona je igrao nekoliko sezona a onda se vratio u Pirot, pa otišao u Niš i ta-

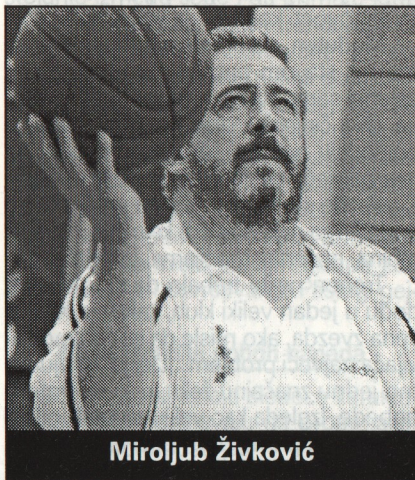
Oliver Kostić

mo započeo trenerski posao. Sada je u berlinskoj „Albi“, gde je proveo nekoliko godina na stručnom usavršavanju... Pred odlazak u Berlin razgovarali smo o situaciji u pirotskoj košarki.

- Za razliku od drugih sredina, Pirot ima dosta prostora za rad ali nema - veliku dvoranu za utakmice. Neverovatan kontrast koji traje decenijama. U postojećim školskim salama ima zadovoljavajućih uslova ali je moje zapažanje - da se ne radi dovoljno. Ne poštuju se programi Saveza, koje nije teško pronaći i koristiti a radi i dosta ljudi koji sebe samo nazivaju - trenerima, bez licence i autoriteta. Dakle, nedostatak stručnog kadra u radu sa mladima je - problem „broj dva“. Oni koji rade moraju da budu - sve a od tog „svaštarenja“ trpi kvalitet.

Gimnazijalac

Sve je dao - pirotskoj košarki. To i sada radi prenoseći na najmlađe kategorije svoje bogato košarkaško znanje. Mirosljub Miki Živković je šesnaest godina nocio dres KK „Pirota“, sedam godina nosio kapitensku traku, tri puta bio na

Mirosljub Živković

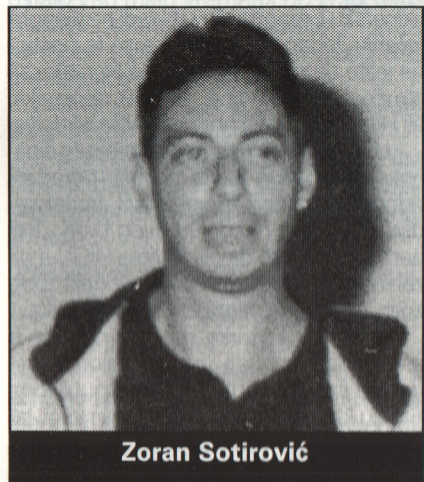
pragu Prve lige sa pirotskim klubom. Igrao sa generacijama Pešića i Lazarevića... Od 1933. godine seo je na trenersku klupu svog kluba, sa juniorskim sastavom vratio „Pirota“ u Srpsku ligu. Godinu i po dana radi u Bugarskoj. Po povratku u Pirot, osniva KK „Gimnazijalac“ 2000. godine i posvećuje se radu sa mladima. U ovom klubu sada ima oko 120 mladih košarkaša sve četiri kategorije... To je „lična košarkaška karta“ Mirosljuba Živkovića.

- To su dečaci raznih uzrasta o kojima će se tek čuti. U „večnom čekanju hale“ naš zadatak je bio da stvorimo košarkaše koji bi igrali u toj novoj dvorani. Jasno

je - džaba nam hala kao nemamo igrače. To i činimo... govori Živković.

Odlasci

Mnogi su dolazili i odlazili, on je ostajao, radio i svojom smirenošću i upornošću doprineo da klub i dalje traje. Zoran Sotirović je sve podario pirotskoj košarki na pravi način. Bio je više godina košarkaš u dru-

Zoran Sotirović

goligaškoj konkurenciji, kasnije je preuzeo trenerske obaveze i više godina radio sa ženskom ekipom, koja je stigla i do Prve lige i bila jedini pirotski prvligaš. Posle odlaska Olivera Kostića u nemačku „Albu“ preuzeo je ponovo najbolji sastav „Pirota“, koji sada sa promenljivim rezultatima igra u Drugoj srpskoj ligi, a o trenutnoj situaciji u pirotskoj košarki Sotirović otvoreno govori: „Trenutno je sve nešto između, isprepletano sa više problema. Iskreno, ne znam da li je to rekreacija ili prava košarka. Name, odliv talenata je primetan i mi stvaramo ekipu košarkaša koji po završetku srednje škole odlaze. Eto, otišli su skoro svi rođeni 1981. godine i ponovo smo na početku. Događa se da odu i deca po završetku osmog razreda osnovne škole u druge sredine na školovanje. To je sudbina malog grada i na to smo navikli.“

Igranje u dvoranama van Pirota je preskupo za materijalni položaj naših klubova. Dakle, jedini izlaz iz ovog ćorsokaka za pirotsku košarku je - zajedništvo. Ili ćemo zajedno dalje, sa dogovorima, planovima rada i razvoja, poboljšanjem kvaliteta rada ili ćemo u još veću agoniju.

Ne možemo čekati izgradnju dvorane da bismo rašili sve probleme. Naprotiv, dvoranu moramo sačekati sa rešenim problemima i spremnim generacijama, finansijskom stabilnošću... Na tome se mora raditi na svim nivoima - rekao je Sotirović.

M. Paunović

Saradnja trenera i publike

Trenerima odrešene ruke

Od svog osnivanja, časopis „Trener“ je imao za cilj da pomaže, afirmiše i pruža informacije članovima Udruženja košarkaških trenera Jugoslavije (UKTJ). Pošto je „Trener“ časopis UKTJ-a, njegova dužnost je da bude maksimalno koristan za trenersku organizaciju i da radi na njenom jačanju. Jedan od načina da se to postigne jeste da služi kao dodatna literatura za stručno usavršavanje trenera početnika, ali i kao podsetnik onima sa više iskustva.

U svetu košarke, koji je prepun dinamike, neizbežno je da postoje određeni odnosi na relaciji trener-igrača, trener-sudije i trener-novinari. Od ovog broja „Trener“ će pokušati da članovima UKTJ-a nizom članaka prenese mišljenje onih zbog kojih košarka kao igra i postoji - publike.

Kako se košarka razvijala i ulazila iz amaterskih, u vode profesionalizma, treneri su sve više gubili dodir sa publikom. Što su klubovi postajali poznatiji i veći, tako je rastao i broj njihovih simpatizera. Vremenom, došlo je do toga, da na utakmice neke ekipe ne dolaze samo navijači iz komšiluka, već ljudi iz svih krajeva zemlje. Trener više nije mogao da lično poznaje svoju publiku.

Pošto su navijačke grupe neizostavan činilac u organizaciji kluba, zadatak svakog trenera, koji svom klubu želi uspeh, jeste da sa njima ostvari što bolju saradnju i što jasniju komunikaciju. Njihova komunikacija je faktor koji učvršćuje strukturu kluba i omogućava uspešnije delovanje ekipe.

Postavlja se pitanje kakva saradnja može postojati između navijača i trenera, jer trener je školovan za taj posao i jedino se njime bavi u svom profesionalnom životu, dok su navijači ipak samo amateri, u ovom slučaju, na polju košarke.

U razgovoru sa vođom navijača Crvene zvezde Vladimirom Šavijom, cilj je bio da se trenerima prenese stav i delovanje navijačke grupe „Delije“. U slučaju KK C. zvezda i „Delija“, Vladimir Šavija je istakao da ne postoji zvanična saradnja između njih i trenera: „Jedina saradnja koju smo imali, bila je sa Mutom Nikolićem. To čak nije bila ni saradnja, nego jedan sastanak na kom nam je Muta predstavio snagu i realne mogućnosti ekipe. Mi smo njemu izneli naša očekivanja i to je sve kada je reč o saradnji sa KK C. zvezda, tj. sa njenim trenerima.“

Treneri u košarci mogu da budu mirni u obavljanju svog posla, kada je reč o navijačima C. zvezde: „Mi smo ipak fudbal-

ska publika. Na košarkaške utakmice dolazimo da podržimo klub i da uvežbamo pesme, a vođenje ekipe, naravno, prepuštamo treneru. Našu intervenciju mogu da očekuju jedino ako se desi nešto radikalno u klubu, kada spontano cela publika oseti da nešto nije u redu.“ - rekao je Šavija.

Čest slučaj kod trenera loših kvaliteta i niskog morala, je da plate navijačima da skandiraju njihovo ime, među delijama ne bi prošlo:

„Mi nismo takav klub. Uvek je između nas i trenera koji je vodio ekipu postojalo uzajmno poštovanje, tako da niko nije to ni pokušavao. A i kada bi neko od trenera to pokušao, morao bi da plati nekoliko hiljada navijača, jer se nijedna publika ne može nagovoriti koga će da voli ili ne.“

Međutim, da bi trener zaista bio upoznat sa stavom publike, on se ne može osloniti samo na skandiranje ljudi sa tribina. Ova činjenica izlazi na videlo kada se pogledaju zvanični časopisi i internet sajtovi navijača nekih klubova. Kod navijača C. zvezde se na sajtu mogu pročitati reči podrške za neke trenere koje je publika sa tribina, nošena emocijama, izviždala.

Treneri ne bi trebalo da se plaše da dođu u jedan veliki klub, kakav je KK Crvena zvezda, ako misle da su zahtevi navijača najveći problem. „Delije“ imaju samo jednu značajnu želju, a to su trofeji i pobeđe. Izgleda kao veliki zadatak, ali nije tako. Na primeru KK C. zvezda, videlo se u proteklih nekoliko sezona da navijači nemaju nikakav uticaj na dužinu boravka trenera na klupi:

„Prošle godine kroz Zvezdu je prošlo 7 trenera, a mi nismo imali nikakav uticaj na to. Ne želimo ni da se mešamo. To je stvar uprave kluba. Činjenica je da mi želimo samo da navijamo, a posao postavljanja trenera neka obavlja onaj ko je za to zadužen.“ rekao je Šavija i dodao: „Mi želimo da Zvezda bude prva, ali nemamo želju da iniciramo neki sastanak sa trenerom, jer ne znamo kako bi mogli više da mu pomognemo od podrške sa tribina. Oni kod nas mogu da dođu kada god to požele.“

Vrhunski trener je onaj koji stvara igrače, osmišljava dobru taktiku i donosi tro-

Delije i navijači Crvene zvezde u Pioniru

feje. Navijačima nije bitno da li je trener dobar pedagog i psiholog i da li dobro radi sa igračima prenoseći im stečeno znanje. Ne zanima ih da li će ekipa dobro odigrati na taktičkom planu i da li će igra biti lepa za gledanje. Njih samo zanima prvo mesto na tabeli. Sa stanovišta navijača samo su trofeji bitni i zato nijedan trener ne bi trebalo da prima k srcu ako vidi da njegov rad nije na pravi način vrednovan sa tribina. Publika, prateći svoj klub, vidi samo isečke iz karijera trenera i igrača, a to nije dovoljno da bi se doneo pravičan sud o kvalitetima istih.

Navijači očigledno nemaju želju da komuniciraju sa trenerom, ali to je pitanje i za trenera. Da li neki trener ima potrebu da pita publiku šta misli o njegovom radu i vođenju ekipe neka odluči on lično. Samo ne treba zaboraviti da su oni jedna vrsta saradnika i da idu ka istom cilju i zato ne bi trebalo, kada već ne mogu da se izbegnu, da ne saraduju, jer će tako svima biti lakše.

Postavlja se pitanje koliki je zapravo značaj navijača. Da li je njihovo prisustvo bitno? Da li su oni dodatni podstrek jednoj ekipi? Koliko utiču na ishod utakmice? Koliko je značajna saradnja sa njima i da li uopšte treba saradivati? Ukoliko su odgovori potvrdni vrata navijača su otvorena za trenera, ali ukoliko neki trener da negativne odgovore, bilo bi dobro da, za dobrobit svoje karijere, još malo razmisli o ovim pitanjima, pre nego što još jednom da odgovor.

Marko Petković

Priredio: Čedo Maričić
viši košarkaški trener

Pasing gejm - metodika obuke

od Alana Lamberta

Uvod u Pasing gejm

Termin „ Passing game“ se slobodno koristi kao termin za skoro svaki napad koji podrazumeva kretanje lopte i blokade, ali ne i korišćenje specifičnih postavki napada. Osnova za ono što se najčešće smatra Pasing gejom može se naći u uspesima legendarnog trenera Boba Najta (Bob Knight) tokom ranih sedamdesetih sa svojim timovima na Indijana Univerzitetu (Indiana University). Njegov tim iz 1976. godine koji je osvojio NCAA titulu, u kome su igrali Quinn Bucker, Scott May, Kent Benson, Bobby Wilkerson, Jim Crews, Tom Abernethy i drugi je možda dao i najlepší primer korišćenja Pasing gejma u svojoj pobedi (86-68) nad veoma talentovanom ekipom Mičigena (Michigan University), čime su zaokružili sezonu bez ijednog poraza, što je ujedno i poslednji put da je jednoj ekipi tako nešto pošlo za rukom u prvoj divizionu (NCAA Division I).

Postoji mnogo varijacija ovog napada, ali kada se kaže Pasing gejm, obično se misli na Pasing gejm sa 5 igrača. Druge varijacije, kao što je Pasing gejm sa 4 igrača, omogućavaju da se igra napad sa sličnim načinima dodavanja, utrčavanja i blokada, sa jednim relativno pasivnim post igračem. U daljem tekstu ćemo se malo detaljnije osvrnuti na učenje osnovnih principa Pasing gejma, a prikazaćemo i neke vežbe za njegovo učenje i usavršavanje.

Četiri principa

Pasing gejm je odličan napad koji bi trebalo da uči svaki tim, zato što „ tera“ igrače da nauče četiri principa napada koji su važni i za većinu drugih napada i uopšte za igrače svih uzrasta. Što pre vaši igrači nauče ove osnovne ideje (principe) brže će se osposobiti da shvate mnoge druge vrste napada. Ti principi su :

1. Kretanje bez lopte - Samo jedan igrač može da ima loptu u rukama u jednom trenutku. To znači da ostali igrači moraju da se kreću da bi se oslobodili svog čuvara, ili da pomognu svom saigraču da se oslobodi svog čuvara, što sve onemogućava odbrambene

ne igrače da pomognu igraču koji čuva igrača sa loptom. Pasing gejm zahteva konstantno kretanje.

2. Postavljanje i korišćenje blokada - Od svakog igrača u Pasing gejm se zahteva da bude sposoban da postavi i iskoristi blokadu na pravi način, efikasno.

3. Donošenje odluka - Sve vrste napada zahtevaju od igrača da prepoznaju kako su čuvani od strane odbrambenih igrača i koje su njihove prednosti nad odbrambenim igračem u tom trenutku. Prepoznavanje odbrane je bitno kako u igri 1 na 1, tako i u igri 5 na 5.

4. Rastojanje između igrača i pregled igre - Mladi igrači moraju da nauče kako da „ vide teren“, da zadrže rastojanje između sebe i da primete igrače koji su slobodni u tom trenutku. Ako su njihove odluke zasnovane prvenstveno na osnovu informacija dobijenih na osnovu uskog vidokruga, tj. ako nemaju dobar pregled terena, onda će njihove odluke obično rezultirati greškama koje će se negativno odraziti na tim.

Prilikom čitanja daljeg teksta, treba stalno imati na umu ova četiri principa i videti gde se svaki od njih uklapa kao deo učenja i usavršavanja Pasing gejma.

Karakteristike dobrih napada

Dobri napadi imaju sledeće karakteristike i podrazumevaju da protiv jakih odbrana mora postojati :

- Stalno kretanje
- Brzo kretanje lopte koje uključuje dva ili više brzih uzastopnih pasova slobodnom igraču
- Uvek imati „ protiv akciju „ (rezervno rešenje), kao odgovor na način igre ekipe u odbrani
- Korišćenje blokada za slobodne igrače
- Zauzeti dobre pozicije na terenu i držati rastojanje između igrača
- Imati mogućnost promene cilja (načina) napada jednostavno promene pozicija igrača, bez promene osnovne postavke napada. Na primer, Pasing gejm se može igrati usko i zgušnjuto, a može se igrati i veoma široko, ako to okolnosti nalažu, tj. ako je npr.

ostalo vrlo malo vremena do kraja utakmice pa želimo da omogućimo igraču sa loptom da brže osvoji što veći deo terena i pokuša da poentira.

- Stvaranje situacija da svi igrači dođu u priliku da poentiraju.

- Stalno kretanje igrača i lopte što dovodi do toga da igrač koji je u najpovoljnijoj poziciji ima visok procenat šuta.

Činioci koji presuđuju u izboru Pasing gejma kao vrste napada

Pokretni napadi (napadi sa puno kretanja, stalnim izmenama pozicija), pružaju treneru punu satisfakciju kada njegovi igrači u potpunosti savladaju ono što trener traži od njih, tj. kada dođu do tog nivoa da sami mogu da donose odluke u zavisnosti od situacije na terenu (da čitaju odbranu). Ovi napadi stvaraju svestrane igrače, ali je za to svakako potrebno vremena. Potrebno je možda i 2 - 3 sezone pre nego što vaši igrači počnu u potpunosti da razumevaju i da koriste prednosti toga što su naučili. Možda će vam se to učiniti suviše sporim, ali morate biti strpljivi.

Pre nego što se odlučite za Pasing gejm morate prvo da razmislite o sledećem:

- Da li možete da prihvatite, istrpите to da je potrebno 2 - 3 sezone pre nego što vaša ekipa u potpunosti shvati sve principe ovog napada i bude sposobna da ih pravilno primenjuje. To znači da je strpljenje najkritičniji faktor u vašoj odluci da li da koristite Pasing gejm ili ne.

- Da li ste sposobni da budete učitelj i motivator u nekim kriznim trenucima (kada se ne vidi neki bitan napredak).

- Da li imate 5 - 6 igrača koji mogu da odigraju i na spoljnim i na unutrašnjim pozicijama, koji imaju dobru kontrolu lopte, i koji se dobro kreću po terenu sa loptom ili bez lopte. Ova vrsta napada je vrlo efikasna ukoliko imate nekoliko dobro obučanih igrača sa izrazitim napadačkim sposobnostima i koji imaju efikasnu završnicu.

- Da li je vaš tim dobro obučan kada su u pitanju osnovne stvari kao što su:

dodavanje, pivotiranje, postavljanje blokada i utrčavanje u prazan prostor.

Kako naučiti postepeno napredovati

Svaka veština u košarci treba da bude naučena postepeno. Ovo je posebno slučaj kada je u pitanju obučavanje Pasing gejma. Sigurno ćete najpre želeti da igračima pokažete celu akciju, cele kretanje, da bi dobili jasnu sliku kako sve to izgleda u celini. Zatim bi sve to trebalo da raščlanite na manje delove i obučavate postepeno sve do situacija 5 na 5. Da bi se video neki napredak mora proći i do nekoliko nedelja, tako da morate sebi dati dovoljno vremena. Najbolje je početi obučavanje bez odbrane, pa kasnije dodati i odbranu kada igrači pokažu da su sposobni da ispoštuju neka pravila bez pritiska odbrane. Zatim uvedite dirigovanu odbranu, gde igrači igraju rukom na liniji dodavanja, ali dozvoljavaju da sva dodavanja prođu. I na kraju, naravno, uvodite situacionu odbranu. U daljem tekstu najpre ćemo prikazati vežbe 1:0 i 1:1 da bi naučili osnovna utrčavanja. Zatim prelazimo na vežbe 2:0 i 2:2 itd. Svaki put kada primetite neki zastoj u obučavanju, kada videte da vaš tim ne može da pređe na viši nivo obuke, vratite se jedan korak nazad i podsetite se prethodnih koraka dok igrači to ispravno ne automatizuju. Poštujući ove principe obučavanja, sigurno ćete postići mnogo bolje rezultate u učenju Pasing gejma.

Osnovna pravila koja bi trebalo naučiti

- Ovo su osnovna pravila koja se moraju naučiti da bi Pasing gejma bio uspešan:
- Kada dodate loptu, obavezno napravite kontrablokadu
  - Kada napravite kontrablokadu, otvorite se ka osnovnoj liniji
  - Kada se otvorite ka osnovnoj liniji, učinite to široko ka korneru i spremite se da se povučete do ivice reketa da primite donju blokadu od saigrača
  - Kad god postavite blokadu za saigrača i zatim utrčite iza leđa igrača, morate se vratiti na poziciju odakle ste došli da bi napad zadržao ravnotežu
  - Kad god igrač u vašoj blizini napusti svoju poziciju, vi morate da popunite sledeću slobodnu poziciju najbliže lopti

- Nikada nemojte biti pasivni, stalno se krećite
- Kada se krećete ka lopti pokušajte da primite pas iz utrčavanja ili blokade, da se demarkirate ka vrhu reketa, ili da popunite slobodnu poziciju. Ako ne primite loptu u roku od dve sekunde krenite u suprotnom pravcu i ponovo postavite blokadu prema osnovnoj liniji odakle ste došli
- Ako napravite bilo kakvo utrčavanje otvaranjem iz blokade, utrčavanje iza leđa ili pokušavate da se izborite za poziciju leđima prema košu, uvek utrčavajte skroz do koša i popunjavajte pozicije na strani pomoći
- Ako vaš saigrač dribla prema vama, utrčite ka košu i popunite poziciju u uglu na strani odakle je dribler došao. Ovo je izuzetak od nekih gore navedenih pravila.

Suočićete se sa velikim poteškoćama težeći da vaš tim uspešno primenjuje Pasing gejma ukoliko ne poštujete ova pravila. Sada kada smo naveli neke osnove, prikazaćemo neka osnovna utrčavanja.

1 : 0, 1 : 1

Osnovna utrčavanja

Počnite da obučavate od najjednostavnijih elemenata, osnovnih utrčavanja. Na sledećim dijagramima prokazaćemo: a) utrčavanje sa vrha reketa b) utrčavanje sa popunjavanjem pozicija i c) utrčavanje iza leđa. U svim slučajevima, učite svoje igrače da pravovremeno utrčavaju, kako bi igrač koji dodaje loptu mogao da imda pravovremen pas , tj. da im doda loptu kada se oslobode svog igrača koji ih čuva. Igrač koji utrčava treba da traži loptu ispružajući dalju ruku od lopte i tako daje svojevrstu metu igraču koji dodaje loptu.

Obučavanje započinjemo sa tri osnovna utrčavanja: preko vrha reketa, popunjavanje pozicije i back door. Na dijagramu 1 (D1) vidimo utrčavanje sa vrha reketa. Prilikom popunjavanja pozicije, igrač koji je primio loptu ukoliko nije uputio šut na koš, vraća loptu saigraču i pravi blokadu na strani suprotnoj od lopte i nastavlja sa blokadama sve dok ne dođe do osnovne linije (D2a i D2b). Na D3 vidimo back door (utrčavanje iza leđa) kada od-

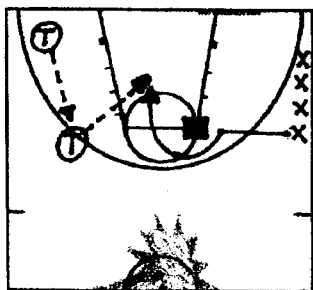
brambeni igrač igra agresivno na liniji dodavanja.

Osnovna utrčavanja po pozicijama na terenu

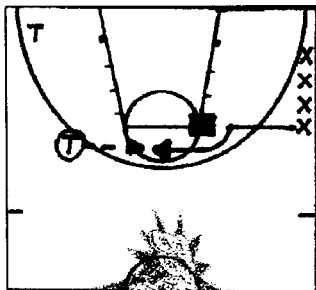
Postoje tri osnovne pozicije u 2 : 0, 2 : 2 i 3 : 0, 3 : 3 koje morade obučavati da bi došli do nekog višeg nivoa, tj. Pasing gejma sa pet igrača. Naravno, da bi se stiglo do tog nivoa, mora se obučavati postupno, najpre utrčavanja po pozicijama na terenu u situacijama 1 na 0, 1 na 1. Na sledećim dijagramima ćete videti da u ovom vežbama učestvuje i trener (T) ili jedan džoker igrač koji služe kao dodavači. Neki timovi će pokušati da spreče bilo kakvo utrčavanje iza leđa najpre tako što će malo popustiti, a onda agresivno „ pritisnuti „ igrača koji utrčava. Ako se to dešava, naučite svoje igrače da snažno krenu ka lopti i da se snažno odgurnu svojom unutrašnjom nogom od odbrambenog igrača i da ga „ zatvore „ tako što će ga izolovati svojim telom, a zatim treba da traže loptu ispružanjem spoljašnje ruke dajući tako metu dodavaču. Ukoliko ne dobije loptu treba da spusti ruku i da nastavi kretanje da bi popunio slobodnu poziciju ili da napravi kontrablokadu. Ukoliko ne uspe utrčavanje iza leđa, igraču treba usaditi naviku da napravi ukršteni korak, gurne svoju spoljnu nogu i odmah podigne svoju dalju ruku u odnosu na odbrambeni igrač, dajući tako svom saigraču novu metu za dodavanje. Na D4, D5 i D6 vidimo osnovna utrčavanja (koja smo već prikazali), ali ovoga puta sa druge pozicije.

Druge situacija je blokada blizu osnovne linije. Pomeramo prepreku koja predstavlja zamišljenu blokadu prema osnovnoj liniji. Posle demarkiranja ka uglu terena koristeći blokadu blizu osnovne linije, svaki igrač mora da se pripremi da se vrati ka lopti tako što će najpre odvući igrača koji ga čuva ka košu, ka poziciji gde je postavljena blokada, a zatim eksplozivnim korakom iskočiti ka lopti. Kod ove situacije takođe postoje tri osnovna utrčavanja (D7 - a,b,c opcija).

Sledeća situacija je kada je blokada postavljena na vrhu reketa. Trener se postavi u uglu terena, dok igrači koristeći blokadu utrčavaju ka lopti koristeći je-

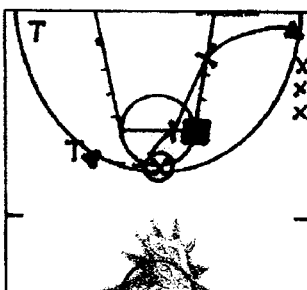

D1

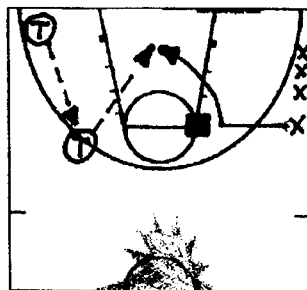

D2a

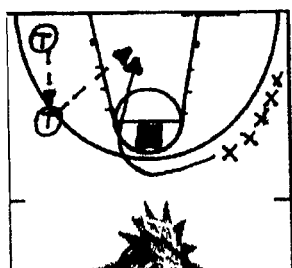
1 : 0, 1 : 1

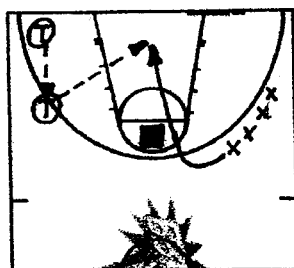
D2b

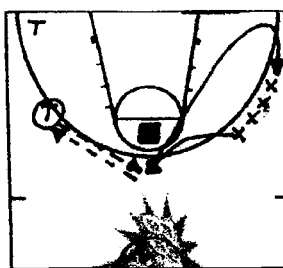
D3

D4

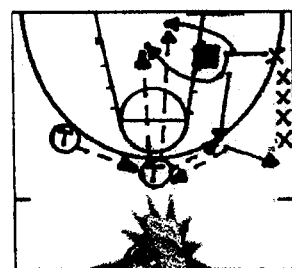

D5

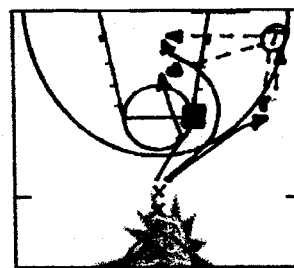

D6

niji korak u učenju tehnike i pravilnog donošenja odluke i zbog toga nipošto nemojte potcenjivati dužinu vremena koje treba da provedete vežbajući ove elemente da bi ih doveli do automatizma. Prvo što treba prikazati je 2 : 0 sa akcentom na tri osnovna utrčavanja koja smo prikazali u 1 : 0 / 1 : 1. Sada u sve to treba dodati tehniku i pravovremenost (timing) kretnji i igrača koji utrčava i igrača koji

D7

D8

dan od tri načina utrčavanja: a) sa vrha reketa, b) utrčavanje iza leđa i c) popunjavanje pozicije (D8).

Bez obzira na to koliko različitih utrčavanja koristite, skoro sve situacije kada koristite blokade u Pasing gejmu će dovesti do toga da igrači koristeći blokade na jednoj od prikazane tri pozicije, primenjuju ova tri načina utrčavanja koja smo prikazali u prethodnim dijagramima.

Utrčati ili ne utrčati: osnovna igračka dilema

Osnovna stvar koju treba zapamtiti u učenju Pasing gejma je da morate da trenirate specifičnu tehniku utrčavanja. Morate da usadite u vaše igrače shvatanje da ne postoje greške prilikom nekog utrčavanja, postoje samo dobre i loše odluke u zavisnosti od načina igre igrača u odbrani. Tako na primer kada mla-

di igrači pomisle da su napravili pogrešno utrčavanje, vrlo često će se zaustaviti i pokušati da se vrate na poziciju na kojoj su bili. To je pogrešno i nemojte im to dozvoljavati. Učite ih da, bilo da napravite dobru ili lošu odluku, nastave sa utrčavanjem ili postavljanjem blokade da bi popunili slobodnu poziciju i time zadržali ravnotežu na terenu, što je vrlo bitno prilikom učenja kako najbolje upotrebiti neku vrstu napada. Zaustavljanje prilikom utrčavanja ili vraćanje na prethodnu poziciju, tj. neodlučnost, narušice kretanje lopte, tj. ritam igre. Naučite svoje igrače da čak i kada su neodlučni, nastave sa utrčavanjem da bi time omogućili svom saigraču koji se nalazi iza njih da popuni sledeću slobodnu poziciju što je i jedno od osnovnih pravila Pasing gejma.

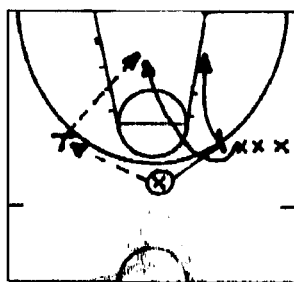
2 : 0 / 2 : 2

2 : 2 - vežbanje segmenata koji dovode do automatizacije pravila Pasing gejma

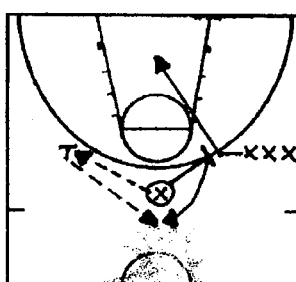
Drugi korak u učenju Pasing gejma je 2 : 0 / 2 : 2. Ovo je možda i najkritič-

postavlja blokadu. Od igrača treba tražiti da „ čita“ odbranu , tj. da na osnovu pozicije odbrambenog igrača odluči da li će prilikom korišćenja blokade utrčati ka košu ili popuniti neku slobodnu poziciju. Većina trenera traži od igrača koji postavlja blokadu da prilikom postavljanja blokade „ napadne“ vodeće (prednje) rame odbrambenog igrača. Ova tehnika postavljanja blokade može dovesti do stvaranja pozicije za neometan šut, ali u nekim slučajevima može da dovede i do lične greške u napadu. Obučavajte najpre tehniku postavljanja blokade kada igrač mora da postavi blokadu najmanje jedan korak od igrača koji čuva igrača koji utrčava, ali tako da se prilikom postavljanja blokade spusti što niže i zauzme širi stav, sa rukama na grudima (zbog zaštite), ali ne i sa laktovima izvan širine tela što može da prouzrokuje ličnu grešku u napadu. Obučavajte svoje igrače da svoj periferni vid što više usmere ka lopti prilikom korišćenja blokade.

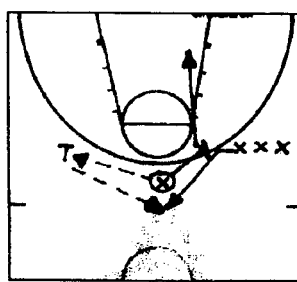
Veoma važan element Pasing gejma se obučava u ovoj fazi. Prilikom svakog utrčavanja iza leđa (back door cut) igrač koji postavlja blokadu mora da se vrati na poziciju sa koje je došao da bi se zadržala ravnoteža na terenu i kontinuitet napada. Ovo pravilo se odnosi na utrčavanje iza leđa odbrambenog igrača

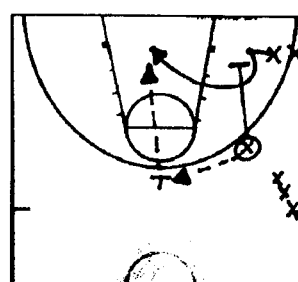
D9a

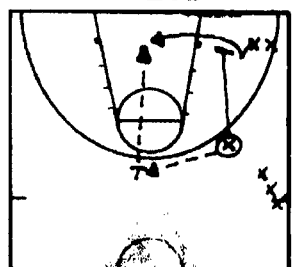
D9b

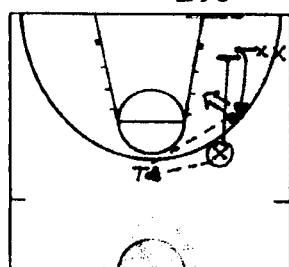
D9c

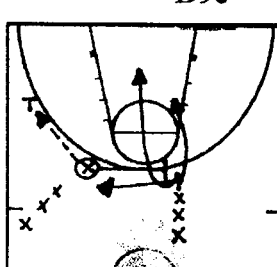
D10a

D10b

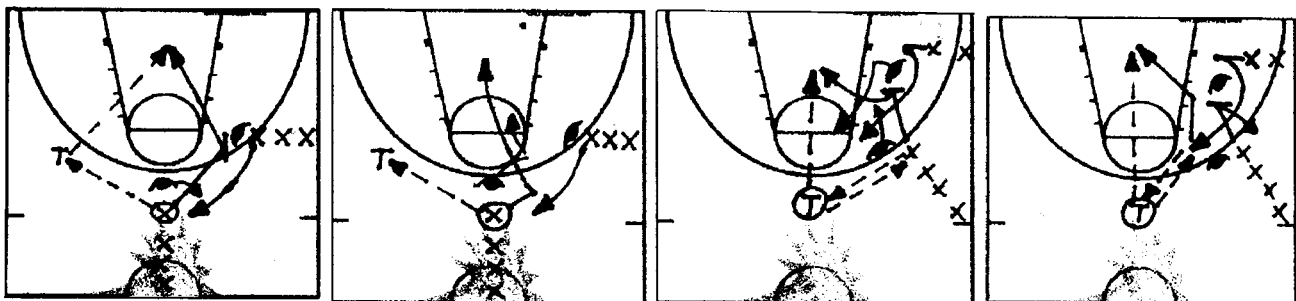

D10c

D11

sa bilo koje pozicije i mora se automatizovati da bi se postigao željeni efekat. Primere za to možemo videti na sledećim dijagramima. Na D9a, D9b i D9c vidimo saradnju dva igrača na spoljnim pozicijama (2 : 0 + T) sa svim opcijama koje smo naveli - utrčavanje sa vrha, tj. ispred igrača (D9a), utrčavanje iza leđa (D9b) i popunjavanje

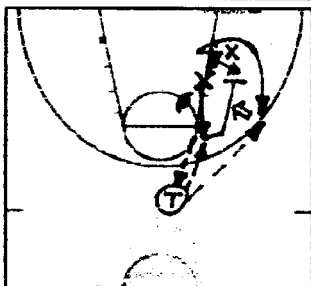

nje pozicije (D9c). Na D10a, D10b i D10c možemo videti isto, ali sa druge pozicije, kao i na dijagramu D11, gde su prikazane sve tri opcije (a,b c). Vrlo je bitno vežbati ova utrčavanja sa više različitih pozicija, najpre bez odbrane (2 : 0), zatim sa dirigovanom odbranom (2 : 2) i na kraju sa situacionom odbranom, gde od igrača treba tražiti iznalaženje pravih rešenja.

Do sada smo prikazali samo tri osnovna načina utrčavanja, situacije kada se igrači kreću ka lopti. Postoje, naravno, i druge opcije koje ćemo postepeno ubacivati u sistem obuke. Sada ćemo da proučimo šta se dešava kada igrač koji čuva igrača koji postavlja blokadu „rizikuje“ i pokušava da zaustavi igrača koji utrčava, tj. koji koristi blokadu (bump).

Screen and go (blokiraj i idi, otvori se)

Screen and go (blokiraj i idi, otvori se) može biti jedno od najefikasnijih oruđa u Pasing gejmu ako se umereno koristi. Morate naučiti vašeg blokera da dobro koristi svoj periferni vid kada postavlja blokadu. Ako je video ili osetio svog odbrambenog igrača iza sebe ili

D15

na svom spoljnom ramenu prilikom blokade (tj. ako igrač koji čuva blokera pokušava da zaustavi igrača koji utrčava), on treba da se odgurne svojom spoljnom nogom (ne postavlja blokadu) i da ispruži ruku dalju od lopte da bi primio pas. Važno je obučiti igrača koji utrčava da prepozna ovu kretanju (screen and go) i on tada mora da popuni poziciju koju je napustio bloker da bi zadržao ravnotežu na terenu (D12). Mnogi mladi igrači će ovu kretanju pokušati vrlo često da naprave što je pogrešno jer se time smanjuje faktor iznenađenja, a time smanjujući i broj blokada, a što bi trebalo da bude jedan od osnovnih načina postizanja poena u Pasing gejmu.

Give and go (dodaj i idi)

Druga opcija za igrača koji postavlja blokadu je dodaj i idi. Ovo je jedan od osnovnih elemenata košarke i uglavnom se koristi kada igrač koji čuva igrača koji postavlja blokadu „zadrema“ i ne iskoči na pravac dodavanja koje sledi

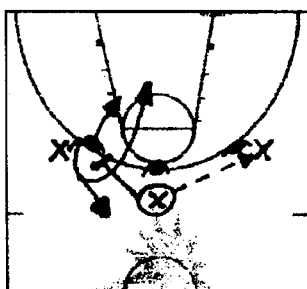
posle dodavanja igrača koji postavlja blokadu. I ovu opciju treba koristiti umereno da bi se postigao pravi efekat. Na sledećim dijagramima možemo videti ove opcije, najpre kada igrač sa centralne pozicije postavlja blokadu na krilnoj poziciji, a zatim kada igrač sa krilne pozicije postavlja blokadu u blizini čeonine (D13, D14a i D14b). Na sledećem dijagramu (D15) vidimo situaciju kada odbrambeni igrač predvodi da će doći do blokade i pokušava da spreči napadača koji utrčava. Napadač treba da „pročita“ namere odbrambenog igrača, krene na back door, a zatim se vraća, prima blokadu od saigrača i dolazi u situaciju za otvoren šut kada primi loptu.

3 : 0 / 3 : 3

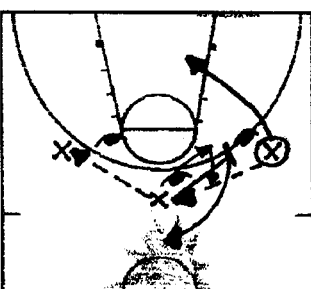
3 : 3 - osnove

Ovde ćemo obraditi 3 : 0 / 3 : 3 opcije, a pored osnovnih, uključićemo i neke druge mogućnosti, a sve sa ciljem da što više zaposlimo odbranu i da joj smanjimo sposobnost da predvodi kada i kako će vaš tim da koristi blokade i utrčavanja da bi došao u povoljnu poziciju da poentira (D16a, D16b, D16c i D16d). Nešto slično možemo koristiti i na drugim pozicijama (D17, D18a i D18b).

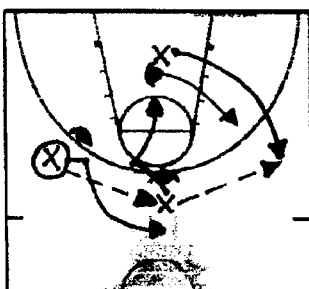
Učenje „ dribble out“ da bi se izbegao pritisak spolja

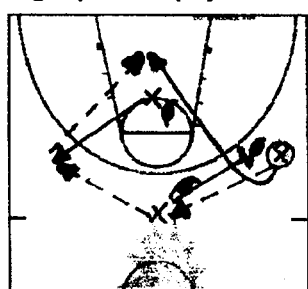
D16a

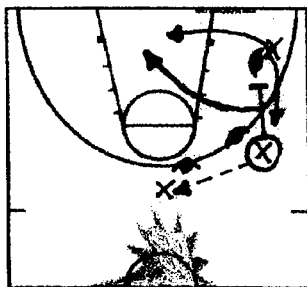
D16b

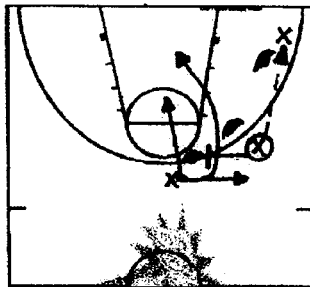
D16c

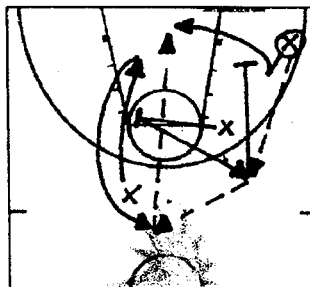
D16d

D17

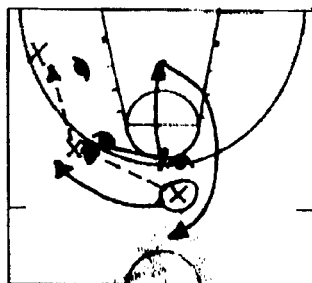
D18a

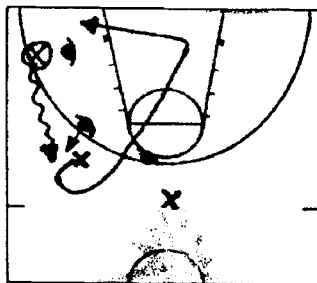
D18b

Od početka obučavanja Pasing gejma, prikazali smo samo tri osnovne opcije utrčavanja i to sve u situacijama kada se igrači kreću prema lopti. Pored toga, koristi se i opcija koja se zove „dribble out“ kada napadač sa loptom ima

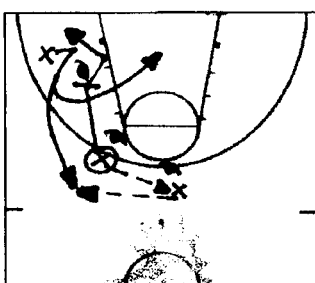

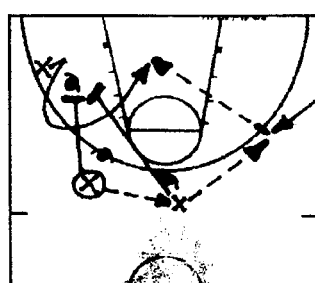
D19a

D19b

D19c

D19d

direktnu liniju dodavanja do svog susjednog igrača koji se nalazi dalje od koša, a čiji odbrambeni igrač pokušava da spreči prijem lopte. U ovoj situaciji igrač koji je primio loptu dribla van, ka spoljnoj poziciji (dribble out). Igrač mora da se trudi da ne „gubi dribling“ koji je započeo i da zadrži ravnotežu na terenu i rastojanje samim tim driblingom. Kada je igrač sa loptom driblingom stigao do pozicije na kojoj se nalazi igrač koji mu je dodao loptu, taj igrač treba da utrči iza leđa odbrambenog igrača prema košu (back door) i da popuni slobodnu poziciju. U ovom slučaju igrač koji utrčava, koji pravi back door, mora da popuni poziciju u uglu terena na strani lopte da bi zadržao ravnotežu na terenu koju zahteva Pasing gejml.

Učenje „ double down „

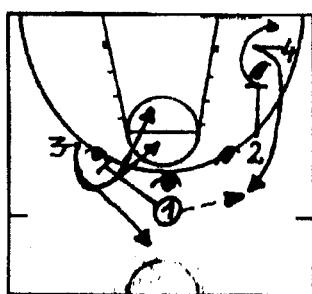
Druga korisna opcija je „ double down „. Česta je situacija u Pasing gejmu kada je napadački tim sposoban da izvede dva uzastopna brza dodavanja prilikom vraćanja lopte. Kada se to desi, zaključićete da je vrlo korisno da imate dva blokera koji će istovremeno postaviti blokade saigraču koji se nalazi na suprotnoj strani od lopte (dupla bloka-

da). Ovu opciju nazivamo „double down“. Na sledećim dijagramima videćemo i „dribble out“ (D19b) i „double down“ (D19d).

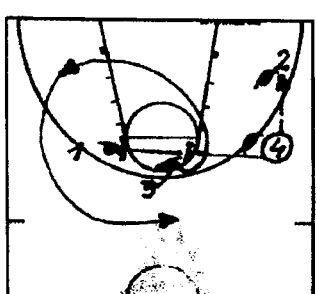
4 : 0 / 4 : 4

4 : 4 osnove

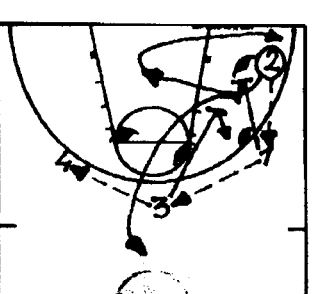
U 4 : 0 / 4 : 4 opcijama možete uvesti druge važne elemente koje treba naučiti kao što su popunjavanje pozicija, ravnoteža na terenu i kretanje lopte da bi poboljšali efikasnost Pasing gejma. Ove opcije su, naravno bitan korak u daljem obučavanju koje obuhvata i opcije Pasing gejma 5 na 5. Ono što igrači treba da zapamte je da nije dovoljno da obrate pažnju samo na svoje kretanje, već u svakom trenutku moraju da budu maksimalno skoncentrisani da bi zapazili i kretanje svojih saigrača i da bi pravovremeno reagovali i doneli ispravne odluke koje neće doprineti narušavanju ravnoteže na terenu. Pored primene pravila koja smo već ranije naveli i koja, naravno, važe i u ovom slučaju, treba napomenuti da je takođe vrlo važno da igrači posle donje blokade obavezno nastave kretanje ka osnovnoj liniji, odnosno uglu terena, ponovo sa ciljem da se ispoštuje, zadrži ravnoteža na terenu. Na sledećim dijagramima (D20a - D20e)

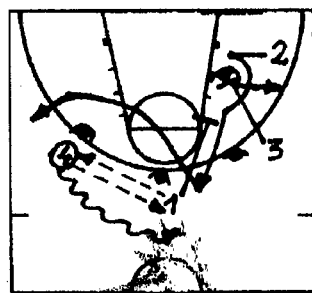
D20a

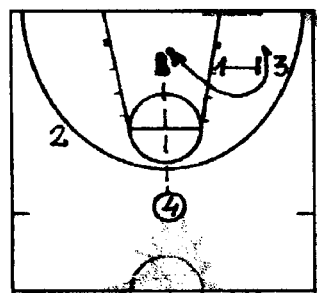
D20b

D20c

D20d

D20e

možemo videti jednu opciju koja, naravno, ima više mogućnosti realizacije, što zavisi od situacije na terenu. U postupku obučavanja, najpre vežbamo 4:0, pa posle 4:4.

5 : 0 / 5 : 5

5 : 5 - „X“ opcija ulaza u napad

U 5 : 0 / 5 : 5 ćemo prikazati nekoliko različitih ulaza u Pasing gejml uključujući : „ X out „ (dobar za rani napad) i dupli stak (koristan protiv timova čija igra se zasniva na sprečavanju pasova kojima se ulazi u neki napad). Postoji veliki broj ulaznih opcija koje možete koristiti da bi započeli Pasing gejml napad, a prikazaćemo dve koje se najčešće koriste. „X“ opcija se najčešće koristi nakon neuspešnog polukontranapada kada vaši krilni igrači ukrštaju u reketu i time započinju napad (D21a i D21b - kraća varijanta, za brži završetak napada, a D22a, D22b i D22c nešto duža varijanta, sa više mogućnosti).

5 : 5 - „ Double stack „ opcija ulaza u napad

Ovo je jedna odlična varijacija Pasing gejma kada vaš tim naiđe na odbranu čovek na čoveka sa jakim pritiskom, a jedan od osnovnih ciljeva ovog napada je da napravimo što više prostora na terenu gde mogu da utrče igrači koji bi trebalo da prime taj uvodni pas kojim započinjemo napad. Možete koristiti i opciju sa jednostrukom i dvostrukom blokadom za šutera, ili izlazak igrača sa pozicije niskog posta na poziciju visokog posta da bi primio loptu od saigrača

i da brz povratni pas ili da uruči loptu ili da jednostavno iskorači na poziciju visokog posta da bi započeo napad i na taj način izvuče iz reketa svog snažnog i visokog odbrambenog igrača.

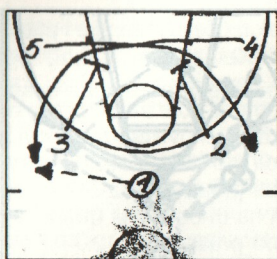
(D23a - D23f).

Napomena: u opcijama 5 : 5 nismo prikazali igrače odbrane zbog preglednosti.

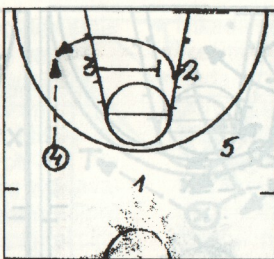
Zaključak

Trening i ponavljanje

Da bi unapredili sticanje iskustva vaših igrača u Pasing gejmu, morate zahtevati od njih prilikom uvežbavanja da izvedu određen broj dodavanja pre nego što im dozvolite da poentiraju. Naravno, u situacijama na utakmici neće važiti to pravilo pošto će igrači reagovati u zavisnosti od situacije na terenu. Kretanje lopte i igrača je osnovni cilj Pa-

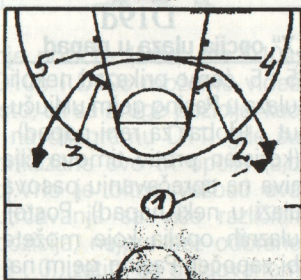
D21a

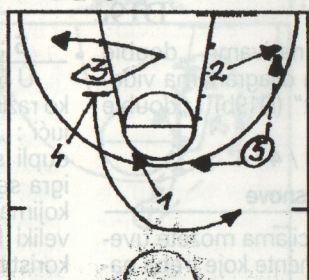
D21b

Svaki put kada ne prime loptu prilikom utrčavanja ka košu, treba da nastave kretanje ka suprotnoj strani od lopte, da bi oslobodili prostor i zadržali ravnotežu na terenu. Treća greška je spuštanje lopte (dribling), odmah nakon prijema sa ciljem da se probije odbra-

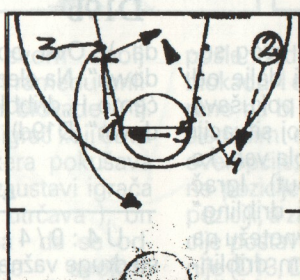
mo u posebnim situacijama u igri. Druga situacija kada se možete odlučiti da odustanete od Pasing gejma je kada se vaš tim previše koncentriše na dodavanje lopte samo da bi ispunio formu napada, a ne predstavlja pravu pretnju po koš posle svakog dodavanja. Ovo je česta greška među mladim igračima koji još nisu razvili sposobnost pravilnog rasuđivanja i procene situacije.

D22a

D22b

D22c

Kada primetite da vaš tim previše koristi dodavanje bez prave opasnosti po koš, pređite na neku drugu vrstu napada do neke situacije u igri koja zahteva da zadržavate loptu u svom posedu što duže (da igrate dug napad), s ciljem da se postigne maksimalan sportski rezultat, a to je naravno pobeda.

Na kraju treba reći da je

sing gejma, zato što konstantno kretanje i blokade dovode do više situacija za poentiranje, mada sam siguran da samo kretanje lopte bez namere da se postigne visok procenat šuta nije ono čime biste se vi zadovoljili.

Jedna od najčešćih grešaka u obučavanju je procenjivati napredak svog tima kroz najteže faze obučavanja. Morate biti veoma oprezni tokom prve godine obučavanja Pasing gejma je, jer je sigurno da ne možete sa sigurnošću odmah utvrditi nivo obučeniosti vaših igrača. Ovo se posebno odnosi na obučavanje Pasing gejma, mnogo više nego na druge pokretne napade kao što su „flex“ ili „shuffle“. Pasing gejma nije šablonski napad, već se zasniva na nekim osnovnim pravilima na osnovu kojih se donose odluke. Za mlade igrače to može biti vrlo frustrirajuće. Ako se odlučite za obučavanje Pasing gejma morate često sa igračima razgovarati o tim osnovnim pravilima i morate ujedno ispravljati greške i pomoći im da donesu ispravne odluke.

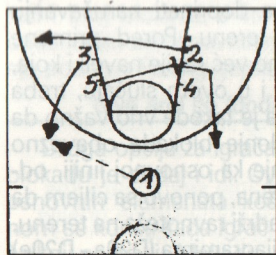
Iz mog iskustva, napredak će biti očigledan kada vaši igrači počnu da shvataju ofanzivni koncept slobodnog kretanja i donošenja odluka zasnovanih na rasporedu i pritisku odbrambenih igrača. Ono što je najbitnije je da morate biti strpljivi, da bi se taj rad isplatio i do neo rezultate.

Najčešće greške u Pasing gejmu

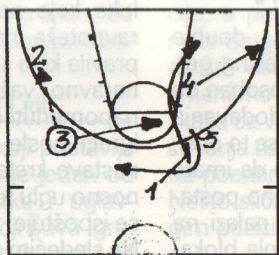
Najčešća greška koju zapažamo u Pasing gejmu je kada igrač stoji u mestu čekajući da primi loptu. Naučite svoje igrače da ako se desi da moraju da stoje u mestu više od dve sekunde, da promene pravac i da naprave blokadu za saigrača. Druga česta greška je kada igrači utrčavaju ka košu i staju, čekajući da prime loptu. Naučite ih da nikada ne stoje u mestu čekajući da prime loptu.

na. Dribling se koristi samo u dve situacije i to vrlo retko. Prva je „dribble out“ o kojoj smo već raspravljali. Druga je kada su oba susedna igrača zatvorena (sprečena da prime loptu). To je obično znak da igrač sa loptom pokuša driblingom da probije odbranu. Neiskusne ekipe koje koriste Pasing gejma često to pokušavaju da urade isuviše rano, što dovodi do stvaranja navike za prodor

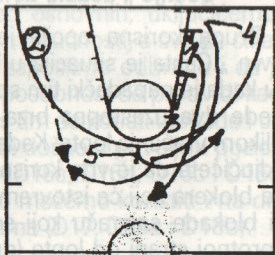
Pasing gejma jedan od najefektnijih i najmoćnijih višeopcionih napada koji se mogu primenjivati u košarci. Međutim, to je ujedno i jedan od najkompleksnijih napada i napada za čije obučavanje je potrebno dosta vremena. Neretko je potrebno da prođe i 1 - 2 godine dok vaši igrači ne počnu da shvataju postupnost u sprovođenju i korišćenju Pasing gejma. To je jedna

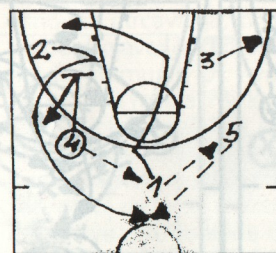
D23a

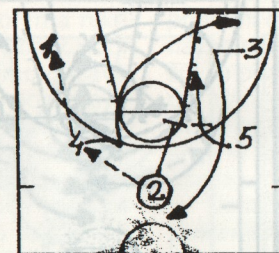
D23b

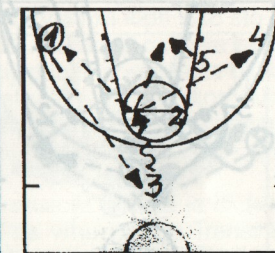
D23c

D23d

D23e

D23f

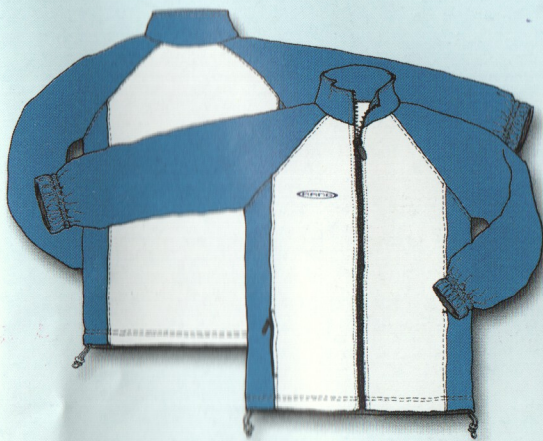
driblingom, umesto efektnog kretanja igrača bez lopte.

Kada koristiti Pasing gejma, a kada odustati od njega

Iskusni odbrambeni timovi će naći brojne načine da „razbiju“ Pasing gejma uključujući preuzimanje prilikom blokade ili prelaskom na zonsku odbranu. U tim situacijama možete razmotriti prelazak na neki sekundarni napad i povratak na Pasing gejma kasnije ili sa-

vrsta napada koja kada se jednom nauči, doprinosi tome da se mnogo lakše usvajaju druge vrste napada i poboljšava kod igrača sposobnost procene i donošenja ispravnih odluka. Ako imate na okupu grupu igrača (svoj tim) 3 - 4 godine, preporučujemo da obučavate i koristite neke ili sve elemente Pasing gejma i budite sigurni da će vam vaši igrači biti zahvalni jer će im to samo pomoći u njihovom igračkom razvoju.

RANG

Košarkaški kompleti:

- Dresovi
- Trenerke
- Čarape

RANG TEAM - PRODAJA SPORTSKE OPREME ZA KLUBOVE

ITM Company, Omladinskih brigada 86, 11070 Beograd • Tel: +381 (0)11 3107-518 • Fax: +381 (0)11 3107-493
kontakt: Željko Korać • Tel: +381 (0)11 3107-435

Od Ledde do pobjede

Ledda je kao trofej.
Piju je šampioni.
Piju je najjači.
Zato Ledda vodi
među vodama.

Idealno čista i optimalno
obogaćena prirodnim mineralima

Ledda
negazirana voda

LEDENA SVEŽINA

Glacijal

Glacijal d.o.o.

www.ledda.co.yu 011/ 33 46 500

Leddu piju najjači:

